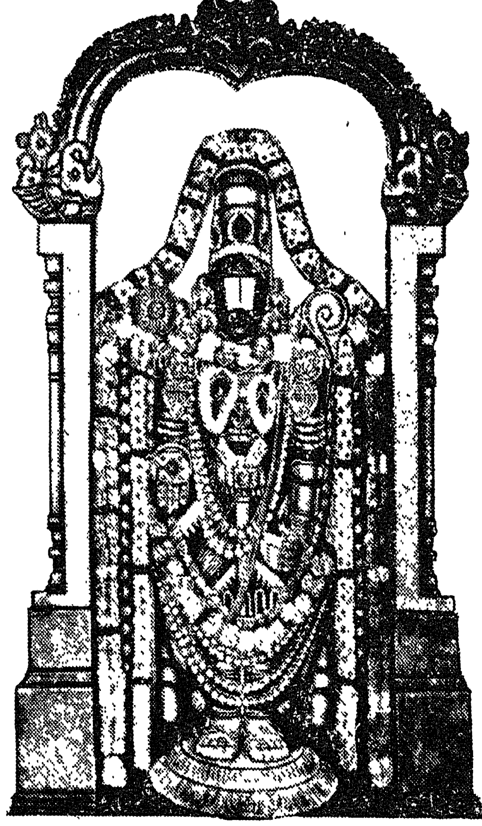

1984

వెల: 1–00

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థాన సచిత్ర మాసపత్రిక

దాఁచుకో నీ పాదాలకుఁ దగ నేఁ జేసినపూజ లివి
పూఁచి నీ కీరితిరూపపుష్పము లివి యయ్యా.

వొక్కసంకీర్తనే చాలు వొద్దికై మమ్ము రక్షించఁగ
తక్కినవి భండారాన దాఁచి వుండనీ
వెక్కసమగు నీ నామము వెలసులభము ఫల మధికము
దిక్కై నన్నేలితి విఁక నవి తీరని నా ధనమయ్యా.

నా నాలికపై నుండి నానాసంకీర్తనలు
పూని నాచే నిన్నుఁ బొగడించితివి
వేనామాల వెన్నుఁడా వినుతించ నెంతవాఁడ
కానిమ్మని నా కీ పుణ్యము గట్టితి వింతే యయ్యా.

యీ మాఁట గర్వముగాదు నీ మహిమే కొనియాడితిఁగాని
చేముంచి నా స్వాతంత్ర్యము చెప్పినవాఁడఁ గాను
నేమానఁ బాడేవాఁడను నేరము లెంచకుమీ
శ్రీ మాధవ నే నీదాసుఁడ శ్రీవేంకటేశుఁడవయ్యా.

— అన్నమాచార్య అధ్యాత్మ సంకీర్తన.

(మార్చి 29 అన్నమయ్య వర్ధంతి సందర్భంగా)

మీ మాట

సంపాదకీయం

"మకర సంక్రమణ పుణ్యకాల సందర్భంగా మీరు ప్రకటించిన సంపాదకీయంలో ఖగోళశాస్త్రవిషయ విపులీకరణ, శ్రీ సూర్య నారాయణుని వైశిష్ట్యాన్ని ప్రకటించినతీరు సంభాషణారీతిలో కొనసాగిన భాషా శైలి పాఠకులను ముగ్ధుల నొనరించ గలదనుటలో అతిశయోక్తి ఇసుమంతయులేదు.

విద్వాన్ కొంకల మాలకొండారెడ్డి — వాకాడు.

యువవాణి

డిశంబరు సప్తగిరి యువవాణిలో శాంతి మంత్రము ప్రతిపదార్థ వివరణముల పద్ధతి "అరటిపండొలిచి"నట్లున్నది. వివరణకర్త కళాప్రపూర్ణ డా॥ కొండవీటి వేంకటకవిగారికి ప్రశంసలు.

బయిరెడ్డి సుబ్రహ్మణ్యం — తిరుపతి.

ఆధ్యాత్మికతకు దగ్గర

జనవరి సంచికలోని శ్రీ జూలకంటి బాల సుబ్రహ్మణ్యంగారి 'నిరతాన్నదాత ఎల్లమ రాజు,' శ్రీదర్భా చలమయ్య శాస్త్రి గారి గయాక్షేత్రం వివరణలు, శ్రీ ధారా సుబ్రహ్మణ్యంగారి "సంక్రాంతిశోభ," శ్రీ ఇల పావులూరి కామేశ్వరరావుగారి "స్వాతి తిరునాళ్" పాఠకలోకాన్ని ఆధ్యాత్మిక జీవనానికి అతి దగ్గరగా తీసికొనిపోగా "అన్నమయ్య చెన్నకేశవశతకము" లోని వివాదాంశములు అర్థసహితముగా సహజముగా వున్నవి. చాల బాగుంది.

పి. కామేశ్వరశర్మ — హైదరాబాదు.
కె. వీరభద్రరావు — ఈతముక్కల.

బాలప్రబోధం

జనవరి 1984 సంచిక చాలా బాగుంది. 'సంక్రాంతిశోభ, ధర్మరక్షణే నీకు రక్ష' బాగున్నాయి. కాని ఈ నెలలో 'బాల ప్రబోధం' ప్రచురించనందులకు బాలలకు కాస్త అసంతృప్తి.

ి. స్వర్ణగౌరీలత — పార్వతీపురం

వేంకటేశ్వరలీలలు!

జనవరి 84 సంచికలో వేంకటేశ్వరలీలలు 'శీర్షిక క్రింద ప్రచురించిన శ్రీ జూలకంటి బాలసుబ్రహ్మణ్యంగారి "నిరతాన్నదాత ఎల్లమరాజు" చాల ప్రశస్తముగా, భక్తిస్ఫోరకంగావున్నది. ఇలాంటి వేంకటేశ్వరలీలలు ప్రచురించి మాకు ఆనందము నందించ గలరని ప్రార్థన. ముఖచిత్రం చాల బాగున్నది.

రొక్కైల సుబ్బరాయప్పశెట్టి — వంకరకుంట.
డి. తిరువేంగళాచార్యులు — దర్శి.
మించుకొండ నర్సయ్య — నక్రెకల్.

హరిహరనాథతత్త్వం

'శక్తి – హరిహరనాథతత్త్వం'లో హరిహరాభేదం తెల్పుతూ తిక్కన శ్లోకం, ఇంకా అనేక శ్లోకాలు వివరించారు రచయిత. తిక్కనవలనే పోతనకూడా "చేతులారంగ శివుని పూజింపడేని" అను పద్యం ద్వారా తెలిపాడు. రచయిత ఈ పద్యాన్ని కూడా తెలిపివుంటే బాగుండేది. దీనిని గురించిన నిష్ఠల సుబ్రహ్మణ్యంగారి వ్యాసం బాగుంది.

కొండపి వాసుదేవమూర్తి — ఒంగోలు.

బంగారు పిడికిళ్లు (?)

జనవరి 84 సప్తగిరి'లో శ్రీ మైనంపాటి వేంకటసుబ్రహ్మణ్యం గారు "అన్నమయ్య చెన్నకేశవశతకము" అను తమ వ్యాసంలో అన్నమయ్య, చెన్నకేశవస్వామికి నివేదించిన వస్తువులను సీసపద్యంలో వున్న వానిని వివరిస్తూ "బంగారు పిడికిళ్లు (?) = పసిబిడ్డలచేతి పిడికిలిలోని కణిగి, వాగు చప్పరించగలిగిన భక్ష్యము. ఏదైన వృక్ష ఫలము కావచ్చు. 'పాలపండ్లు అని యొకరన్నారు – అని వివరించారు.

'బంగారు పిడికిళ్లు' లేదా బంగారు పిసికిళ్ళు అనే పదం రాయలసీమలో వుంది. నేటికీ జొన్నపంట విరివిగా పండు కర్నూలు ప్రాంతాల్లో ఆ పదం ఇంకా నిలిచి వుంది. జొన్నపంట బాగా కాపుకు వచ్చిన తరువాత ఒక పదిహేను, ఇరవై రోజుల్లో కోత కోస్తారనుటకు ముందు, జొన్నగింజలు మెత్తగా పాలతోనిండి తీయగా వుంటాయి. రైతులు అలాంటి జొన్నగింజలను తీసి, వాటితో బెల్లము నువ్వులు కలిపి తింటారు. ఇవే రుచిగా వుంటాయి. అలాంటి 'పాలజొన్న గింజలను' పిడికిళ్ళు లేదా 'పిసికిళ్ళు' అంటారు. రాయలసీమ ప్రాంతంవాడైన అన్నమయ్య 'బంగారుపిడికళ్ళ'ను స్వామికి నివేదించడంలో ఆశ్చర్యంలేదు.

జూలకంటి బాలసుబ్రహ్మణ్యం — తిరుపతి.

చెప్పండి చూద్దాం!

83 డిశంబరు సప్తగిరి ముఖచిత్రం బాగావుంది. బాలప్రబోధం మొదలైన చిన్నపిల్లల కథలు చాల బాగ వున్నాయి. మీరు ప్రతినెలా, లేకున్న రెండు నెల్లకైనా "చెప్పండి చూద్దాం" ప్రచురిస్తే ఎంతో బావుండేది. ఇప్పటికైనా ప్రచురిస్తారని కోరుచున్నాను.

చి॥ జి. మురళీకృష్ణయ్య — కొడిగెనహళ్ళి.

కులం — గుణం

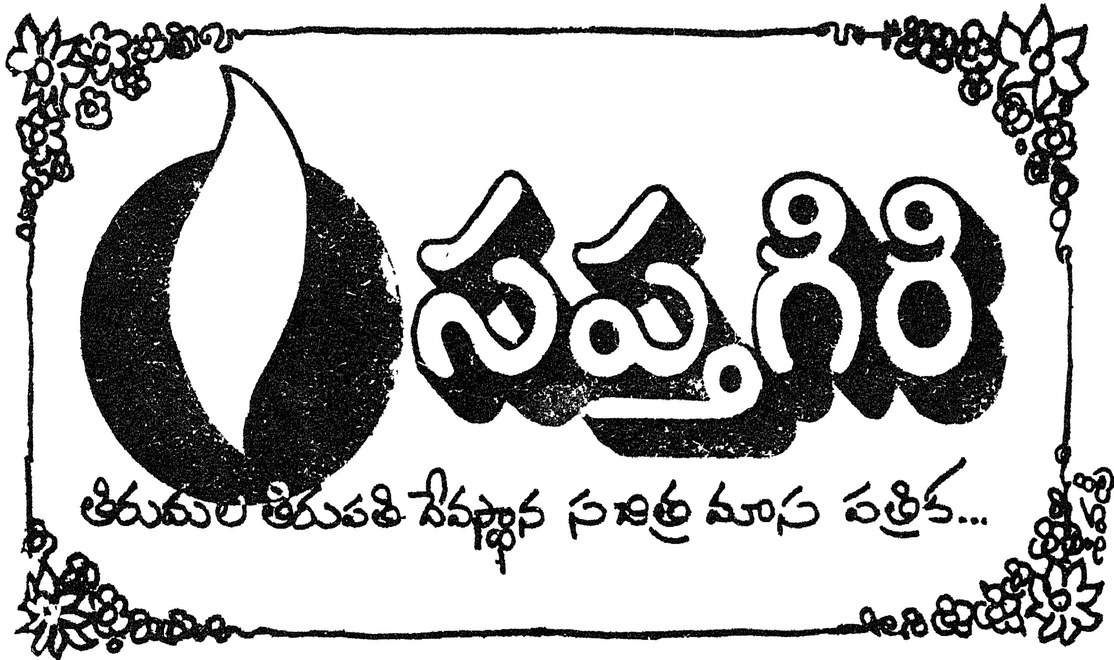
డిశంబరు పత్రికలో 'కులం-గుణం' అనే సామెత గుణపాఠము చాల మంచిగ యున్నది. ఇకముందు ప్రతిమాస సప్తగిరి పత్రికలో ఒక సామెత గుణపాఠము ప్రచురింప కోరుచున్నాను.

గెంట్యాల నారాయణ — బొంబాయి.

నిజమైన దీపావళి!

తెలుగునాట, నేడు నాటకరంగ పరిస్థితి అధ్వాన్నంగావుంది. తెలుగు నాటకరంగం పూర్వవైభవాన్ని సంతరించుకోవాలంటే, మన ప్రభుత్వం, కళాశాలలు, విశ్వవిద్యాలయాలు, తి. తి. దేవస్థానం వంటి ధార్మిక సంస్థలు ముందుకు రావాలి. ఆర్థిక సహాయం చేయాలి. నాటకకళకు సమాజానికి అవినాభావసంబంధం ఉంది. కళలను, కళాకారులను ఇటు ప్రజలు, అటు ధార్మిక సంస్థలూ, ప్రభుత్వమూ ప్రోత్సహించి, చేయూతనిచ్చి తెలుగునాటక కళామతల్లికి కర్పూరనీరాజనాల నర్పించినరోజే తెలుగు నాటకరంగానికి నిజమైన దీపావళి! ఆ శుభదినం త్వరలోనే వస్తుందని ఆశిద్దాం!

ఏ. మునిరామయ్య — తిరుపతి.

గౌరవసంపాదకులు:
శ్రీ జి. కుమారస్వామిరెడ్డి, ఐ. ఏ. ఎస్.
కార్యనిర్వహణాధికారి,
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి.

*

ప్రచురణకర్త - సంపాదకుడు :
కాట్రపాటి సుబ్బారావు, ఎమ్. ఎ

*

ముద్రాపకుడు :
ఎమ్. విజయకుమార్ రెడ్డి

*

విడిప్రతి - రు. 1-00
సం॥ చందా - రు. 12-00

*

ప్రతులకు :
వెల్ ఫేర్ ఆఫీసర్,
టి. టి. డి., తిరుపతి.

ఈ సంచికలో....

మార్చి 1984
సంపుటి 14 సంచిక 10

ముఖచిత్రం : శ్రీవారితో ఉభయదేవేరులు.

2 వ కవరుపేజి : శ్రీ కులశేఖరాళ్వారు. 3 వ కవరుపేజి : శ్రీ వ్యాసరాయలు. 4 వ కవరుకథ 47 వ పేజీలో చూడండి.

సంపాదకీయం

దేవుడున్నాడా ఉంటే ఎక్కడున్నాడు! అనేది అనాదిగా మానవుణ్ణి వేధించినప్రశ్న. ఉన్నాడని, ఎందెందు వెదకి చూచిన అందందే కలడని, జిజ్ఞాస మీరిన మానవ దానవాగ్రణులకు, ప్రహ్లాదునిలాంటి పరమభక్తశిఖామణులసమాధానం. ప్రతి చోటావుంటే గుడికి ఎందుకు వెళ్లాలి అనేది మరోప్రశ్న. అణువణువునా వ్యాప్తమైవున్న ఆ అంతర్యామిని, ప్రతినరునిలోన వెలిగే నారాయణజ్యోతిని దర్శించటం తేలికైన విషయంకాదు. కనుకనే మన ముక్తి కోసం అర్చావతారం ఆవిర్భవించింది. ఇటు నరసింహావతారంకాని, అటు పరమశివుని లింగోద్భవంకాని దాదాపు ఈ సత్యాన్నే నిరూపిస్తాయి. ఈ అర్చావతారాల ఆరాధనకోసం ఆగమ శాస్త్రాలు, ఆరాధనాలయాలు ఊరూరా వెలిశాయి.

ప్రతి ఊరా ఒక అలయం ఉన్నప్పుడు, ఒక ఊరి అర్చామూర్తికే ఎక్కువ ప్రాచుర్యం ఎందుకు లభించాలి? క్షేత్ర మాహాత్మ్యలు, తీర్థమాహాత్మ్యలు, పరిసర ప్రాకృతిక చారిత్రకవైశిష్ట్యం లాంటివెన్నో ఒక్కొక్క క్షేత్రం మిగిలినవాటికన్న జనాకర్షణలో మిన్నగా ఉండేందుకు కారణాలౌతాయి. ఆ యా క్షేత్రాలకు జరిగే ప్రత్యేకోత్సవాలకు మూలమూలలనుంచి జనం రావటం, తద్వారా అంతర్నిహితంగా ప్రవహిస్తున్న ఆధ్యాత్మికస్రవంతి పెల్లుబికి పరిసరక్షేత్రాలను జీవవంతం చేయటం జరిగి జాతీయ దైవీభావైక్యము ఏర్పడుతుంది.

పురి సంధ్యావందన మంత్రాలలో చెప్పినట్లు,

"ఆకాశజలమంతా ఆ సాగరునకే, ఆ కొలుపు ఆ కొలుపు ఆ మాధవునకే" అన్న భావన పరివ్యాప్తమైనప్పుడా క్షేత్రం ముక్కోటి దేవతల ముక్తిధామమని అన్నా, కలియుగవైకుంఠమన్నా వింతలేదు.

ఆళ్వారులందరికి కలియుగదైవం కవిపించిన తీరే వేరు. కోదండపాణిగా కొందరు భావిస్తే, ఆదినారాయణుడేనని మరి కొందరన్నారు. ఆండాళ్లకు- ఆ రంగనికి వేంకటగిరివల్లభునకు వ్యత్యాసమే కన్పించలేదు. శైవులు శక్తి అని ఆరాధిస్తే, శాంకరులు శివుడని అన్నారు. ఇవన్నీకాక దేవదేవుడే దిగివచ్చిన వైకుంఠంగా రామానుజులు రూఢిచేశారు. అనేకభక్తశ్రేష్ఠులు ఈ కలియుగ స్వామి సేవలో చరితార్థులయ్యారు. తమ ముకుందమాలతో ముకుందుని ఆరాధించిన కులశేఖర ప్రభువు కూడా ఈ ముక్తిగిరిలోని రాయిగా రప్పగా చివరకు చీమగా నైనా పుట్టలేదే యని పరితపింపజేసిన పుణ్యప్రదేశం ఇది. శ్రీవారి ఆలయంలో ఈనాటికీ కులశేఖరపడి మండపం వుంది.

ఇక శ్రీపాదరాయల శిష్యులు వ్యాసరాయలు తమ జీవితంలో అత్యధికభాగం గడిపింది తిరుమల ప్రాంతాలలోనే. ఉత్తమ ధార్మికగ్రంథ రచనాచణుడైన ఈ మహామనీషి తన తిరుపతి నివాసకాలాన్ని మధ్వమఠస్థాపనకు దేవస్థాన పాలన సంస్కరణాని కుప యోగించి చరితార్థజన్ములయ్యారు.

ఇందరు భక్తులు మూలమూలలనుండి శేషాద్రిని చేరవచ్చిన కారణం, అన్ని అవతారాలతో వెలసిన సర్వాంతర్యామే తిరుమల శిఖరాల స్థిరనివాసమేర్పరచుకొన్నాడన్న భావనయే.

శ్రీ వేంకటేశ్వరుని ముప్పైరెండువేల సంకీర్తనప్రసూనాలతో అర్చించి వేదపదకవితా పితామహుడైన అన్నమయ్య అందరి భావనను సమీక్షించాడు.

"ఎంతమాత్రమున నెవ్వరు దలచిన అంతమాత్రమే నీవు
అంతరాంతము లెంచిచూడ పిండంతే నిప్పటియన్నట్లు"

....

అన్నిచోట్ల పరమాత్మ నీవు! ఇన్నిరూపుల భ్రమయింతువుగా
ఈవల నావల నుండి యీ వేంకటాద్రిపై
నీవే నీవే వచ్చినెలకొంటిగా !!

వసంతహేల

వసంతం వచ్చేస్తోంది అనుకోగానే ప్రతి మనిషిలో మధురమైన భావన మనసంతా పరచుకుంటుంది.

భగవద్గీత విభూతియోగంలో భగవంతుడు అర్జునునకు తనవిభూతులను తెలియజేస్తూ సర్వత్రా తానున్నానని చెపుతూ, ఋతువులలో తాను వసంతఋతువును అని అంటాడు.

అందుకేనేమో ఋతువులలోకెల్లా వసంత ఋతువు అతిఆహ్లాదకరంగా,అమిత సౌందర్యవంతంగా ఉంటుంది, భగవానుని ముగ్ధ మోహనరూపంలా.

దక్షిణదిశనుంచి సాగివస్తూ మలయ పవనం వసంతకన్యరాక తెలియపరచగానే ప్రతితరువు ఆనందోత్సాహంతో అంజలి ఘటించి వసంతకన్యను ఆహ్వానిస్తుంది. సమీరకాంతుని పరిష్వంగంలో పరవశిస్తూ మరుమల్లితీగ కురిపిస్తుంది తీయని పరిమళాలను.

కదిలేఆకుల గలగలలలో, వీచే చిరుగాలులసవ్వడిలో, విరిసిన రంగురంగుల సుమాలలో, గుబురుమావి లేచిగురు కొమ్మలో దాగి మధురంగా పంచమస్వరాన రాగంతీసే కోయిల గానామృతంలో వసంత కన్య స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది.

ఆమెరాకలో ప్రకృతి కదలికలో ఎంతో వింత శోభ గోచరిస్తుంది. ఎటుచూసినా కన్నులకింపుగా మనసుకు నిండుగా ఆహ్లాదం.

ఎటుచూసిన నీరూపే ఎటువిన్నను
నీ పిలుపే
వలుకరించేనే మదిని చిలకరించేనే
॥ ఎటు ॥

ప్రభాతశీతల పవన వీచికలో
దృగంచలానన హసనమాలికలో
విలాస సోయగ ఉషః కాంతిలో
మెరసితివే నవపూలబాలికలో ॥ ఎటు ॥

ఎలకోయిల మధుగళమున
రసరాగగీతములో
చిరునవ్వుల సంజలలో నిశి
రాజుసరాగములో
చిరుగాజుల సవ్వడిలో
నాచెలి అందెల నాదములో ॥ ఎటు ॥

ప్రకృతి ప్రతిఅణువులో నిండి మనోజ్ఞంగా, మనోహరంగా కన్పించే ఆ సౌందర్యమూర్తిని కనులారా తిలకించని కళాహృదయం, ఆ వసంత మూర్తిని మనసారా ఆరాధించని కవిహృదయం ప్రపంచంలో ఉంటుందా? ఉండదు.

మనిషిజీవితం కష్టసుఖాల కలయికనీ, కష్టాలు కలకాలం ఉండవనీ, ఋతుచక్రంలోని ఋతువులమార్పులు పదేపదే మనిషికి గుర్తుచేస్తూ ఆశాభావాన్ని, మనోధైర్యాన్ని కలిగిస్తుంటాయి.

మనిషి నాలుగుజీవితదశలలో మరువలేని మధురభావన కలిగించేది యౌవనదశ. అలాగే ఋతువులలో వసంతం. ఐతే మనిషి జీవితంలో యౌవనవసంతం ఒకేసారితొంగి

చూస్తుంది. కానీ వసంతఋతువు ప్రతిసంవత్సరం విరిసి మనసును మురిపిస్తుంది.

రాగదే రాగదే వాసంతకన్యకా
విశ్వవీథుల ఎదలవీణియలు పలికింప
॥ రాగదే ॥

నీ రాగపరిమళము పల్లవించినచోట
ఎండువారిన ఎదలపొదలు చివురించునే
॥ రాగదే ॥

భావసౌగంధికా రాశి మనసున విరియ
మోడువోయిన బ్రతుకు తీవ పులకించునే
॥ రాగదే ॥

నీ గానరవళిలో నినదించి నిదురించు
శాంతిడోలలనూగు నిఖిల జగమంత
॥ రాగదే ॥

మోడువారిన తరులు వసంతకన్యరాకతో చిగురిస్తాయి. బండబారిన గుండెలు పులకిస్తాయి. మదిమదిలో ఎదఎదలో వేయి వెన్నెల వెలుగులు నిండిన వింతఅనుభూతి జగతి ఆమెరాకతో నవచైతన్యం నింపుకుంటుంది.

చైత్రలక్ష్మి వసంతకన్య చెలిమితో అణువణువూ అలంకరించుకుని శోభిస్తుంది. శరత్ చంద్రికాపూర్ణకలశం చల్లగా ప్రపంచాన్ని పునీతంచేస్తుంది. ఆకాశకాంతవెన్నెల వీణపై తారలతీగలు మీటుతూ వసంతగానం ఆలపిస్తుంది. పచ్చని ఆకులమధ్య విచ్చిన సుమాలచిక్కని నవ్వు మనసుల్లో పరిమళాలు నింపుతుంది. ఎటుచూసినా అందమే ఆనందమే.

ఓ వసంతమోహినీ
నవజీవన దాయినీ
నీవులేని ఈ జగము నిర్జీవజలవాహినీ
॥ ఓ వసంత ॥

ఏకాత్మలో పరమాత్మ

కాశ్మీరమ్ము నుండి కన్యాకుమారి వరకు
కనిపించే భారత ప్రకృతి కమనీయాకృతి
మనసైన సుందర నందన మందిర మధురిమ
ఒకే కులం, ఒకే జాతి, ఒకే మతం, ఒకే రీతి
మన నీతిగ సాగినట్టి నడవడి, మనుగడలు మనవి.
సర్వజనుల సుఖతృప్తులు నర నరాల మన వరాలు
అందుకొరకు మనమంతా అహరహమ్ము శ్రమియిస్తాం
ఏకాత్మలో పరమాత్మను సంధించగ సిద్ధమైంది యాగవేది
సమతామమతల మల్లెలు పర్వులలో సొగసెత్తెడు మానవతా వీథి
విపరీత విజాతీయ అతివాదపు పిడివాదపు ప్రగల్భాల
తరతరాల మన పునీతగంగలో ఖూది చేయ రారండి
కనులముందు తరలివచ్చె పవిత్రసుమదీపంగా మనగంగ
భరతజాతి నవ ప్రగతికి నాందికాగ స్నాతులవుదాం పావం తొలగంగ
శివజటాజూటమ్మున జాలువారినగంగ శివముకలిగించంగ
విష్ణుపాదోదకమ్మయిన గంగ సత్యసుందరము లీయంగ
ఈ యాగయోగులుగ సుందరభవితకు సుధాతలుగ సాగిపోదమురండు.

— సుచంద్ర

ప్రచండ సూర్యుని ప్రతాపాగ్నికి
తలలు వాల్చెనే తరుల సమూహము
మూగవోయిన గళములతో
విలవిలలాడెను శుకపికమ్ములే ॥ఓ వసంత॥

చిన్నబోయెనే చల్లని జాబిలి
కారుమబ్బు తన కాంతిని మ్రింగగ
విసరి చీకటిని ముసిరేవానలు
గగన గర్జనకు దిక్కులదరెను ॥ఓ వసంత॥

వడవడ వణకెను వసుధాసదనము
కమలి పోయెనే కమల దళమ్ములు
శిశిర రక్కసికి స్వాగత మిచ్చి
కుమిలిపోయెనే ప్రకృతికలశము
॥ఓ వసంత॥

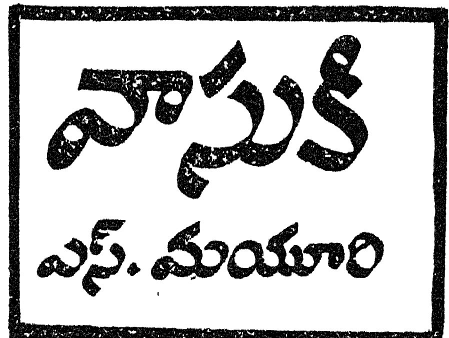
వసంతకన్య దరహాసజ్యోత్స్నలలో కరిగిపోతూ పరవశిస్తున్న ప్రకృతినుంచి వేరుచేసి కాలవిహంగం వసంతకన్యను తన రెక్కలలో దాచుకుని ఎగిరిపోతుంది. వసంతకన్య వెడలిపోగానే ప్రకృతి మూగబోతుంది. గ్రీష్మం చెలరేగుతుంది. నిప్పులు చెరిగే ఎండలో నిట్టూర్పు విడుస్తుంది ప్రకృతి. మండేగాడ్పులకు కుమిలిపోతూ, ముసిరేవానలకు మునిగిపోతూ, ఆవేదనతో వసంతకన్య విడిచిపోయిన అమృతక్షణాలను మననంచేసుకుంటూ మరల ఆమెరాక కోసం ఎదురుచూస్తుంటుంది ప్రకృతి. శిశిరరాక్షసి కసిగా ఆకులను రాల్చి మోడువారిన తరులను మిగులుస్తుంది.

వసంతకన్య నిరీక్షణలో నిలిచిఉన్న ప్రకృతినిచూసి జాలిపడినకాలం పదిలంగా వసంతకన్యను ప్రకృతి దగ్గర వదలివేస్తుంది.

మరల మరుమల్లెతోట మొగ్గతొడిగి పరిమళిస్తుంది. మూగవోయినకోయిల గళమెత్తి తీయగా పాడుతుంది. వసంతం ప్రపంచాన వెల్లివిరియగానే మరల ప్రతి హృదిలో మధురామృత వర్షం కురుస్తుంది.

ఋతువుమారడం సహజం. అదికాలధర్మం, ధర్మమార్గం తప్పరాదనీ, నియమంవీడరాదనీ, కష్టాలలో సహనం ధరించి ధర్మమార్గం తప్పకుండా సుఖాలతీరాలను చేరగలిగినప్పుడే నిజమైన సుఖసంతోషాలు లభించగలవనే ధర్మాన్ని ఋతుచక్రం తెలియజేస్తుంది.

హిందూధర్మం ప్రకారం భార్య భర్తను దైవసమానంగా ఆరాధించవలె. ఈ ధర్మం అక్షరాలా పాటించినవారు పతివ్రతలని పిలవబడతారు. మన పురాణాల్లో అట్టి స్త్రీలు అడుగడుగునా అగపడతారు. సావిత్రి, అనసూయ, అరుంధతి వారిలో కొందరు. తమిళభాషాసంప్రదాయంలో పతివ్రత అని పేర్కొనదగ్గ స్త్రీ వాసుకి.

వాసుకి 'తిరుక్కురల్' గ్రంథకర్త అయిన తిరువల్లువరు భార్య. తిరువల్లువరు పేరు విననివారుండరు. అతని 'తిరుక్కురల్' జగత్ప్రసిద్ధి చెందిన గ్రంథం. కాని వాసుకి గురించి బహుకొద్దిమందికి మాత్రమేతెలుసు. ఆమె ఒక ధనవంతుడైన రైతుకూతురని ప్రజలు చెప్పుకుంటారు. ఆమెను చిన్నప్పుడే తండ్రి, కవిఅయిన తిరువల్లువరుకిచ్చి వివాహం చేశాడు. మైలాపూరులోవాళ్ళు అత్యంతఅన్యోన్యంగా జీవించేవారు. వారిజీవితం అందరికీ ఆదర్శప్రాయంగా ఉండేది.

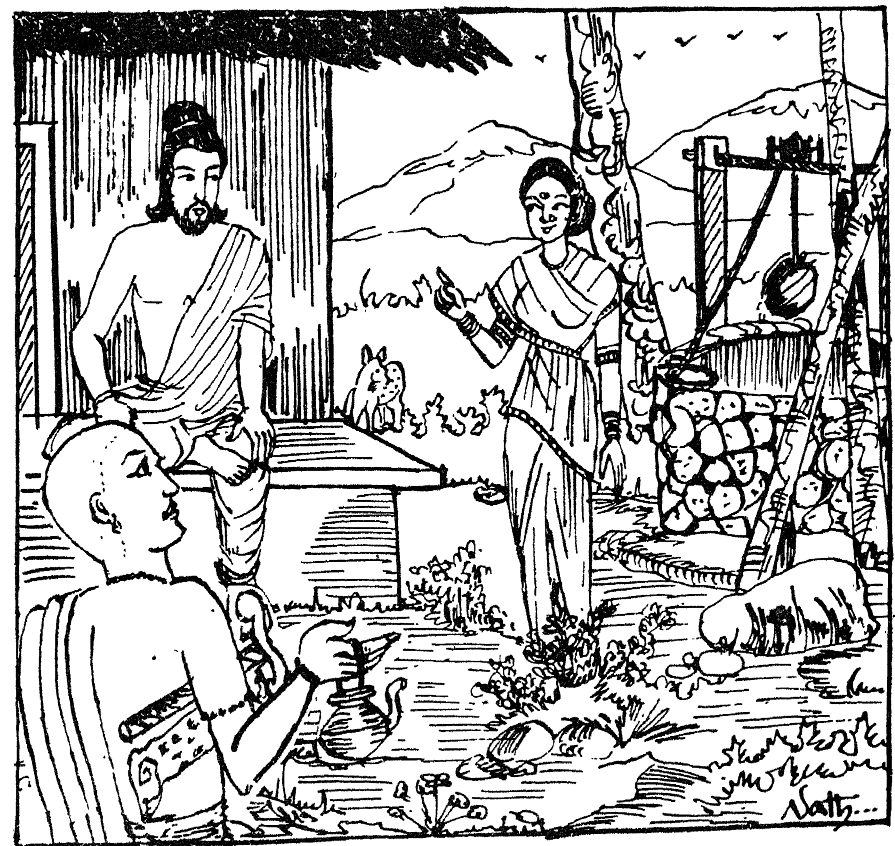
తిరువల్లువరు తన పుస్తకంలో వైవాహికజీవితాన్ని ప్రశంసించాడు. సన్యాసాన్ని తిరస్కరించనప్పటికీ అతడు వివాహాన్ని శ్రేష్ఠతరమని తలచాడు. అతడు చెప్పింది ఆచరించేవాడు కాబట్టి, అతని కుటుంబజీవితం ఆదర్శంగా వాడవాడలా ప్రసిద్ధికెక్కింది. తాను గొప్పకవి అయినప్పటికీ నూలువడికి జీవనం చేసేవాడు. సంసారే మిగతా మూడు ఆశ్రమాలకు మూలస్తంభమని నిరూపించాడు తిరువల్లువరు.

ఆ కాలంలోనే తమిళదేశంలో కొంకణుడనే సిద్ధుడుండేవాడు. అతడు తపస్సుచేసి కొన్ని దివ్యశక్తులను సంపాదించాడు. కాని అతడు అహాన్ని జయించలేదు. తన సన్యాసాశ్రమమె ఇతర ఆశ్రమధర్మాల కంటె మిక్కిలి గొప్పదని అతని మూఢనమ్మకం. వాసుకీతిరువల్లువరుల కీర్తి దశదిశల వ్యాపించి అతన్నికూడా చేరింది. తాను స్వయంగా ఆ దంపతులను దర్శించదలచి తన ఆశ్రమాన్ని వదలి మైలాపూరు బయలుదేరాడు.

దారిలో కొంగలగుంపొకటి ఆకాశంలో అతనిమీదుగా వెళ్ళడం తటస్థించింది. కర్మకాలి ఒక కొంగ అతని తలమీద రెట్టవేసింది. కొంకణుడు కోపంగా తలపైకెత్తి 'ఎంత ధైర్యం' అంటూ ఆ తప్పుచేసిన కొంగవైపు చురచురా చూశాడు. అది అక్కడికక్కడే బూడిదయిపోయింది. కొంకణుడు పరమానందం చెందాడు, తన దివ్యశక్తులకు ఇక్కడ మంచి సాక్ష్యం లభించింది కదా అని.

అలాగే ప్రయాణంచేసి చివరకు మైలాపూరు చేరాడు. తిరువల్లువరు ఇంటిగడప చేరుకున్నాడు. 'భిక్షాం దేహి' అని అరచాడు వాళ్ళ ఆతిథ్య గుణాన్ని పరీక్షించడానికి. ఈకేక విన్నవెంటనే ఆ ఇంటి ఇల్లాలు పరుగెత్తివచ్చి పిడికెడుబియ్యం అతని భిక్షాపాత్రలోకి జారవిడవవలె. అది ధర్మము. కాని వాసుకి వెంటనే రాలేదు. 'కొంచెం ఆలస్యం చేసింది. ఆమె భర్త భోంచేస్తున్నాడు. ఆమె అతని ప్రక్కన ఉండినది. అందువల్ల ఆయనభోజనమైనంతవరకు రాలేకపోయినది. చివరకు ఆమె వచ్చింది. కొంకణుడు కోపాన్ని అణచుకోలేక ఆమెవైపు తీవ్రంగా చూశాడు. "స్వామీ, నన్ను ఇంకొక కొంగ అనుకొంటిరా ఏమి?" అని ఆమె నవ్వుతూ అన్నది.

కొంకణునికి నోటమాట రాలేదు. "ఔరా! అతి మామూలుగా కనపడే ఈమె, నాల్గు గోడలు దాటిరాని ఈమె, ఎన్నో కోసుల దూరంలో జరిగిన సంఘటన ఎలా తెలు

సుకో గలిగింది?" అనుకున్నాడు. ఆమె గొప్పదనం గ్రహించి మెత్తబడ్డాడు. "తల్లీ, నా అజ్ఞానాన్ని, పనికిమాలిన కోపాన్ని క్షమించు. నేను తిరువల్లువరుయొక్క వైవాహిక జీవితాన్ని గురించి స్వయంగా తెలుసుకుందామని వచ్చాను. నీ మాటలు విన్నతరువాత ఇంకా తెలుసుకునేందు కేమున్నది తల్లీ" అన్నాడు.

తిరువల్లువరు కొంకణున్ని తన ఇంట కొంతకాలం అతిథిగా ఉండమని కోరాడు. అతడు అక్కడ ఉండగా కొన్నివింతలు చూశాడు. వాసుకి పెరట్లో బావినుండి నీరు తోడుతున్నది. ఆమె భర్త ఇంట్లో నుండి ఆమెను పిలిచాడు. బిందె ఇంకా పైకిరాలేదు. మధ్యలో ఉన్నది. ఆమె ఏ మాత్రం ఆలోచించకుండా ఆ బిందెను మధ్యలో అలాగే వది లేసి భర్తవద్దకు పరుగెత్తింది. ఏ మాశ్చర్యము! ఆ బిందె మధ్యలో అలాగే వాసుకి వచ్చేదాకా వేళ్లాడిఉండటం కొంకణుడు విస్తుపోయి చూశాడు.

ఇంకొకరోజు తిరువల్లువరు చద్దన్నం తింటున్నాడు. అతను భార్యను విసనకర్ర తీసుకువచ్చి విసరమని అడిగాడు. వాసుకి అతని మాటను అక్షరాలా పాటించింది. ఆ అన్నంనుండి ఆవిరులు రావడం ఆశ్చర్యంగా చూశాడు కొంకణుడు.

తిరువల్లువరు భోజనసమయంలో భార్యను పళ్లెం ప్రక్కన ఒక శంఖులోతీర్థం, ఒకచిన్నసూది ఉంచమనేవాడు. ఆమె రోజూ అలాగే చేసేది. కాని ఎన్నడూ ఆమె 'ఎందుకు?' అని ప్రశ్నించలేదు. చివరకు ఆమె చివరిరోజుల్లో మరణశయ్యమీద ఉన్నది. ఆమె కళ్ళతో ఏదో ప్రశ్నిస్తున్నట్లనిపించింది భర్తకు. "ఏమిటో తెలుసుకోవాలనుకుంటున్నావు. ఏమిటది?" అని అడిగాడు. "ఎన్నో ఏళ్ళుగా రోజూ నేను మీ పళ్లెం ప్రక్కన శంఖులో నీళ్ళు, సూది పెడుతూ వచ్చానుకదా. మీరు వాటిని ఉపయోగించుకున్నదే నేను చూళ్ళేదు. ఎందుకలా అడిగే వారో చెబితేగాని నా ఆత్మ శరీరాన్ని వదలటంలేదు" అంది ఆవిడ.

తిరువల్లువరు చిరునవ్వు నవ్వాడు. "ప్రియతమా! ఆహారాన్ని వ్యర్థంచేయటం పాపమని మన శాస్త్రాలు చెప్తాయి. అన్నం వడ్డించే సమయంలో మెతుకులు క్రింద పడితే సూదితో వాటిని గుచ్చి తీసుకుని శంఖులోని నీళ్ళతో శుభ్రంచేసుకుని అన్నంలో కలుపుకోవాలని నా ఉద్దేశము. కాని ఇన్ని ఏండ్లుగా నీవు అన్నం వడ్డిస్తున్నా నీవు ఒక్కరోజైనా అన్నం క్రిందికి చల్లలేదు. కనుకనే నాకు వాటిని ఉపయోగించే అవకాశం రాలేదు!" అన్నాడు.

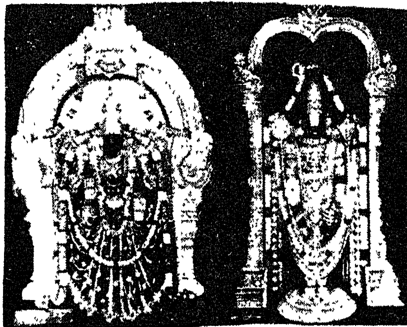
ఇష్టానుసారం ఆహారపదార్థాలను పారవేసి వ్యర్థం చేయడం మన యువకుల్లో, విద్యార్థులలో నాగరికతై పోయింది. వాసుకి తిరువల్లువరుల జీవనవిధానంనుండి వాళ్ళు నేర్చుకోవలసిందెంతైనా ఉంది.

పై మాటలు విన్న వాసుకి నిశ్చింతగా కన్నుమూసింది. ఆ సందర్భంలో ఆమె గుణగణాలను ఒక పద్యంలో స్తుతించాడు తిరువల్లువరు. వాసుకి స్త్రీ జాతికే తలమానికము. తిరువల్లువరు కున్నంత ప్రసిద్ధి ఆమెకు లేకపోయినా అతనికి సహధర్మచారిణిగా ఆమె జీవితం ఆచరణీయము. దేవుడే ఆమెభర్తగా జన్మించాడు. అతని సేవచేసి ఆమె అమరత్వం పొందింది.

ఆంగ్లమూలం:

ఎమ్. అరుణాచలం

పద్మావతీ శ్రీవివాహం

అలమేలుమంగమ్మ!
హరికి ముద్దులగుమ్మ!
అఖిలజగముల కమ్మ!
ఓ కూనలమ్మా!!

అభయ మిచ్చెడితల్లి!
అచ్యుతుని మరుమల్లి!
ఆర్తులకల్పవల్లి!
ఓ కూనలమ్మా!!

వైకుంఠమును విడిచి
వనిత యిటుయేతెంచె
వైరులకు మదమడచె
ఓ కూనలమ్మా!!

తలచె తనమదిలోన
తల్పశాయిని హరిని
తపము జేసెను గిరిని
ఓ కూనలమ్మా!!

పద్మనాభుని పడతి!
పద్మావతీదేవిసతి!
పాదపద్మములె గతి!
ఓ కూనలమ్మా!!

కలలోన వెంకన్న!
కరుణప్రేమల కన్న!
కలదె వేరొకమిన్న!
ఓ కూనలమ్మా!!

ఆకాశ రాజుడుగ
అందాల అల్లుడుగ
అలరించె నామంగ!
ఓ కూనలమ్మా!!

సిరులొందు సప్తగిరి
పురిజేరి విష్ణుదరి
యర్చింతు మనసు నిడి
ఓ కూనలమ్మా!!

— శారదావిశ్వం

శ్రీమద్భగవద్గీత

(సీరియల్)

వ్యాఖ్యాత :

శ్రీ రావుల సూర్యనారాయణమూర్తి

(గతసంచిక తరువాయి)

పదవ అధ్యాయం

విభూతియోగం

శ్రీభగవానువాచ;

భూయ ఏవ మహాబాహో! శృణు మే పరమం వచః।
యత్తేఽహం ప్రీయమాణాయ వక్ష్యామి హితకామ్యయా॥

శ్రీ భగవానుడు: నా మాటలు విని ఆనందిస్తున్నావు. కనుక నీ శ్రేయస్సుకోరి శ్రేష్ఠమైన వాక్యం మళ్ళీ చెబుతున్నాను విను.

న మే విదు స్సురగణాః ప్రభవం న మహర్షయః।
అహమాదిర్హి దేవానాం మహర్షీణాం చ సర్వశః॥

దేవగణాలకుకాని, మహాఋషులకుకాని నా పుట్టు పూర్వోత్తరాలు తెలియవు. దేవతలకూ, మహర్షులకూ అన్ని విధాల ఆదిపురుషుణ్ణి నేనే కావడం దీనికి కారణం.

యో మామజ మనాదిం చ వేత్తి లోకమహేశ్వరమ్।
అసమ్మూఢ స్స మర్త్యేషు సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే॥

పుట్టుక, ఆది లేనివాడననీ, సమస్త లోకాలకూ ప్రభువుననీ నన్ను తెలుసుకున్నవాడు మనుషులలో వివేకవంతుడై, పాపాలన్నిటినుంచి విముక్తి పొందుతాడు.

బుద్ధిర్జ్ఞాన మసమ్మోహః క్షమా సత్యం దమశ్శమః।
సుఖం దుఃఖం భవోఽభావో భయం చాభయ మేవ చ॥
అహింసా సమతా తుష్టి స్తపో దానం యశోఽయశః।
భవంతి భావా భూతానాం మత్త ఏవ పృథగ్విధాః॥

బుద్ధి, జ్ఞానం, మోహంలేకపోవడం, సహనం, సత్యం, బాహ్యేంద్రియ అంతరింద్రియ నిగ్రహం, సుఖం, దుఃఖం, జననం, మరణం, భయం, నిర్భయం, అహింస, సమదృష్టి, సంతుష్టి, తపస్సు, దానం, కీర్తి, అపకీర్తివంటి వివిధ భావాలు ప్రాణులకు వాటివాటి కర్మానుసారం నావల్లనే కలుగుతున్నాయి.

మహర్షయ స్సప్తపూర్వే చత్వారో మనవ స్తథా।
మద్భావా మానసా జాతా యేషాం లోక ఇమాః ప్రజాః॥

సప్తమహర్షులూ, సనకసనందనాది నలుగురు ప్రాచీన మునులూ, మనువులూ నా సంకల్పబలంవల్లనే నా మానస పుత్రులుగా పుట్టారు. వాళ్ళనుంచే ప్రపంచంలోని ఈ ప్రజలంతా జన్మించారు.

ఏతాం విభూతిం యోగం చ మమ యో వేత్తి తత్త్వతః।
సోఽవికమ్పేన యోగేన యుజ్యతే నాఽత్ర సంశయః॥

నా సృష్టి మహిమనూ, యోగిశక్తినీ యథార్థంగా ఎరిగినవాడికి నిశ్చయంగా నిశ్చలమైన యోగసిద్ధి కలుగుతుంది.

అహం సర్వస్య ప్రభవో మత్త స్సర్వం ప్రవర్తతే।
ఇతి మత్వా భజంతే మాం బుధా భావసమన్వితాః॥

సర్వజగత్తుకూ నేనే మూలకారణమనీ, నావల్లనే సమస్తం నడుస్తున్నదనీ గ్రహించే బుద్ధిమంతులు నన్ను భక్తిభావంతో భజిస్తారు.

మచ్చిత్తా మద్గతప్రాణా బోధయంతః పరస్పరమ్।
కథయంతశ్చ మాం నిత్యం తుష్యంతి చ రమంతి చ॥

అలాంటిభక్తులు మనసులూ, ప్రాణాలూ నాకే అర్పించి నిరంతరం నన్ను గురించి ఒకళ్లకొకళ్లు చెప్పుకుంటూ సంతోషం, పరమానందం పొందుతారు.

తేషాం సతతయుక్తానాం భజతాం ప్రీతిపూర్వకమ్।
దదామి బుద్ధియోగం తం యేన మా ముపయాంతి తే॥

నామీదే మనసు నిత్యం నిలిపి ప్రేమపూర్వకంగా నన్ను సేవించేవాళ్ళకు బుద్ధియోగం ప్రసాదిస్తాను. ఆ జ్ఞానంతో వాళ్ళు నన్ను చేరగలుగుతారు.

తేషా మేవానుకంపార్థం అహ మజ్ఞానజం తమః ।
నాశయామ్యాత్మభావస్థో జ్ఞానదీపేన భాస్వతా ॥

ఆ భక్తులను అనుగ్రహించడం కోసమే నేను వాళ్ళ హృదయాలలోవుండి, అజ్ఞానంవల్ల కలిగినఅంధకారాన్ని, ప్రకాశిస్తున్న జ్ఞానమనే దీపంతో రూపుమాపుతాను.

అర్జున ఉవాచ :

పరం బ్రహ్మ పరం ధామ పవిత్రం పరమం భవాన్ ।
పురుషం శాశ్వతం దివ్యం ఆదిదేవ మజం విభుమ్ ॥
ఆహుస్త్వా మృషయ స్సర్వే దేవర్షిర్నారదస్తథా ।
అసితో దేవలో వ్యాసః స్వయం చైవ బ్రవీషి మే ॥

అర్జునుడు: నీవు పరబ్రహ్మవనీ, పరంధాముడవనీ, పరమపవిత్రుడవనీ, శాశ్వతుడవనీ, దివ్యపురుషుడవనీ, ఆది దేవుడవనీ, జన్మలేనివాడవనీ, అంతటా వ్యాపించినవాడవనీ సకలఋషులూ, దేవర్షిఅయిన నారదుడూ, అసితుడూ, దేవలుడూ, వ్యాసుడూ, చెబుతున్నారు. స్వయంగా నీవూ నాకు అలాగే చెబుతున్నావు.

సర్వ మేతదృతం మన్యే యన్మాం వదసి కేశవ ।
న హి తే భగవన్ ! వ్యక్తిం విదుర్దేవా న దానవాః ॥

కేశవా ! నీవు నాకు చెప్పిందంతా సత్యమని నా సంపూర్ణ విశ్వాసం. దేవతలూ, దానవులూ కూడా నీ నిజ స్వరూపం ఎరుగరు.

స్వయమేవాత్మనాఽఽత్మానం వేత్థ త్వం పురుషోత్తమ !
భూతభావన ! భూతేశ ! దేవదేవ ! జగత్పతే ! ॥

పురుషోత్తమా ! నీవు సమస్తభూతాలకూ మూలకారణుడవు ; అధిపతివి ; దేవతలందరకూ దేవుడవు ; జగత్తు కంతటికీ నాథుడవు. నిన్ను గురించి నీవే స్వయంగా తెలుసుకుంటున్నావు.

వక్తుమర్హ స్యశేషేణ దివ్యాహ్యాత్మవిభూతయః ।
యాభిర్విభూతిభిర్లోకాన్ ఇమాం స్త్వం వ్యాప్య తిష్ఠసి ॥

ఏ మహిమలవల్ల నీవు సకలలోకాలలో వ్యాపించి వున్నావో ఆ దివ్యమహిమ లన్నిటిగురించీ చెప్పడానికి నీవే తగినవాడవు.

కథం విద్యామహం యోగిం స్త్వాం సదా పరిచింతయన్ ।
కేషు కేషు చ భావేషు చింత్యోఽసి భగవన్మయా ॥

యోగీశ్వరా ! నిరంతరం స్మరిస్తూ నిన్నెలా నేను తెలుసుకోవాలి ? ప్రభూ ! నిన్ను ఏ యే భావాలతో నేను ధ్యానించాలి ?

విస్తరేణాత్మనో యోగం విభూతిం చ జనార్దన !
భూయః కథయ తృప్తిర్హి శృణ్వతో నాస్తి మేఽమృతమ్ ॥

జనార్దనా ! నీ యోగమహిమగురించీ, లీలావిభూతి గురించీ వివరంగా నాకు మళ్ళీ చెప్పు. నీ అమృతవాక్యాలను వినేకొద్దీ తనివి తీరడంలేదు.

శ్రీ భగవానువాచ :

హంత ! తే కథయిష్యామి దివ్యా హ్యాత్మవిభూతయః ।
ప్రాధాన్యతః కురుశ్రేష్ఠ ! నాస్త్యంతో విస్తరస్య మే ॥

శ్రీ భగవానుడు : అర్జునా ! నా దివ్యవైభవాలను గురించి అలాగే చెబుతాను. నా విభూతులకు అంతంలేనందు వల్ల ముఖ్యమైన వాటినే వివరిస్తాను.

అహమాత్మా గుడాకేశ ! సర్వభూతాశయస్థితః ।
అహమాదిశ్చ మధ్యం చ భూతానామంత ఏవ చ ॥

అర్జునా ! సమస్తజీవుల హృదయాలలో వుండే ఆత్మను నేనే. సర్వభూతాల ఉత్పత్తి, స్థితి, ప్రళయకారణమూ నేనే.

ఆదిత్యానామహం విష్ణుః జ్యోతిషాం రవిరంశుమాన్ ।
మరీచి ర్మరుతామస్మి నక్షత్రాణామహం శశీ ॥

నేను ఆదిత్యులలో విష్ణువును ; జ్యోతులలో కిరణాలు కలిగిన సూర్యుణ్ణి; మరుత్తులనే దేవతలలో మరీచిఅనే వాయువును; నక్షత్రాలలో చంద్రుణ్ణి.

వేదానాం సామవేదోఽస్మి దేవానామస్మి వాసవః ।
ఇంద్రియాణాం మనశ్చాస్మి భూతానామస్మి చేతనా ॥

వేదాలలో సామవేదాన్ని; దేవతలలో ఇంద్రుణ్ణి. ఇంద్రియాలలో మనస్సును; భూతాలలో చైతన్యాన్ని నేనే.

రుద్రాణాం శంకరశ్చాస్మి విత్తేశో యక్షరక్షసామ్ ।
వసూనాం పావకశ్చాస్మి మేరు శ్శిఖరిణామహమ్ ॥

నేను ఏకాదశరుద్రులలో శంకరుణ్ణి ! యక్షులలో, రాక్షసులలో కుబేరుణ్ణి ! అష్టవసువులలో అగ్నిని ; పర్వతాలలో మేరువును.

పురోధసాం చ ముఖ్యం మాం విద్ధి పార్థ ! బృహస్పతిమ్ ।
సేనానీనామహం స్కందః సరసామస్మి సాగరః ॥

పార్థా ! పురోహితులలో ముఖ్యుడైన బృహస్పతిని నేనని తెలుసుకో. సేనాధిపతులలో కుమారస్వామిని నేను. సరస్సులలో నేను సముద్రుణ్ణి.

మహర్షీణాం భృగురహం గిరామస్మ్యేకమక్షరమ్ ।
యజ్ఞానాం జపయజ్ఞోఽస్మి స్థావరాణాం హిమాలయః ॥

మహర్షులలో నేను భృగువును ; మాటలలో ఓంకారాన్ని ; యజ్ఞాలలో జపయజ్ఞాన్ని ; కదలని పదార్థాలలో హిమాలయ పర్వతాన్ని.

అశ్వత్థస్సర్వవృక్షాణాం దేవర్షీణాం చ నారదః ।
గంధర్వాణాం చిత్రరథః సిద్ధానాం కపిలో మునిః ॥

అన్ని వృక్షాలలో అశ్వత్థవృక్షాన్ని; దేవర్షులలో నార దుణ్ణి; గంధర్వులలో చిత్రరథుణ్ణి; సిద్ధులలో కపిలమునిని.

ఉచ్చైశ్శ్రవసమశ్వానాం విద్ధి మామమృతోద్భవమ్ ।
ఐరావతం గజేంద్రాణాం నరాణాం చ నరాధిపమ్ ॥

గుర్రాలలో అమృతంతో పుట్టిన ఉచ్చైశ్శ్రవాన్ననీ, ఏనుగులలో ఐరావతాన్ననీ, మనుషులలో రాజుననీ నన్ను తెలుసుకో.

ఆయుధానామహం వజ్రం ధేనూనామస్మి కామధుక్ ।
ప్రజనశ్చాస్మి కందర్పః సర్పాణామస్మి వాసుకిః ॥

ఆయుధాలలో నేను వజ్రాయుధాన్ని; ఆవులలో కామధేనువును; సంతానకారణమైన మన్మథుణ్ణి; సర్పాలలో వాసుకిని.

అనంతశ్చాస్మి నాగానాం వరుణో యాదసామహమ్ ।
పితౄణామర్యమా చాస్మి యమ స్సంయమతా మహమ్ ॥

నాగులలో ఆదిశేషుణ్ణి; జలదేవతలలో వరుణుణ్ణి నేను. పితృదేవతలలో అర్యముణ్ణి; శాసించేవాళ్ళలో యముణ్ణి నేను.

ప్రహ్లాదశ్చాస్మి దైత్యానాం కాలః కలయతామహమ్ ।
మృగాణాం చ మృగేంద్రోఽహం వైనతేయశ్చ పక్షిణామ్ ॥

నేను రాక్షసులలో ప్రహ్లాదుణ్ణి; లెక్కించే వాళ్ళలో కాలాన్ని; మృగాలలో సింహాన్ని; పక్షులలో గరుత్మంతుణ్ణి.

పవనః పవతామస్మి రామశ్శస్త్రభృతామహమ్ ।
ఝషాణాం మకరశ్చాస్మి స్రోతసామస్మి జాహ్నవీ ॥

పవిత్రం చేసేవాటిలో గాలిని నేను; ఆయుధధారులలో రాముణ్ణి; జలచరాలలో మొసలిని; నదులలో గంగా నదిని.

సర్గాణామాదిరంతశ్చ మధ్యం చైవాహమర్జున ।
అధ్యాత్మవిద్యా విద్యానాం వాదః ప్రవదతామహమ్ ॥

అర్జునా! సమస్త చరాచరసృష్టికి ఉత్పత్తి, ఉనికి, అంతమూ నేనే. విద్యలలో అధ్యాత్మవిద్యను; వాదించేవాళ్ళ లోని వాదాన్ని నేను.

అక్షరాణామకారోఽస్మి ద్వంద్వ స్సామాసికస్య చ ।
అహమేవాక్షయః కాలో ధాతాఽహం విశ్వతోముఖః ॥

అక్షరాలలో 'అ' కారాన్ని నేను; సమాసాలలో ద్వంద్వ సమాసాన్ని; నాశనంలేనికాలాన్ని; అన్ని దిక్కులకూ ముఖాలు కలిగిన బ్రహ్మను.

మృత్యు స్సర్వహర శ్చాహం ఉద్భవశ్చ భవిష్యతామ్ ।
కీర్తిశ్శ్రీర్వాక్చ నారీణాం స్మృతిర్మేధా ధృతిః క్షమా ॥

సర్వాన్నీ సంహరించే మృత్యువును; కలుగబోయే వస్తువులకు మూలాన్ని: స్త్రీలలోని కీర్తి, సంపద, వాక్కు, జ్ఞాపకశక్తి, మేధ, ధైర్యం, ఓర్పు నేనే.

బృహత్సామ తథా సామ్నాం గాయత్రీ ఛందసామహమ్ ।
మాసానాం మార్గశీర్షోఽహం ఋతూనాం కుసుమాకరః ॥

నేను సామవేదగానాలలో బృహత్సామాన్ని; ఛందస్సు లలో గాయత్రిని; మాసాలలో మార్గశిరాన్ని, ఋతువులలో వసంతాన్ని.

ద్యూతం ఛలయతామస్మి తేజస్తేజస్వినామహమ్ ।
జయోఽస్మి వ్యవసాయోఽస్మి సత్త్వం సత్త్వవతామహమ్ ॥

మోసగాళ్ళలో జూదాన్ని నేను; తేజోవంతులలో తేజస్సును; విజేతల విజయాన్ని; కృషిసలిపేవాళ్ళ కృషిని; బలవంతుల బలాన్ని నేను.

వృష్ణీనాం వాసుదేవోఽస్మి పాండవానాం ధనంజయః ।
మునీనామప్యహం వ్యాసః కవీనాముశనా కవిః ॥

యాదవులలో వాసుదేవుణ్ణి; పాండవులలో అర్జునుణ్ణి నేను; మునులలో వ్యాసుణ్ణి; సూక్ష్మబుద్ధి కలిగినవాళ్ళలో శుక్రాచార్యుణ్ణి.

దండో దమయతామస్మి నీతిరస్మి జిగీషతామ్ ।
మౌనం చైవాస్మి గుహ్యానాం జ్ఞానం జ్ఞానవతామహమ్ ॥

దండించేవాళ్ళలో దండనీతిని; జయించ కోరేవాళ్ళ రాజనీతిని; రహస్యాలలో మౌనాన్ని; జ్ఞానవంతులలో జ్ఞానాన్ని నేను.

యచ్చాపి సర్వభూతానాం బీజం తదహ మర్జున ।
న తదస్తి వినా యత్స్యాత్ మయా భూతం చరాచరమ్ ॥

అర్జునా! సకలభూతాలకూ మూలకారణాన్ని నేను. ఈ చరాచర ప్రపంచంలోని వస్తువులలో ఏదీ నేను లేకుండా లేదు.

నాంతోఽస్తి మమ దివ్యానాం విభూతీనాం పరంతప ।
ఏష తూద్దేశతః ప్రోక్తో విభూతే ర్విస్తరో మయా ॥

పరంతపా! నా దివ్యవిభూతులకు అంతం లేదు. అయి నప్పటికీ క్లుప్తంగా నీకు నా విస్తారమైన విభూతులను వివ రించాను.

యద్యద్విభూతిమత్సత్త్వం శ్రీమదూర్జితమేవ వా ।
తత్తదేవావగచ్ఛ త్వం మమ తేజోంఽశసంభవమ్ ॥

ఈ లోకంలో ఐశ్వర్యవంతమూ, శోభాయుతమూ, ఉత్సాహభరితమూ అయిన ప్రతివస్తువూ నా తేజస్సులోని ఒక అంశంనుంచే కలిగిందని గ్రహించు.

అథవా బహునైతేన కిం జ్ఞాతేన తవార్జున ।
విష్టభ్యాహమిదం కృత్స్నం ఏకాంశేన స్థితో జగత్ ॥

అర్జునా! అంతేకాకుండా నా విభూతి వివరాలన్నీ తెలుసుకోవడంవల్ల నీకు ప్రయోజనమేమీ లేదు. ఈ సమస్త జగత్తునూ నాలోని ఒక్క అంశంతోనే నిండి నిబిడీకృతమై వున్నానని మాత్రం తెలుసుకో.

ఇలా ఉపనిషత్తులు, బ్రహ్మవిద్య, యోగశాస్త్రం, శ్రీకృష్ణార్జున సంవాదం అయిన శ్రీమద్భగవద్గీతలోని "విభూతియోగం" అనే పదవ అధ్యాయం సమాప్తం.

శ్రీ పద్మావతీ అమ్మవారి ఆలయం, తిరుచానూరు

నిత్యపూజా నివేదనలు

సుప్రభాతం — ఉ. 5-00 గం॥ నుండి 5-30 గం॥ వరకు

సహస్రనామార్చన — ఉ. 5-30 గం॥ నుండి 6-00 గం॥ వరకు

(రు. 6-50 టిక్కెట్‌తో నలుగురు వ్యక్తుల్ని అనుమతిస్తారు.)

నిత్యఅర్చన — ఉ. 6-00 గంటలకు

(ఏడాదికి రు 150/- లు చెల్లించిన గృహస్థులకు మాత్రమే.)

శుద్ధి, మొదటి గంట — ఉ. 6-00 గం॥ నుండి 6-30 గం॥ వరకు

సర్వదర్శనం — ఉ. 6-30 గం॥ నుండి మధ్యాహ్నం 1-00 గం॥ వరకు

శుద్ధి, రెండవగంట — మ. 1-00 గం॥ నుండి 1-30 గం॥ వరకు

సర్వదర్శనం — మ. 1-30 గం॥ నుండి రాత్రి 7-00 గం॥ వరకు

శుద్ధి, రాత్రికైంకర్యము — రా. 7-00 గం॥ నుండి 7-30 గం॥ వరకు

సర్వదర్శనం — రా. 7-30 గం॥ నుండి 8-45 గం॥ వరకు

శుద్ధి — రా. 8-45 గం॥ నుండి 9-00 గం॥ వరకు

ఏకాంతసేవ — రా. 9-00 గం॥ నుండి 9-15 గం॥ వరకు

శుక్రవారాలలో....

సుప్రభాతం — ఉ. 4-00 గం॥ నుండి 4-30 గం॥ వరకు

సహస్రనామార్చన — ఉ. 4-30 గం॥ నుండి 5-00 గం॥ వరకు

(రు. 6-50 టిక్కెట్‌తో నలుగురు వ్యక్తుల్ని అనుమతిస్తారు)

నిత్యఅర్చన — ఉ. 5-00 గం॥ నుండి 5-15 గం॥ వరకు

శుద్ధి, మొదటిగంట — ఉ. 5-15 గం॥ నుండి 5-45 గం॥ వరకు

సర్వదర్శనం — ఉ. 5-45 గం॥ నుండి 7-00 గం॥ వరకు

పళ్ళింపు — ఉ. 7-00 గం॥ నుండి 7-30 గం॥ వరకు

మూలవర్లకు అభిషేకం—ఉ. 9-00 గం॥ నుండి 10-00 గం॥ వరకు

(100 రూ. టిక్కెట్‌తో ఇద్దరు వ్యక్తులకు మాత్రమే.)

అలంకారము, రెండవగంట — ఉ 10-00 గం॥ నుండి 11-00 గం॥ వరకు

సర్వదర్శనం — ఉ. 11-00గం॥ నుండి రాత్రి 8-00గం॥ వరకు

ఊంజల్ సేవ — రా. 7-00 గం॥ నుండి 8-00 గం॥ వరకు

(అద్దాలమండపంలో రు. 150 టిక్కెట్‌తో జరుపుకొనవచ్చును. గృహస్థుకు 5 గ్రాముల వెండి డాలర్ బహూకరిస్తారు.)

రాత్రిగంట — రా. 8-45 గం॥ నుండి 9-00 గం॥ వరకు

ఏకాంతసేవ — రా. 9-00 గం॥ నుండి 9-15 గం॥ వరకు

ఆర్జితం వివరాలు :

ప్రత్యేక దర్శనం: రూ. 2-00

సహస్రనామార్చన: రూ. 6-50

నిత్యఅర్చన: రూ. 150-00 (ఏడాదికి)

అర్చన: రూ. 1-00

హారతి: రూ. 0-50

పూలాభిషేకం (శుక్రవారాలలో) రూ. 100-00

ఊంజల్ సేవ (శుక్రవారాలలో) రూ. 150-00

తిరుచ్చి ఉత్సవం: రూ. 63-00

గజవాహనం: రూ. 32-00.

హైందవధర్మంలో దేవాలయ నిర్మాణాలు బౌద్ధులకాలంనుండి విశేషవ్యాప్తిలోకి వచ్చాయని చరిత్రకారులమతం. ఆనాడు దేవాలయాలు పంచాయితీతీర్మానాల కేంద్రము, మరియు అధ్యయనాలయాలుగా ఉపయోగపడుతుండేవట. వాటి చరిత్ర విషయ మటుంచి మన పరంపరలో పాతుకుపోయిన ఈ దేవాలయ వ్యవస్థను గూర్చి ఈనాడు దీర్ఘంగా ఆలోచించవలసి ఉంది.

హైందవజీవితంతో ముడివేసుకొన్న ఈ దేవాలయాలు జాతికి బడులుగా ఉపయోగపడాలి. హైందవధర్మ ప్రచార కేంద్రాలుగా మారాలి. దేవాలయాలకు ధర్మప్రచార స్వేచ్ఛ ఉండాలి. ఈ ఆవరణలో ధర్మనిరోధక కార్యక్రమాలు సాగనివ్వరాదు. ఈ వ్యవస్థయొక్క నిర్వాహకులైనవారు ధార్మికజిజ్ఞాసువులై ఉండాలి.

సామాన్యముగా వచ్చు యాత్రికులకు భక్తిప్రపత్తులతో బాటు అత్యంతాభిమానం అనురాగం యేర్పడేట్లు దేవాలయాలుండాలి. కాని వచ్చే యాత్రికులను పీల్చి విసిగించే వాతావరణం ఉండరాదు. దేవాలయాలు, మఠాలు, పీఠాలు, తమ ఆదాయాలను ధర్మప్రచారానికే వినియోగించాలి. ఈమధ్య కొన్ని దేవాలయాలు ధర్మప్రచారం పేర అనేక గ్రంథాలు ప్రచురిస్తున్నవి. సంతోషించతగినదే. కాని ఈ ప్రచురణల క్రింద అడ్డమైన పుస్తకాలు రాకూడదు. దేశకాల పాత్రమునను సరించి ఆధునిక మానవునికి వైజ్ఞానికంగా ధర్మాన్ని అందించాలి. చదువురాని నిమ్నవర్గాల మధ్య ధర్మప్రచారకులను నియమించాలి. నేడు హైందవ సంక్షేమానికి వలయు సాధనాలుగా గుడులుండాలి.

ఎదగలేని మనుష్యులు సమాజంలో నిరర్థకులు. వారికి ఆహారనిద్రామైథునాలే ఆదర్శాలుగా నిలుస్తాయి. అట్టివారే సమాజాన్ని దోచేస్తారు.

మనదేశంలో కొన్ని సామాజిక వర్గాలవారు తమపిల్లలని కాన్వెంట్లకే పంపుతారు. అక్కడ స్వీయధర్మం, స్వీయసంస్కృతి మరిపింపబడతాయి. ఈలాంటి పిల్లలకేదైనా మార్గం చూపే విధంగా దేవాలయాలు ఆలోచించాలి. దేవాలయాలు బాల సంస్కార కేంద్రాలను విధిగా నిర్వహించేటట్లు చూడాలి. ప్రతి ఆలయానికి ఒక పాఠశాల ఒక గోశాల ఉండాలి. సంస్కృత భాషా ప్రచారకేంద్రాలుగా గుళ్ళు మారాలి.

దేవాలయ ట్రస్టీలుగా సాధువులు, సంతులు, సమాజ సేవకులు, ధార్మికు

దేవాలయాలు వాటి వినియోగము

"చౌదూరి"

దేవాలయాలను రాజకీయ పాచికలుగా ఉపయోగించరాదు. ఒక దేవాలయపు ఆదాయ వినియోగమునందు ధార్మికదృష్టి చాలా అవసరము. ధార్మికపునరుద్ధరణకే అవి ఉపయోగపడాలి. వ్యక్తినిష్ఠను తెలుపుపద్ధతిపై దేవాలయాలు నిర్మింపబడకూడదు. సామాజిక ఉన్నతికై నిర్మించాలి. హైందవధర్మం ప్రతి ఇల్లు దేవాలయం కావాలని కోరుతుంది. మనదురదృష్టవశాత్తు ప్రతిదేవాలయం ఒక ఇల్లుగా మార్చే వ్యవస్థ పాదుకొంటూంది. హైందవులు భక్తితో దేవాలయాలు సందర్శిస్తున్నారే తప్ప తమ జాతికి కేంద్రాలయిన ఆలయవ్యవస్థను గమనించే తీరికలేదు వారికి. క్రొత్త గుళ్ళు నిర్మించటం కన్నా ఉన్న ఆలయవ్యవస్థను చక్కజేయటం అవసరం. మన దేవాలయాలు నేటి నాగరికుల నాకర్షించు కేంద్రాలుగా ఉండాలి.

మనం ధార్మిక క్లిష్టదశలో ఉన్నాం. స్వరాజ్యంలో హైందవధర్మ నిరసన అధికంగా జరుగుతుంది. వాటిని ఆలయాలు తొలగించాలి. గుళ్ళు ధర్మప్రచారానికనే విషయం మరువరాదు. ప్రజలలో ఆదరణ పెంచి ధర్మం తెలియని, అడుగుననున్న బడుగువర్గాలలో హైందవ ధర్మాభిమానం పెంచాలి. అనేక దేశాలు మన దేశంలోని ప్రజల ధార్మిక అజ్ఞానమును ఆధారముగాగొని తమ మతంలోకి మార్చుకుంటున్నారు. అలాంటిది జరుగకుండా ఆలయనిర్వాహకులు చూడాలి. కావలసిన సదుపాయాలు ఆదాయంనుండి కేటాయించాలి.

దేవాలయనిధులు ఆరాధనకు, మరి హైందవసమాజ ధార్మికావసరానికి ఉపయోగపడాలి. మన దేశంలో విద్యాధికుల పరిస్థితి హృదయవిదారకంగా ఉంది. వారిలో మత, ధర్మరాహిత్యాలు నానాటికీ పెరుగుతున్నాయి. నైతికలంగా ధార్మికంగా లుండాలి. హైందవధర్మమంటే భయపడేవారు మైనారిటీ ఓట్లకై ఆశపడి హైందవ సంక్షేమానికి తోడ్పడకపోగా ధర్మం సంకటస్థితిలో ఉన్నప్పుడుకూడా సరైన న్యాయం చెప్పలేకపోతే వారి చేతుల్లో దేవాలయాలు భక్షింపబడతాయే తప్ప ధర్మప్రచార కేంద్రాలుగా మారలేవు. అందులకే ప్రభుత్వ రాజకీయవ్యవస్థా ప్రయోజనం కొఱకు దేవాలయాలు సాధనం కాగూడదు.

దేవాలయాల నిర్వహణకు ఒక ప్రభుత్వ శాఖకన్నా ధార్మిక పెద్దల ఆధ్వర్యమున నడుచు స్వయం నిర్ణయ ప్రతిపత్తిగల ధార్మిక సంస్థ అజమాయిషీ కావాలి. దేవాలయ ఆదాయ వ్యయాల వినియోగానికి, ఆస్తుల ఉపయోగానికి హైందవులే ఉండాలి. వారైనా చక్కని ఆస్తికులు ధర్మాభిలాషులై ఉండాలి. దీనివల్ల కొంత దురాచారము తగ్గును.

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి.

ఉదయాస్తమాన సర్వసేవాపథకం

తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి వారిని సంపూర్ణంగా అర్చించడానికి భక్తులకొక సదవకాశం!

తలుపులు తెరచినప్పటి నుండి తిరిగి తలుపులు మూసేవరకు ఒక దినంలో తిరుమల శ్రీవారి ఆలయంలో జరిగే సమస్త పూజావిధులను అనగా సుప్రభాతం, తోమాల, అర్చన (మూడు పర్యాయాలు) నైవేద్యం ఇంకా ఇతర ప్రత్యేక సేవలను ఉదయాస్తమాన సర్వసేవానిధి పథకం క్రింద భక్తులు తమ పేరిట స్వంత ఖర్చులతో స్వామివారికి జరిపించవచ్చును.

పథకంలోని ముఖ్యాంశాలు :

* కార్యనిర్వహణాధికారి, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం పేరిట ఒక లక్షరూపాయల విరాళాన్ని క్రాస్ చేసిన డిమాండ్ డ్రాఫ్ట్ ద్వారా చెల్లించాలి. శుక్రవారం సేవలకు మాత్రం మూడులక్షల విరాళం (అభిషేక నిమిత్తం) ఇవ్వవలసి వుంటుంది.

* భక్తులు తమ కైంకర్యములు జరిపే రోజున ఆరుమంది సభ్యులకు శ్రీవారి దర్శనం వుంటుంది. అనివార్య కారణాలవల్ల కొన్ని సేవలు రద్దుకాని పక్షంలో సుప్రభాతం, తోమాలసేవ, సహస్రనామార్చన, ఏకాంతసేవల వంటి అన్ని పూజావేళలలో శ్రీవారిని దర్శించవచ్చును. (శుక్రవారం తప్పించి)

* కైంకర్యదినాన ఆలయంలోపల దాత పేరు ప్రదర్శింపబడుతుంది. గోత్రాదులతో సహా దాత పేరును శ్రీవారి కొలువులో ప్రకటిస్తారు.

* ఆ దినాన జరిగే ఆర్జిత సేవలన్నింటిని కైంకర్యదాత తన వారితో సహా తిలకించవచ్చును.

* కల్యాణోత్సవంలో శ్రీవారి ఉత్సవమూర్తులకు సమర్పించే శేషవస్త్రాలు మూడింటిలో ఒకదానిని గృహస్థుకు బహూకరిస్తారు. ఉచితప్రసాదంగా 25 లడ్డులను, 5 వడలను ఇస్తారు.

* వస్తువుల ధరలు గణనీయంగా పెరిగిపోయిన పక్షంలో, పూజాకార్యక్రమాల అదనపు వ్యయాన్ని దాతలే భరించవలసి వుంటుంది. అందుకు సిద్ధంకానపుడు ఆనాటి అదనపు వ్యయం భర్తీ చేసేందుకు దేవస్థానం మరొకరి విరాళాన్ని స్వీకరించవలసి వస్తుంది. అటువంటి సందర్భాలలో ఒకరు లేదా అంతకు మించిన దాతల పేర్లతో ఆనాటి పూజలు జరుపబడుతవి.

* కైంకర్యములు జరిగే తేదిని గురించిన వివరాలను దేవస్థానం ఆయా దాతలకు తెలియజేయగలదు.

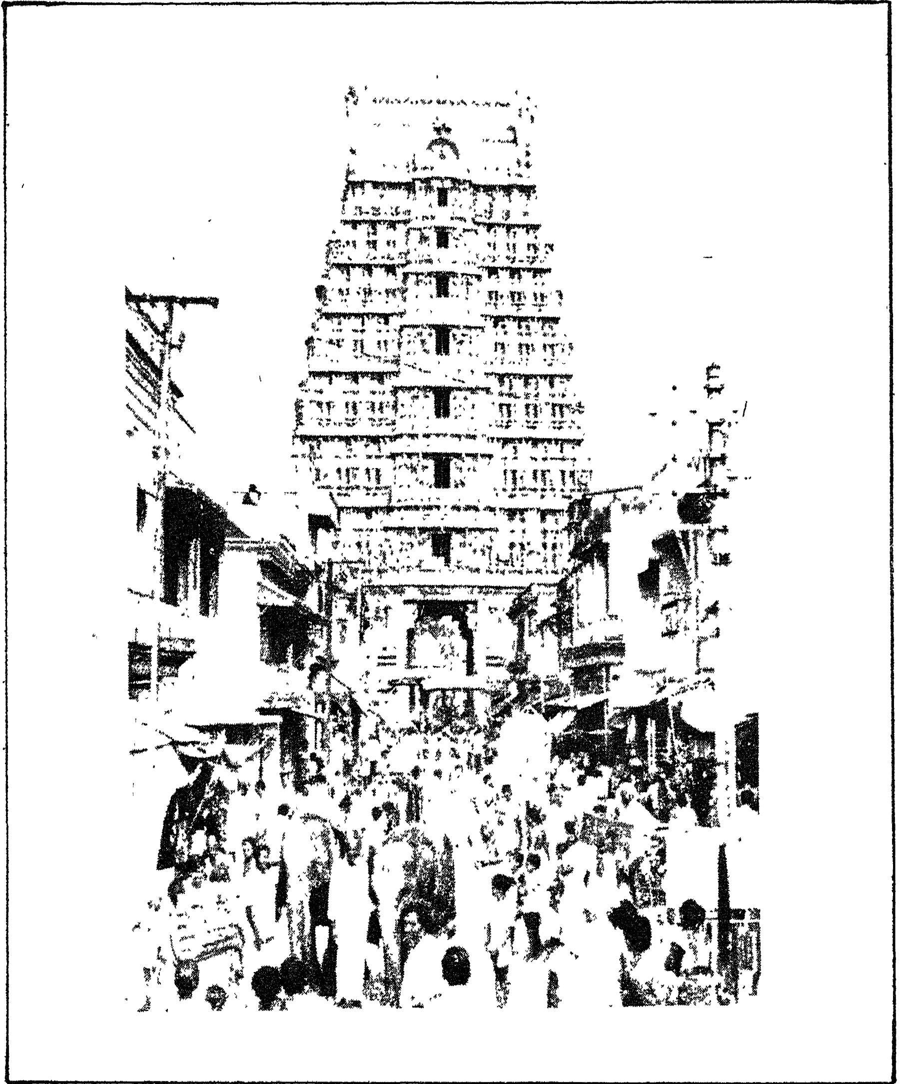
ఈ పథకం గురించిన ఇతర వివరాలకు - వివరణలకు కార్యనిర్వహణాధికారి, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం, తిరుపతి అనే చిరునామాకు వ్రాయండి.

ఒక సమష్టి వ్యవస్థను, నిధిని నెలకొల్పి ఆయా దేవాలయప్రాంతాలు తమ ప్రాంతంలో ధార్మికప్రచారానికి పూను కోవాలి. ప్రభుత్వ 'సెక్యులర్' సూత్రాలు వాటికి వర్తించకూడదు. అధర్మీయులను విధర్మీయులను తయారుచేయు ఏ సంస్థకు కూడా దేవాలయాలసంపద చేర కూడదు. నిధుల వినియోగమునందు జాగ్రత్త అవసరము. హరిజన గిరిజనాది వర్గాలలో ధర్మప్రచారం, ధర్మరహితులౌ తున్న యువకులలో ధర్మానుభూతి పురోహితుల నిర్మాణము, పూజారుల, పౌరాణికుల, హరికథకుల శిక్షణాకేంద్రాలు వారిలో సామాజికస్పృహను కల్గించి వారికి తగినంత సహకార మందించాలి. సంస్కృతవిద్య, గోశాలలు, ఆయుర్వేద వైద్యసదుపాయాలు కలిగించాలి.

ధార్మికసాహిత్యము, కరపత్రాలు, గ్రంథాలు, ధార్మికపత్రికలు, నడపాలి.

నడుపు సంస్థలకు సహకార మందించవల యును. ఆధునిక ప్రచార సాధనాలన్నీ సమకూర్చుకొనవలెను. వాటిని సక్రమముగా ఉపయోగించవలెను. తిరుపతి దేవాలయమువంటి పెద్దసంస్థలు ధార్మిక రేడియో కేంద్రము నిర్వహించిన బాగుండును. నేడు రేడియోనిండా క్రైస్తవ ధర్మం వ్యాపింప జేయబడుతున్నది. దాన్ని దేవాలయ నిర్వాహకులు గమనించాలి. ధార్మిక ప్రదర్శనలు, చలనచిత్రాలు చూపించాలి. హైందవసమాజపరిరక్షణకు కావలసిన సదుపాయములు దేవాలయాలు అందించ వలెను.

గొప్ప క్షేత్రములు యాత్రాస్థలములుగా రూపొందవలెను. యాత్రికుల ఆదరణ అభిమానమును చూరగొనగల్గు వాతావరణ

మును కాపాడవలెను. వ్యాపారసరళిని మార్చుకొని ధార్మికభావముతో మలచ వలెను. నెలకొక పర్యాయమైనా ధర్మసభలు జరిపించవలెను. దైవదర్శనము ప్రజల అధికారంగా గుర్తించవలెను. శుల్కముల విధింపుద్వారా వారి అనురాగమును పోగొట్టుకొనరాదు.

దేవాలయ ధర్మాదాయ సంస్థల అక్రమ వినియోగాన్ని ఆపవలయును. ఈశాఖలో సామాన్యప్రజలకన్నా హైందవధర్మ జిజ్ఞాసువులు ఉండటం ప్రధానంగా అవసరము. దురాచారనిర్మూలన కేర్పడ్డ ఈ సంస్థ దురాచార పోషణ చేయుట విచార కరము. అనుభవజ్ఞులు, విజ్ఞులు ఇందు ఉద్యోగులుగా ఉండాలి. ఆరుశాతం తింటున్న ఈశాఖఉద్యోగులు హైందవ ధర్మాభిమానులై ఉండాలి. ఇందలి చట్టములు అక్రమాలను నిరోధించు శక్తిలేనివి. ప్రత్యేకచట్టాలు సామాన్యచట్టమునకు లోబడక సామాన్యచట్టము ప్రత్యేక చట్టమునకు లోబడి యున్నవి. దేవాలయ ఆదాయమును ఈశాఖలే తింటున్నవి. కాని సంస్థయొక్క ముఖ్యోద్దేశము నెరవేరుట లేదు. ధర్మము, శీలము గల్గిన అధికారి కమీషనర్‌గా ఉండి కౌన్సిల్‌గా వ్యవహరించు ఒక సంస్థ నిర్మించి, హైందవ ధర్మం తెలిసిన వారినే ఉద్యోగాలలో వేసుకొని యెండోమెంటు శాఖ ఉండవలెను.

మఠమనగా అధ్యయనశాల, పీఠమనగా పద్ధతి నేర్పునది, గుడి యనగా ధర్మపు బడిగా మారిననాడు, హైందవ సమాజం ధార్మికభావనతో దేవాలయాలను పోషిస్తుంది. దేవాలయాల ఉపయోగం కూడా నెరవేరుతుంది.

పామరుడు
పరమాత్మ
సముద్రాల

"ఏడుకొండలవాడా! వెంకటరమణా! గోవిందా! గోవింద" .... అని ఎలుగెత్తి అరవడమే గాని, అసలు ఏడుకొండల వాడంటే ఏమిటో! ఎప్పుడైనా ఆలోచించావా? .... అన్నారు శ్రీవారు.

ఆలోచించడానికేముంది స్వామీ! సుప్రభాతంలో చెప్పేవుంది గదా!

"శ్రీ శేషశైల గరుడాచల, వేంకటాద్రి
నారాయణాద్రి, వృషభాద్రి వృషాద్రి
ముఖ్యాం

ఆఖ్యాం త్వదీయవసతే రనిశం వదంతి" అన్నాడు రాజయ్య.

'ఈ గుట్టలు, గుట్టలమీద గుళ్ళు నా కిష్ట మనుకున్నావా?'

'తమకు కాకపోతే మా తల్లికి కావచ్చు'

నీతో పూర్తిగా ఏకీభవించలేను గానీ, నీ మాటలో కొంత సత్యం లేకపోలేదు. మీ క్షీర సముద్రరాజతనయ, పాలూ, మీగడ, వెన్నె అల్పాహారంగా, ఆహారంగా లాగించేసి ఈ మధ్య మరీవిపరీతంగా ఒళ్ళు చేసిందోయ్. వైకుంఠంలోఅంటే హిమానీశీతల మందిరాలున్నై. కానీ భూలోకంలో ఉండవలసి వచ్చేటప్పటికి, ఎండకు తట్టుకోలేను. ఈ గుళ్ళలో ఒకటేఉక్క. గాలి వచ్చేందుకు కిటికీలు గూడ ఉండవుగదా పాపం! .... అందువల్ల కొండలమీదైతే కొంచెం చల్లగా వుంటుంది. అక్కడ వుందామండీ అంటుంది. మీ గుండుతల్లి (గుండుతల్లి=శూన్యాకృతి=మాయాదేవి) కోసం కొండలమీద ఉండక తప్పడం లేదు.

అప్పటికీ మా చెల్లెమ్మ చూడు. ఒళ్ళు పెరగకుండా, తరగకుండా, ఎంత జాగ్రత్తగా రూపం కాపాడుకుంటుందో .... కాస్త తిండి తగ్గించు అని చెబుతూనే ఉంటా మీ తస్కు తల్లికి (తస్కుతల్లి = జడమూర్తి; ప్రకృతి) .... వింటేనా!"

మీ రిలా గుండూ, తస్కూ అంటూంటేనే మా అమ్మ అలిగి అలమేలుమంగాపురం వెళ్ళిపోయి వుంటుంది-అన్నాడు రాజయ్య.

రాజయ్య! నువ్వు జోడేనుగుల జెండా వాడివేగాని, మా గ్రద్ద జెండా వాడివి కాదయ్య తేలిపోయింది .... అన్నారు శ్రీవారు.

'ఏడుకొండల విషయమే తేలలేదు'

'అయితే తేల్చు మరి -'

'నాకు తెలిసింది చెప్పేశానుగదా స్వామీ'

'కొంచెం ఆధ్యాత్మికంగా ఆలోచించు'

రాజయ్య బుర్ర పనిచేయడంలేదని తేలిపోయింది. వెంకన్నదొరవారే చెప్పుకుంటూ వెళ్లారు -

'నే నుండేది, ఏడో కొండమీద - మిగతా ఆరుకొండ లేమిటి?'

రాజయ్య వింటున్నట్టు తలవంకించాడు.

'జీవి యోగికావాలంటే, ముందు వేటిని జయించాలి!"

"అరిషడ్వర్గాన్ని"

అవే ఆరుకొండలు రాజయ్యా! వీటిని దాటడం అంటే, అరిషడ్వర్గాన్ని జయించడం అన్నమాటే" .... అన్నారు శ్రీవారు -

"ఈ ఆరుకొండలలో, మొదటి కొండే చాలా ఎత్తైనకొండ. ఆ కొండ ఎక్కేసరికి గుండె లవిసిపోతై స్వామీ"

అరిషడ్వర్గంలో మొదటిది కామం. ఆ కామాన్ని జయించామనుకుంటూ, కాలుజారి నడుం విరిగిన మహర్షు లెందరో వున్నారు. పరమయోగియైన పరమేశునికే కాముని దెబ్బకు కన్ను చెదిరి మనసు వికలమైంది. కామం అంటే కేవలం లైంగికమే గాదు. కోరిక ఏదైనా కామమే. కనుకనే కామాన్ని జయించడం కష్టం. మొదటికొండ ఎక్కడం కష్టం. కామం అనేది గుండెకు సంబంధించింది. అందువల్లే ఈ కొండ ఎక్కాలంటే గుండె బరువెక్కుతుంది. కొందరు గుండె పట్టుకొని మధ్యలో కూలబడడం గూడ జరుగుతూ ఉంటుంది అన్నారు శ్రీవారు. "మొదటి కొండ ఎక్కితే తర్వాత మూడు కొండలూ సులభం" అన్నాడు కొండకు నడిచి వెళ్ళి వచ్చిన రాజయ్య —

"అంతేగా మరి - అవతలివాడు నీ వస్తు వేదో కాజేశాడు. నీ కన్యాయమో, అవమానమో జరిగింది — అన్నప్పుడు కోపం వస్తుంది, క్రోధం పెరుగుతుంది. కాని మనిషిలో కోరిక నశించినతర్వాత, కొంత శాంతం, సహనం అవే అలవడతై. అప్పుడు క్రోధం దానంతటదే అణగారి పోతూ ఉంటుంది. అలవాటైన కొద్దీ (ముందుకు పోయిన కొద్దీ) .... అలాగే మనపని గ్రహించడం అలవాటైనకొద్దీ ఒక వస్తువు మీద ప్రలోభంగానీ, వ్యామోహంగానీ, అదే సమసిపోతుంది. కొన్నాళ్ళకు పూర్తిగా మాయమైపోతై. అందువల్లే, క్రోధం, లోభం, మోహం అధిగమించడం కొంత తేలిక అవుతుంది. ముందు కోరికను జయించగలిగితే ....

"ఐదవకొండ, మొదటి కొండంత కష్టం కాకపోయినా, మొత్తానికి కష్టమే" అన్నాడు రాజయ్య —

ఇది మదానికి మారుగా నిలిచిన కొండ-మదాలు ఎనిమిదిరకాలు - అన్నమదం అర్థమదం, స్త్రీమదం, విద్యామదం, కులమదం, రూపమదం, ఉద్యోగమదం, యౌవనమదం-ఈ కొండఎక్కేసరికి మోకాళ్ళ జవసత్వాలు తగ్గిపోతై. స్వామీ ఎక్కడున్నావ్ అంటుంది మనసు ....

"శరీరంలో మదం ఉడిగిపోయి, నా కంటే శ్రీమంతుడు, విద్యావంతుడు వగైరా వగైరా లేడన్న అహంకారం చచ్చిన తర్వాత మాత్సర్యమనే ఆరోకొండను సులభంగా ఎక్కగలుగుతాడు. ఏడోకొండకు, తేలికగా చేరగలుగుతాడు" అన్నారు శ్రీవారు.

"మనసు నిగ్రహించి అహంకారాన్ని జయించినవాడికి బుద్ధి కుదురుకుంటుంది. చిత్తానికి ఏకాగ్రత వస్తుంది. ఆ తర్వాత అంతా తపస్సు-సాధనే....వేమన చెప్పినట్లు

"తన్నె రింగెనేని నిన్ను తా మరచును
నిన్నె రింగెనేని తన్ను మరచు
నిన్ను తన్నె రింగి, నిఖిలంబు మరచురా
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ"

అన్నాడు రాజయ్య -

శ్రీవారు నవ్వుతూ ఏడుకొండలవాడా, వెంకటరమణా తర్వాత, గోవిందా గోవింద" ఎందుకూ అన్నారు ....

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి.

శ్రీ అన్నమాచార్య ప్రాజెక్టు సమర్పణ

శ్రీ అన్నమాచార్య సంకీర్తనలు

(ప్రీరికార్డెడ్ కేసెట్లు - రెండుసెట్లు)

ప్రముఖ గాయకులు శ్రీ పి. బి. శ్రీనివాస్, శ్రీ జి. బాలకృష్ణప్రసాద్, శ్రీమతి ఎస్. జానకి, కుమారి ఎస్. పి. శైలజగార్ల మధురమనోజ్ఞ సంగీత రసధుని

శ్రీ వేంకటేశ్వర గీతమాలిక (మూడుసెట్లు)

కుమారి ఆర్. జి. శోభారాజు, శ్రీ జి. బాలకృష్ణప్రసాదుల గీతికాగుచ్ఛం.

శ్రీ కామిశెట్టి శ్రీనివాసులుగారి భక్తిభావస్ఫోరక వ్యాఖ్యానంతో

మచ్చుకి ఇదిగో ఈ పాటను చూడండి.

పాపపుణ్యముల పక్వమిదెఱుగను
నాపాలిటి హరి నమో నమో
మానసవాచక మతకర్మంబుల
కానకముగ నీ దాసుడను
పూని త్రిసంధ్యల భోగభాగ్యముల
జానాగతులను నమోనమో
వలనుగా జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్తుల
ఇలలో నీకే హితభటుడ
వెలుపల లోపల వేళావేళల
నలినాక్ష నీకె నమోనమో
పుట్టుక తొలితను పుట్టినమీదట
అట్టె నీ శరణాగతుడ
గట్టిన శ్రీవేంకటపతి నీకృప
నట్టనడమైతి నమో నమో.

వ్యాఖ్యానం

ఏది పాపమో, ఏది పుణ్యమో నాకు తెలియదు. వీని పర్యవసానాన్ని కూడా నేను తెలుసుకోలేను. నాకు బుద్ధి వచ్చినప్పటి నుంచి తెలిసింది ఒక్కటే! నీవు నాపాలిట వేల్పువు.

ఇది సమయం, ఇది అసమయం అనే జ్ఞానం లేదు. నీ దివ్యనామాన్ని స్మరించడమే నాకు తెలుసు. జనన మాదిగా నేను శరణువేడి నీ చరణాల వద్ద పడివున్నవాడిని; నీవాడిని. నన్ను కడదాకా, కాపాడే బాధ్యత నీదే.

అన్నీ ఇలాంటి అలౌకికానుభూతిని కలిగించే పాటలే—

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం సమాచార కేంద్రాలలో సరసమైన రేట్లకు పై కేసెట్లు దొరుకుతున్నాయి. త్వరపడండి. ఈ అవకాశాన్ని జారవిడుచుకోకండి.

వీనులవిందుగా మీరే వినిపించండి అన్నాడు రాజయ్య.

గోవిందుడు, గోకులానందంగా చేసిన కొన్ని వధలక్కూడ ఇదే అర్థం గనుక అని స్వామి చెబుతుంటే రాజయ్య ఆశ్చర్య పోతున్నాడు —

"బాలకృష్ణుని లీలలో ఆరువధలువస్తై పూతన, శకటాసురుడు, తృణావర్త, వత్స, బకాసురులు, అఘాసురుడు ...."

'ధేనుకాసురుడు, అలంబాసురుడు' —

'వాళ్ళను చంపింది బలరాముడుగదా' అవునని నాలిక కొరుక్కున్నాడు రాజయ్య—

"ఆ ఆరువధలు అరిషడ్వర్గాన్ని జయించ మనడానికి అరుపిట్టకథలు"—

'కాస్త విశదంగా సెలవివ్వండి' అన్నాడు రాజయ్య

మొదటిది కామం – కామానికి స్త్రీ .... అదే పూతన .... అందమైన ఆడదానిలా వచ్చింది. విషమలదిన చనుమొనలతో పాలిస్తానంది. పైకి చూడటానికి కోరిక మనోహరంగానే ఉంటుంది. దాని ఫలితం విషం — దాని నిజస్వరూపం, భయంకర రాకాసిరూపం. కనుకనే, వాంఛను అంతం చేసి, జయించమన్నాడు బాలకృష్ణుడు —

రెండోది క్రోధం — నువ్వొకటంటే, తానొకటంటే మాటకు మాట, వ్రేటుకు వ్రేటుగా క్రోధం పెరుగుతూనే వుంటుంది- ఒక విషవలయంలాగా బండిచక్రంలాగా, దాని సంకేతమే శకటాసురుడు. ఆ క్రోధాన్ని ఓడించి, తన్ని, దూరం చేసుకోమన్నాడు బాలకృష్ణుడు —

మూడోది లోభం! ఇది ఒక సుడిగాలి లాటిది. దానికి లొంగిపోతే, ఆ గాలిలో కొట్టకుపోయి, ఎక్కడ తేలుతాడో చెప్పలేము. అందువల్ల దానిగొంతునొక్కి బైటపడ మన్నాడు బాలగోపాలుడు. లోభానికి సంకేతం తృణావర్తుడు. నాలుగోది మోహం! దానికి సంకేతం వత్సాసురుడు- మురిపించే లేగదూడలాగా వచ్చాడు, చిన్ని కృష్ణుని మభ్యపెట్టి అంతం చెయ్యాలను కున్నాడు. మాయాతీతుడైన యశోదాకిశో రుడు, మాయను కనిపెట్టి, వాడినే అంతం చేశాడు – మోహానికి దాసుడివి కాకూడదని మనకు గుణపాఠం చెబుతూ. —

ఐదోది – మదం – మదానికి, కన్నూ మిన్నూ తెలియదు. మంచీ చెడూ కురి పిస్తుంది. బలాబలాలు గ్రహించదు. అందు వల్లే బకాసురుడు కృష్ణునిమింగి, కడుపులో ఇముడ్చుకోలేక కక్కేశాడు. ఆ మదపు తెరలు చీల్చి వెయ్యాలంటూ. బకునినోరు చీల్చివేశాడు చిన్నికన్నయ్య —

ఆరోది – మాత్సర్యం – దానికి గురుతు, అఘాసురుడు. తన అన్న బకాసురుని చంపాడన్న మాత్సర్యంతో వచ్చి కొండ చిలువయై గోపాలబాలురను, గోపాల కృష్ణునికూడా మింగేశాడు. కృష్ణుడు శరీరం పెంచి, అతని గొంతుకడ్డంపడి ఊపి రాడనీకుండా చేశాడు. అలా రోషాన్ని ద్వేషాన్ని అంతం చేశాడు గోవిందుడు. గోవిందుడు చేసిన ఈ ఆరువధలు అరిషడ్వ ర్గాన్ని జయించమని, ఆరుపిట్ట కథలను, వీటి తర్వాతవచ్చే కాళీయమర్దనలో యోగం ప్రారంభమౌతుంది. గోపికావస్త్రాపహరణం శరణాగతి చెబుతుంది. ఆ తర్వాత వచ్చేది ఆత్మార్పణ చేసిన గోపికల అన్వేషణ. భక్తి యోగంలో, మధురభావన! ఆ పిదపవచ్చే రాసలీల, మోక్షానందప్రాప్తి – సర్వేశ్వరుని సామీప్యం, సాయుజ్యం వగైరా .... ఇలా అమాయకులు, అజ్ఞానులైన ఆభీరులకు భక్తి మార్గం, యోగం ఉపదేశించిన గోవిందుడు అక్రూరునితో మధురానగరానికి వెళ్లాడు. తరువాతిభాగోతం (భాగవతం) నడప డానికి .... తెలిసిందా అన్నారు శ్రీవారు –

"భాగవతంలో, బాలగోవిందుడు చేసిన కొన్ని వధలకు, శ్రీవారి తిరుమల పాద యాత్రకు అంతరార్థం, పరమార్థం, అరి షడ్వర్గాన్ని జయించడమే అన్నమాట. అందువల్లే, ఏడుకొండలవాడా, వెంకట రమణా గోవిందా, గోవిందా తెలిసింది స్వామీ అంటూ నమస్కరిస్తూ రాజయ్య తలవంచాడు – చాలాకాలంగా ఆతలను ఒక సందేహం తొలుస్తోంది! ఇలా ఏడుకొండల వాడా........గోవిందా! అనుకుంటూ వెళ్ళిన భక్తులు, శ్రీవారి దర్శనంచేసి రావచ్చు గదా! ఏ మొక్కులు, ముడుపులూ లేని వారుకూడా హుండీలో వడ్డీకాసులని, పిడికెడురూకలని, వేస్తుంటారే ఎందుకు? ఈ ప్రశ్న ఒక పెద్దమనిషి నడిగితే అతను చెప్పిందేమిటంటే ....

మనం రష్యాకో, అమెరికాకో వెళ్లాలి అనుకోండి. ముందు 'వీసా' కావాలి. తరవాత టిక్కెట్టు! మనదేశపు డబ్బులు, ఆదేశంలో చెల్లవు గనుక, ఇక్కడ మన డబ్బు కట్టి, ఆ దేశపు డబ్బులు పుచ్చుకోవాలి. అలాగే ఏ భక్తుడికైనా అతని పుణ్యవిశేషం వల్ల వైకుంఠప్రాప్తి లభిస్తే, భక్తుడి పుణ్య ఫలం అయిపోయేవరకూ అక్కడ వుండ డానికి ఇల్లూ, తిళ్లూ తిప్పలూ, నీళ్లూ నిప్పులూ ఎలా?

తిరుమల భూలోక వైకుంఠం అన్నారు. అంటే. "అలవైకుంఠపురంబు" గూడా ఇదే నమూనాలో వుంటుంది. పద్మావతీగెస్టు హౌస్ మొదలు ధర్మసత్రాల వరకూ, వసతి గృహాలుంటై. వారివారి అర్హత, అంతస్తును బట్టి, వసతిగృహం, సాదం, ప్రసాదం, అన్ని సేవలకూ, ఏర్పాట్లు జరుగుతూ ఉంటై అని భావించవచ్చు – అందుకు సాధనం – ధనం అనే వడ్డీ కాసులు.

మనం శ్రీవారి హుండీలో ఒక కాసువేస్తే G. P. F. పద్ధతిలో శ్రీవారు మరోకాసువేసి, కల్పతరు డిపాజిట్ పద్ధతిలో వడ్డీ కడుతూ, వైకుంఠంలో శ్రీనివాసధనాగారంలో ఉంచుతారు. భక్తుడి పాసుపోర్టుసైజు ఫోటోతో సహా ఒకపాసుబుక్కు ఉంటుంది. భక్తుడు వైకుంఠం వెళ్ళగానే, అక్కడికివెళ్ళి ఆ డబ్బు తీసుకొని వాడుకోవచ్చు. వ్యాపారం చేసుకోవచ్చు. శ్రీవారి డబ్బు అక్కడే ఖర్చుపెట్టిరావాలి అనటం వైకుంఠం డబ్బు అక్కడే వదిలేసి రావాలి.

శ్రీవారు వడ్డీవేసి ఇచ్చేకాసులు గనుక, వీటి పేరువడ్డీకాసులు అన్నారట! మనం పిడికిట వేస్తే, శ్రీవారు రెండు పిడికిళ్లతో ఇచ్చేవి పిడికెడురూకలు. ఈ విషయం శ్రీవారినే, నేరుగా అడుగుదామను కున్నాడు రాజయ్య – తలఎత్తి 'స్వామీ' అన్నాడు.

ఇంకా ఎక్కడిస్వామి! ఎప్పుడో వెళ్ళి పోయిన శ్రీవారు ఏడోకొండమీద ఏకాంత సేవ చేయించుకుంటున్నారు.

దేశాటనం

"యస్తు పర్యటతే దేశాన్
యస్తు సేవేత పండితాన్
తస్య విస్తారితా బుద్ధిః
తైలబిందురివాంభసి"॥

"ఎవడైతే వివిధదేశాలు పర్యటిస్తాడో, ఎవడు పండితులను సేవిస్తాడో అతని బుద్ధి, నీటిమీది తైలబిందువువలె విస్తరిస్తుంది" – అని పై శ్లోకానికి తాత్పర్యం.

విజ్ఞానవికాసానికి – దేశాటనకీగల అవినాభావసంబంధం గుర్తించింది ప్రాచీన భారతీయ మేధావులు మాత్రమేగాదు. వివిధ దేశపర్యటన – విద్యాభ్యాసంలో అపరిహార్యమైన, ప్రధానంగా పాశ్చాత్యులు గూడ గ్రహించారు. ఇంగ్లాండులో పట్టభద్రులు స్నాతకోత్సవానికి ముందు యూరోపు పర్యటన చేయాలనే నిబంధన, అచటి విశ్వకళాపరిషత్తులు అన్నీ ప్రాచీన కాలంలో అనుశాసించాయి.

భారతదేశంలో తీర్థయాత్రలకు ప్రాచీనులు కల్పించిన ప్రాముఖ్యం జగద్విదితం. నేటికిగూడ గంగాతీర్థం తీసుకొనివచ్చి కన్యాకుమారివద్ద త్రిసముద్రసంగమంలో కలిపేవారు చాలమంది ఉన్నారు. భారతదేశములో నదీపుష్కరాలు దేశాటనానికి కల్పించే ప్రోత్సాహం పేర్కొనదగింది. ప్రతి సంవత్సరం భారతదేశంలో ఏదో ఒక నదికి "పుష్కరం"తిరునాళ్ల వేడుక జరుగుతుంది ఇది ద్వాదశవత్సరవలయం. జ్యోతిశ్చక్రంలోని మేషాది పండ్రెండు రాశులలో గురుసంచారం బట్టి ఆ యా సంవత్సరాలలో ఆ యా నదులకు పుష్కరాలు నిర్ణయింప బడ్డాయి. శనిచారంబట్టి – కుంభమేళా – అనగా శని కుంభరాశిలోకి వచ్చినప్పుడు కుంభమేళా జరుగుతుంది. అప్పుడు గంగానదిలో లక్షోపలక్షల జనులు స్నానం చేస్తారు! భారతదేశంలో పుణ్యక్షేత్రాలు అటు ఉత్తరాన – బదరీనాథం – మానససరోవర్‌నుండీ ఇటు దక్షిణాన కన్యాకుమారి వరకు – ఉన్నాయి. దివ్యక్షేత్ర సందర్శనంవల్ల పవిత్రతీర్థ స్నానాలవల్ల పుణ్యసముపార్జన మాట అటుంచి – అంతర్లీనంగా మరో ప్రయోజనం ఉంది. అదిలోకజ్ఞాన సంపాదన.

లోకజ్ఞాన సముపార్జన పుస్తకాలు చదవటం వల్ల రాదు. ఉన్న ఊరు ఎల్లలు దాటి బయటకు వెళ్లనివాడు కూపస్థమండూకమే. ఎన్ని గ్రంథాలు చదివినా, లోకజ్ఞానం అలవడక పోవచ్చు. అంతేగాదు. గ్రంథైక పరిజ్ఞానం లోకజ్ఞానం అనులోమ నిష్పత్తిలో ఉంటుందని పరిశోధనలు జరిపి తేల్చిన అధునాతన మానసికవేత్తలు కొందరున్నారు. ప్రాచీన భారతదేశంలో కూడ వేదవేదాంగ పారంగతులైన పండిత ప్రకాండులను "వేదాభ్యాస జడులు" – అని హేళన చేసినట్టివారు లేకపోలేదు.

వెలుగుబాట

డా॥ నండూరి రామకృష్ణమాచార్య

దేశాటనం చేసినవాని మానసిక దిగ్వలయం (Intellectual horizon) విస్తరించటం సహజం.

'A foreign country is a contemporaneous posterity' — విదేశీ పర్యటన అంటే వర్తమానకాలంలోనే భవిష్యత్తుతో పరిచయం పెంపొందించుకోటం అన్నాడు. ఒక ఆంగ్లవిద్వాంసుడు. రవి అస్తమించని సామ్రాజ్యం నిర్మించుకోగల రక్షిత ఆంగ్లేయులకు వివిధ దేశపర్యటనవల్ల సిద్ధించింది అని భావించే మేధావులు పలువురు ఉన్నారు.

చదువువలన వచ్చు జ్ఞానమ్ము సరిపోదు;
వాస్తవాలు చూడవలయు తిరిగి;
తెలివి-అధికమౌను దేశాటనమువల్ల
సానపెట్టబడును మానసమ్ము.

అయితే – దేశాటనం చేసేవారికి రెండు కన్నులు చాలవు. కొందరు ఒడలెల్ల కన్నులు చేసుకొని పరిసరాలను పరికించి పరిశీలించేవారు ఉంటారు. కొందరు-తీర్థయాత్రలు చేసి ఊళ్ళన్నీ తిరిగి జేబులు ఖాళీ చేసుకొని – మెదడు కూడా ఖాళీ చేసుకొని ఇంటికి తిరిగి వస్తారు.

పూర్తి చేయవచ్చు – భూప్రదక్షిణమైన
చుట్టుపట్టు సుంత చూడకుండ
పోయివచ్చుగాక - పోస్టుపార్సిలువోలె!
గానుగెద్దు నయము వానికంటె!!

దేశాటనం చేసేవానికి అవశ్యం ఉండవలసినది విప్పారిన మనోనేత్రం. మేధావి తన మనోనేత్రం విప్పితే – ప్రకృతి అతనికి పారదర్శకంగా కన్పిస్తుంది. ఎదుగుచున్న సృష్టి ఎల్లలు అన్నింటినీ నరుని ఆలోచనా శక్తి అధిగమిస్తుంది.

చీనాభాషలో ఒక అర్థవంతమైన సామెత ఉంది "మీ బిడ్డలపై మీకు నిజమైన అభిమానం ఉంటే – వారిని ఇంటినుండి దూరంగా ఇతర ప్రదేశాలకు యాత్రలు చేసి రమ్మని పంపించండి."

సర్వసాధారణంగా – విదేశాలకు వెళ్ళినప్పుడు – భారతీయులు అచటి స్వదేశీయులు నివసించే ప్రాంతాలలోనే విడిది చేయటం – స్వభాషీయులతోనే కాలం గడపటం చేస్తారు. తెలుగువారు ఋషీకేశం వెడితే ఆంధ్రాశ్రమంలోనే దిగితే – భాషా సౌకర్యం ఉండేమాట నిజమేగాని-నిజంగా దేశాటనంవల్ల సంక్రమించే విజ్ఞానవికాసం అలవడదు అని వేరే చెప్పనక్కరలేదు.

పుష్పాలు - పరపరాగ సంపర్కంవల్ల ఫలప్రదమౌతాయని వృక్షశాస్త్రం చెప్తుతుంది.

వివిధ మానవనాగరకతలు కూడ సాంస్కృతిక పరపరాగ సమ్మేళనం వలన అభ్యుదయం సాధిస్తాయి.

భావుకోత్తమునకు – పరదేశయాత్రలో
కానుపించు – "వర్తమాన భావి"
వెడలి – ఒక త్రికాల వేదియైరావచ్చు
క్రొత్తయెల్ల లెదుగు గుండెతోడ.

సేరేవడి నా? ....

వార్తాపత్రికల్లో రోజూ చూస్తూన్నాము. ఈ సమాజములోని దుమారము. స్త్రీలను చెఱపట్టడం, చోరీలు, కూనీలు, దౌర్జన్యములు నానాటికి మితిమీరిపోవుచున్నవి. సినిమా ప్రదర్శనలోను యీ సన్నివేశాలు తప్ప డములేదు. ఎచ్చటనో ఏదో ఒక కారణముచే ఒక అబల బలికావడం పరిపాటి అయిపో యినది. ఈ అధునాతనయుగంలోను మన మెంత పురోగమించినా, నారీలోకమునకు భద్రత, ప్రాధాన్యత, గౌరవము సమాజ ములో లేనినాడు అది భారతదేశ సంస్కృతి అనిపించుకోదు. సనాతనముగా వచ్చు చున్న పాతివ్రత్యమునకు మనదేశము విశిష స్థానములోవున్నది. అలాంటి దేశములో యిన్ని ఘంఘదురన్యాయములు జరుగు తున్నవి. రావణుడు అంతరించినప్పటికిని రాక్షసగుణములు నశింపకున్నవి. దీనికంత టికి బాధ్యులెవరు? అన్న ప్రశ్నకు మనము, మన ప్రభుత్వమే. పరిపాలనా యంత్రాం గములో ప్రభుత్వము గురుతర బాధ్యత వహించవలసియున్నది. గొప్పవారు యే కర్మను జేయుదురో తక్కినవారు వాటినే ప్రమాణముగా గైకొందురు. "యద్యదా చరతి శ్రేష్ఠ స్తత్తదేవేతరో జనః" అను గీతాప్రమాణమున్నది. కారణములనేకము లుండవచ్చు. ఆర్థికదుస్థితి, పరిసరప్రభావ ములు, సహవాసదోషములు, దుర్గుణములచే వచ్చు యలవాట్లు,మితిమీరి జేయుఖర్చులు మానవులను తప్పుడుమార్గములకు దారి తీయుచున్నది. "ఈహంతే కామభోగార్థం అన్యాయే నార్థ సంచయాన్." అక్రమమార్గ సంపాదనకు కారణము మన కోరికలే. అవి అదుపులో లేనపుడు మనము వంచన మార్గ ములకు పాల్పడవలసినదే. అపుడు మనలో నీతి నిజాయితి నశిస్తుంది. చేసేపనులలో స్వాతంత్ర్యమును గోల్పోతాము. స్వార్థ చింతనతో అన్యాయము జేయవలసి వచ్చును. ఎవరైనను తన విధి నిర్వహణకు సక్రమముగా జేయనిచో అతను సమాజము నకు చీడపురుగే. ఒకరినుండి అక్రమముగా సొమ్ము పుచ్చుకొనుటలో అనేక అనర్థము లకు పాల్పడవలసియున్నది. తెలియక జేసిన పాపపుపనికి శిక్ష అనుభవించవలసి వచ్చినపుడు తెలిసి చేయు తప్పులకు యిక తిరుగులేదు. పసితనంలో తాను తూనీగలు పట్టి వాటి తోకలు త్రుంచి, పొరకపుల్లలు యెక్కించి వదలినందుకు మాండవ్య మహా మునికే దండన తప్పలేదు.

తెలియకజేసిన పాపకార్యములకు శిక్ష అనుభవించినపుడు, తెలిసి తప్పుజేసిన పనికి శిక్ష తప్పునా?

అటు ప్రభుత్వమునకు యిటు ప్రజలకు సేవజేయవలసిన ఉద్యోగి అన్యాయార్జిత మునకు పాల్పడిన తను జేయుపనులలో సమగ్రత లేక అసమర్థుడు కాగలడు. తానా శించిన పైకము రాకుండిన దిగాలుగా వుంటాడు. పైసాలకోసం ఆశపడి పనిజేస్తే విధి నిర్వహణలో జాప్యములు, అన్యాయ ములు, అవకతవకలకు కారణములు కాజాలవు, ఇలాంటి దుర్బుద్ధులవల్ల వివేకము నశించి పైబడి కసరుతారు. పైశాచిక ముగా దోచుకొనడము, పీడించడము మాన వుని శ్రేయస్సుకు భంగము వాటిల్లగలదు. ఎదుటివారి మనస్సు నొప్పించి వారిచ్చు డబ్బుతోబాటు వారి పాపఫలితమును మూట గట్టుకొనవలసినదే. ఇట్టి పాపఫలసముదా యమే మనకు యేదో ఒక రీతిగ కీడు సంభ వించును. అందుకే అట్టి అర్థం అనర్థం అంటారు శ్రీ ఆదిశంకరాచార్యులు. ఈ పాపఫలితము తన వరకేగాదు తన పిల్లలకు భార్యకు, కుటుంబసభ్యులందరికి సంక్ర మిస్తుంది.

అయినపుడు అడుసుత్రొక్కనేల? కాలు కడగనేల? నీతినిజాయితిగ బ్రతుకవచ్చును గదా? అది సాధ్యమా? అని అనుకొనవచ్చు. పట్టుదలతో సాధించని కార్యము లేదుగదా? దురభ్యాసములున్నచో క్రమేణ మాన్పు టకు ప్రయత్నించి వాటికి స్వస్తి చెప్ప వచ్చును. మానవులకు అట్టి వివేకమున్నది. ఈ నైజము లేనపుడు మానవుడు పశువు ఒకటే. కాని జంతుజాలములో సయితము అట్టి మార్పులు కన్పించినపుడు మన మాశ్చర్యపడవలసినదే. పవిత్రప్రదేశమైన శృంగేరి మఠములో నదిగట్టున ఒక విగ్రహ మున్నది. పాము పడగవిప్పి నిండుగర్భిణి యైన ఒక కప్పకు ఆశ్రయమిచ్చినటుల యున్నది. కప్ప సహజఆహారమైనప్పటికి, కాపాడు గుణము పాముకు కల్గినపుడు మానవులమై యుండి మన దుర్గుణములు మానలేమా? నాలో నేను తర్కించుకొంటి ఓ మానవా! నీవు మారవా? అని.

శ్రీ పతంజలి యోగసూత్రములో 'అపరి గ్రహము' అనునది మానవుని నియమము లలో నుంచుటకు తోడ్పడగలదు. కాని అక్రమ సంపాదనకు అలవాటయి అర్రులు చాచునపుడు ఈ సూత్రము దోషపూరిత ముగ వుంటుంది. తొలుతలో ఎవరైన యిచ్చినదానితో తృప్తిపడి, బలవంతముగా ఎవరిని పీడించకూడదనుకొంటిని. కాని నిజాయితి నాలో కానరాలేదు. ఇవ్వనివారిని యేమి అడుగకపోయి నప్పటికిని వారిపై యీర్ష్య కలిగేది. ఏదో ఒకవంక బెట్టి వారికి జేయవలసిన కార్యము జేయక యిబ్బంది కలుగజేయవలెనని దుర్బుద్ధి పుట్టుచుండును. అందుకని ఆ పద్ధతికి గూడ స్వస్తి చెప్పి పూర్తిగ డబ్బుతీయడము మాని వేయా లని కృతనిశ్చయమునకు వచ్చితిని. అపుడు గాని నేను నా విధి నిర్వహణలో నీతి నిజా తీగ పనిజేయలేక పోతిని. ఇపుడు అందరు

[47 వ పేజీలో]

ఆళ్వారులు - నాలాయిర దివ్యప్రబంధము

— డా॥ సి. రమణయ్య

అలపన్నిద్దరు సూరులందును
సమద్యల్లీలగానున్న బె
గ్గలికందావము బాపనా నిజమనః
కంజాత సంజాతపు
ష్కల మాధ్వీకఝరిన్ మురారి
సొగియంగాజొక్కి ధన్యాత్ములౌ
నిల పన్నిద్దరు సూరులం దలతు
మోక్షేచ్ఛామతిం దివ్యులన్
"(ఆము. మాల్య)"

శ్రీ సూర్యనారాయణుడు తన అప్రతిమ ప్రకాశముచే అంధకారము పోగొట్టుటచేతనే లోకవ్యవహారములు నిర్విఘ్నముగ సాగుచున్నవి. అట్టిసూర్యులు పన్నిద్దరు. ద్వాదశ సూర్యుల ఆతావ తీవ్రతను తగ్గించుటకై ఇలపై ఈ దివ్యసూరులు అవతరించిరి. వారే పన్నిద్దరాళ్వారులు. తమ హృదయ పంకజముల నుండి నిసర్గ సుందరముగా వెలువడిన మధుర మధుప్రవాహముచే మురారిని సొక్కించి ధన్యాత్ములైన పరమ భాగవతోత్తములు ఈ ఆళ్వారులు. 'ఆళ్వారు' అనిన 'కాపాడువాడు' అని వ్యుత్పత్తి. వీరుతమపాశురకవితలతో మనలను కాపాడుటకు పూనుకొనిరి. అందుచేతనే వీరికి ఈ పేరు సార్థకము. భగవదనుభవ పరీవాహరూపమైన భక్తి సాగరమున మునకలు వైచి అందలి లోతునుకనుగొన్నవారనికూడ 'ఆళ్వారు' మాటకు అర్థము చెప్పవచ్చును.

'ఆళ్వారు' అనగ ద్రావిడభాషలో 'భగవద్భక్తి పరవశుడని' అర్థము. ఆళ్వారులను నిత్యసూరులని, దివ్యసూరులని అందురు. ఆళ్వారులందరు దేశకాలరీత్యా విభిన్నులైనా భగవదేకాత్ములగుటయే విచిత్రము. ఆళ్వారులు కవిశిరోమణులు వైష్ణవమత వ్యాపకులు. వీరు విశిష్టాద్వైతమతమును విస్తరింపజేయుటయే గాక వేలకొలది పాశురములను వెలయించిరి, తమిళసాహిత్యమును తమ కమ్మని కవితతో పావనము జేసిరి.

ఆళ్వారులు - అంశములు

పోయ్‌గయ్ ఆళ్వారు విష్ణువుయొక్క పాంచజన్యాంశమునను, భూతత్తాళ్వారు కౌమోదకదివ్యాంశమునను, పేయాళ్వారు నందకాంశమునను, తిరుమళిశై ఆళ్వారు సుదర్శనచక్రాంశమునను, నమ్మాళ్వారు విష్వక్సేనాంశమునను, మధురకవి ఆళ్వారు గణాధిపతి అంశమునను, కులశేఖరఆళ్వారు కౌస్తుభాంశమునను, తిరుప్పాణాళ్వారు శ్రీవత్సాంశమునను, తొండరడిప్పొడి ఆళ్వారు స్వామి వనమాలికాంశమునను, పెరియాళ్వారు పక్షీంద్రునంశమునను, చూడికొడుత్తనాచ్చియార్ (అండాళ్) ధారుణీ అంశమునను, తిరుమంగై ఆళ్వారు విష్ణువుకార్ముకాంశమునను భూమిపై అవతరించిరి. అండాళ్ స్త్రీ. 'అండాళ్' అనగా 'రక్షించునదని' అర్థము. ఆళ్వారులకు సంస్కృతనామములు 1. కాసారయోగి 2. భూతయోగి 3. మహాయోగి. 4. భక్తిసారయోగి 5. శఠగోపయోగి 6. మధురకవియోగి 7. కులశేఖరయోగి 8. కవియోగి 9. విప్రనారాయణ. 10. విష్ణుచిత్తయోగి. 11. గోదాదేవి. 12. పరకాలయోగి.

వైష్ణవ సంప్రదాయము

అనాదియైన శ్రీ వైష్ణవ సంప్రదాయమునకు (దీనినే శ్రీభాగవత సంప్రదాయము అనిగూడ అందురు) మూలపురుషులగువారు ఈ ఆళ్వారులే. వీరు విష్ణుభక్తులు.

భగవద్గుణానుభవము నిరర్గళముగా స్వర్గగంగవలే వీరి వాక్కులనుండి ద్రావిడ భాషా రూపమున వెలువడినందున వీరికి ఆళ్వారులు అనుపేరు గల్గినది.

వైష్ణవధర్మమును శ్రీమహావిష్ణువు శ్రీదేవికి ఉపదేశింపగ, ఆమె దానిని విష్వక్సేనునకు చెప్పెను. ఈవిధముగా ఇది గురుపరంపరాను గతముగ భగవద్రామానుజాచార్యులకు సంక్రమించి వారివలన చతుస్సప్తతి సింహాసనాధిపతులగు ఆచార్యుల ద్వార ఈలోకమునకు వ్యాపించెను.

భగవంతునకు భాగవతులకును నడుమ గల సంబంధమును విశదపరచునది గావున భాగవత సంప్రదాయమనియు, శ్రీదేవి ద్వారా వ్యాపించినది గావున శ్రీసంప్రదాయమనియు వైష్ణవధర్మమునకు నామాంతరములు. రామానుజులు దీనిని విశాలవిశ్వమున విరివిగ వ్యాపింపజేసినందున రామానుజ సంప్రదాయమనియు వైష్ణవ ధర్మమును పిలుతురు. కాని ఈ సంప్రదాయమునకు మూలము ఆళ్వారులసూక్తులే అనుట మరువరాదు.

విశిష్టాద్వైత ప్రాశస్త్యమునకు ఆళ్వారులే ఆద్యులు. దక్షిణభారతదేశమున ద్రావిడకవుల వాణినుండి సహజసుందరముగ వెలువడి.

"అరవిందభవ సపర్యాప్త గోవింద
చరణారవింద నిష్యందమరంద
వారిధారాకార వరవారిపూర
పూరితగంభీర భూరినిర్ఘోష
రంగదభంగ సంభ్రమభరోత్తుంగ
గంగా తరంగ వైఖరులు దీపింప"—

అని చిన్నన్న అన్నట్లు, అప్రయత్నముగ ఉత్తరదిశకు పయనించి పరమపదమున విరాజిల్లు పరతత్త్వము శ్రీమన్నారాయణునియందు ఐక్యమయ్యెను.

ఆళ్వారులు తమజీవిత సర్వస్వమును భగవంతుని సేవకు అంకితము గావించిరి. వైష్ణవమతమునందలి భక్తికి కులము, మతము, ధనము, వయసు మున్నగునవేమియు ప్రతిబంధకములు కాజాల

వనియు, సర్వాత్మ సమర్పణమే జీవునకు శరణ్యమనియు, భగవద్ధ్యానమే మోక్షమునకు సోపానమనియు, గానకైంకర్యము, సంకీర్తనసేవ స్వామికి ఇష్టమనియు ఆళ్వారులు చాటిరి. వైష్ణవులకు పన్నిద్దరాళ్వారులు దైవస్వరూపులు. వీరి సూక్తులు వైష్ణవులకు ఆచరణీయములు.

నాలాయిర దివ్యప్రబంధం

ఆళ్వారుల శ్రీముఖములనుండి వెలువడిన జ్ఞాన గంగాప్రవాహమే ద్రావిడవేదము. ఇందులో నాలుగువేల పాశురము (పద్యము) లుండును. కావున దీనికి 'నాలాయిర' మని ద్రావిడభాషలో (తమిళభాష) పేరు. సుమారు నాలుగువేలు ఉండుసని మాత్రమే భావము. పాశురమనగ శ్రావ్యమైన స్వరమని అర్థము. ఇంపైన కవిత అని భావము. శ్రావ్యసంగీతమాధురిగల పద్యమే పాశురము.

ఆళ్వారుల కవిత్వము భగవత్కటాక్ష జన్యవాగ్ధోరణి. కావుననే వీరి కవిత్వమందు నిర్మలభక్తి రసము అన్నిరసములకంటే ఉజ్జ్వలనీలమణియై వింతవెలుగులతో అలరారుచున్నది. పాప మాలిన్యమును దూరముచేసి ప్రాణికోటిని తరింపజేయుటయే ఆళ్వారుల కవితయొక్క ముఖ్యలక్షణము.

దైవీశక్తియుక్తులగు ఆళ్వారులు సృష్టించినదగుటచే వీరి గ్రంథసమూహమునకు దివ్యప్రబంధమని పేరు వచ్చినది. జీవుడు దేవుని చేరుటయే సర్వదుఃఖనివారణోపాయమని ఆళ్వారులు తేల్చి చెప్పిరి. ఈ విషయము అడుగడుగున వీరి పాశురములందు సువ్యక్తమగుచునే యుండును.

ఈ నాలాయిర దివ్యప్రబంధమున "ముదలాయిరము" అనబడు ప్రథమ సహస్రమున వేయి పాశురములుండును. పెరియాళ్వారు (విష్ణుచిత్తుడు) రచించిన మొదటిది మంగళ శాసనము. తిరుప్పల్లాండు- 12 పాశురములు, రెండవది పెరియాళ్వార్ తిరుమొళి- 461 పాశురములు, తర్వాత ఆయన కుమార్తెయగు ఆండాళ్ అని పిలువబడు చూడికొడుత్త నాచ్చియార్ రచించిన తిరుప్పావై- 30 పాశురములు, నాచ్చియార్ తిరుమొళి- 143 పాశురములు గలవు. పిదప తొండరడిప్పొడి ఆళ్వార్ రచించిన (విప్రనారాయణ) శ్రీమాలిక (తిరుమాల)- 45 పాశురములు, ప్రాబోధకీస్తుతి (తిరుప్పళ్లియెళుచ్చి)- 10 పాశురములు గలవు. ఆతర్వాత కులశేఖరాళ్వార్ రచించిన పెరుమాళ్‌తిరుమొళి- 105 పాశురములు గలవు. అపైన తిరుప్పాణాళ్వార్ (కవియోగి) రచించిన అమలనాదిపిరాన్- 10 పాశురములు, మధురకవి ఆళ్వార్ రచించిన కణ్ణినుణ్ శిరుత్తాంబు- 11 పాశురములు, తిరుమళిశై ఆళ్వార్ (భక్తిసారయోగి) రచించిన తిరుచ్చంద విరుత్తమ్- 120 పాశురములు గలవు. వీరందరి రచనలు కలిసి "ముదలాయిర" ముగ చెప్పబడుచున్నది.

ద్వితీయ సహస్రమునకు "ఇయఱ్పా" అనిపేరు. ఇందు పొయ్‌గయ్ ఆళ్వారు రచించిన ముదల్ తిరువన్దాది 100 పాశు॥ భూతత్తాళ్వార్ రచించిన ఇరణ్డామ్ తిరువన్దాది- 100 పాశురములు, పేయాళ్వార్ రచించిన- మూన్డామ్ తిరువన్దాది- 100 పాశురములు, తిరుమళిశై యాళ్వార్ రచించిన- నాన్ముకమ్ తిరువన్దాది- 92 పాశురములు, నమ్మాళ్వార్ రచించిన- తిరువిరుత్తమ్- 100 పాశు॥, తిరువాశిరియమ్ 7 పాశు॥, పెరియతిరువన్దాది 87 పాశురములు, తిరుమళిశై ఆళ్వారు రచించిన పెరియతిరుమడల్ 148½ పాశు॥, శిరియతిరుమడల్ 77½ పాశు॥, తిరువెళుక్కూత్తిరుక్కై 1 పాశురమును గలవు.

తృతీయ సహస్రమున తిరుమంగై ఆళ్వార్ (పరకాలయోగి) రచించిన, పెరియ తిరుమొళి-1084 పాశు॥ తిరుక్కుందాండకమ్ 30 పాశురములు, తిరునెడుందాండకమ్- 30 పాశురములు గలవు.

చతుర్థ సహస్రమున సహస్రగీతియనబడు నమ్మాళ్వార్ రచించిన తిరువాయ్‌మొళి- 1102 పాశురములు గలవు.

నాలాయిరదివ్య ప్రబంధము నందలి పాశురాలలో నమ్మాళ్వార్ రచనలే అధికముగనున్నవి. అందుచే నమ్మాళ్వారు అవయవియనియు, తక్కినవారు అవయవభూతములనియు సంప్రదాయజ్ఞులందురు. నమ్మాళ్వార్ రచించిన తిరువాయిమొళి ద్రావిడవేదమున శీర్షస్థానము వహించియున్నది. కావుననే దీనికి చరమప్రబంధమని ప్రసిద్ధిగలదు. ఆళ్వారులు తమ నాల్గు గ్రంథములందు ఋగ్వేదము, యజుర్వేద,

(38 వ పేజీలో)

కళావని

పురాతన హిందూదేవాలయములు భారతీయ సంస్కృతికి, చరిత్రకు శిలాప్రతిమల వంటివి. మనదేవాలయాలు ప్రాచీనరోమను శిల్ప కట్టడములవలెనే భూగోళములోని మానవుల పురాతనాభివృద్ధిని తెల్పు మూలములు. మరువరాని ఆశిల్పినైపుణ్యము, చతురత, ఏకాగ్రతను తెలుపును. "పరిశుద్ధమైన చిత్తప్రవృత్తితో ఏకాగ్రతను కలిగి చేయుపనియే పరమార్థము." ప్రపంచమందలి ఏప్రధానమతమునకైనను ఇదియే మూలము. అందుచేతనే హిందూదేశము, హిందూమతము అన్నిమతములకు సహృదయముతో ఎల్లప్పుడూ స్థానమొసంగును. ఇట్టి దేవాలయములు మన దేశములో పలుచోట్ల వెలయుటవలననే, చోళరాజుల కాలములో దక్షిణభారతదేశములో కట్టబడిన దేవాలయములకు తప్ప మిగిలిన చాలా దేవాలయములకు చరిత్రాత్మకమైన ఆధారములంతగా కన్పట్టుట లేదు. ఏదో పుక్కిటి పురాణగాథలున్న వాటికి తప్ప ఈ మిగిలిన వాటిలో వేటికి మన దేశములో చరిత్రాత్మక రికార్డులు వ్రాయు పద్ధతి పూర్వము లేక పోబట్టి సరియైన కాల నిర్ణయము చేయలేము.

వేదకాల ప్రారంభములో దేవాలయములు లేవని చరిత్రకారుల అభిప్రాయము. బుద్ధుని ముందుకాలము ఒకవేళ ఏమైనా కట్టబడినా ఇప్పుడవి సంపూర్ణముగా కానరాకున్నవి. అతిప్రాచీనమైన దేవాలయములు బర్మాలో ఇప్పటికినికలవు. కాని ఇవి చెక్కతోచేయబడినవి. అప్పటికింకా రాతి ఉపయోగము శిల్ప శాస్త్రములోనికి రాలేదు. అశోకుని కాలములో పశ్చిమముతో మనకు ఒకటి మటుకు నిశ్చయము. ఇవి క్రీ. శ. నాల్గవ శతాబ్దము పూర్వము వెలసినవే. అదియునుగాక కాశీ దేవాలయము మొదలగునవి దేవతలచే నిర్మించనట్టివని పెక్కుమంది పండితుల అభిప్రాయము.

ఆ పురాతన కట్టడములు, సొంపులు ఒంపులు గల ఆ రాతి చెక్కడములు, రాతితో కట్టబడిన ఆ దేవాలయముల గోడలు నిర్మించిన తాపీపనివాడు నిస్సంశయముగా దైవాంశ సంభూతుడే ఈ నిర్మాణములో పాల్గొన్న పనివారందరూ అత్యంత శ్రద్ధాసక్తులను చూపి దేశ క్షేమమునకు తోడ్పడిరనుటలో సందేహములేదు.

రాతి చెక్కలను అతుకులు, రాతికట్టడముల చెక్కుచెదరని గట్టిదనము ముఖ్యముగా గమనింపదగ్గవి. ఎప్పుడో వెయ్యి, పదిహేను వందల సంత్సరముల పూర్వము కట్టిన ఈ

మనదేశస్థులు ప్రత్యేకముగా హిందూ గ్రంథములను (బైబులు వలెనే) పారాయణ చేయనక్కర లేకుండగనే దైవస్వరూపమును గూర్చిక్షుణ్ణముగా తెలుసుకొనగల్గుచున్నారు దీనికి కారణమేమన మనదేవళముల కట్టడములే ఇంత సుబోధకములుగా నుండి, ప్రధానాంశములను, కాంతికిరణముల వలెనే హృదయములోనికి వెదజల్లుటకై యున్నవి.

దేవాలయమనగా భగవంతుడు నివసించు స్థలమనియే పదప్రకృతిబట్టి కన్పట్టుచున్నది. భగవంతుడు నివసించు స్థలమునకు మనము పోవుట భగత్సాన్నిధ్యము కొఱకే గదా మరి! సరి. ఇక దేవళముల కాలనిర్ణయమును గూర్చి విచారింతము. పాండ్య, రాక పోకలు కలుగ బట్టి రాతియొక్క ఉపయోగములు శిల్పములో ముఖ్యముగా గమనించబడినవి.

పాండ్య, చోళుల కాలములో దక్షిణ భారతములోని ఆలయములు అభివృద్ధి స్థితిలోనికి వచ్చినవని చెప్పవచ్చును. ఆ రాతి కట్టడములు, ఆ శిలాశాసనములు వారి సూక్ష్మబుద్ధిని పనితనమును తెలుపును. శాసనములు సాధారణముగా ఈ దేవళములందు కన్పట్టుటందేని ఈ శాసనములు ఆ కాలపరిస్థితులు తెలియజేయుటకు సహాయపడును.

అయితే పురాతన దేవాలయముల కాలనిర్ణయము మనము చేయలేము. అయితే కట్టడములు అంతగట్టిగానుండి, పాడవకుండా ఉండుట అసామాన్యమైన విషయనుగదా! ఎట్టివిధమైన సిమెంటు, ప్లాస్టరును, ఉపయోగించిరో ఇంతవరకు చెప్పలేకుండా వున్నారు. ప్రపంచమంతటా నాగరికత ఉదయముననున్న ఆ కాలమునందే అంతపనితనము ఇప్పటి వరకు ప్రత్యేక సాక్ష్యముగా కన్పట్టుచున్నప్పుడు భరత ఖండము ప్రాచీనమునుండియు ఉన్నతస్థాయినందు అగ్రతాంబూలము సేవించుచున్నదని వేరే వ్రాయనక్కర లేదు. ఇరువదియవ శతాబ్దములో ఈ రిఇన్ఫోర్సెడు కాంక్రీటు కాలములో కూడా ఇట్టి కట్టడములు నిర్మించలేకున్నారు. హిందూ శిల్పవాస్తు శాస్త్రమునకు రోమనుల శిల్ప

వాస్తు శాస్త్రమునకు సమానాంతరపు పోలికలు గలవని ఈ ప్రపంచమున మిగిలిపోయిన మచ్చుతునకలను బట్టి తెలియుచున్నది. ప్రాచీన రోమనులకు, గ్రీకులకు కూడా ఇట్టి దేవాలయములు కలవు. రోములో పాంథియన్, మక్కాలోని కాబా జాతీయ పవిత్రతగాంచిన విషయము ఎల్లరకుతెలిసినదే. దేవాలయమునకు పోయి భగవంతుని తదితర దేవతలను కొలుచు ఆచారము వారికిని కలదు. దీనినిబట్టి గ్రీకు, రోమను, భారతీయ సంస్కృతులు ఒకే మూలము నుండి ఉద్భవించినవని చెప్పుటకు అవకాశము గలదు.

'భువనేశ్వరము' అను వ్యాసములో శ్రీ పట్నాయక్‌గారు శిల్పకళ గురించి వ్రాసిన ఈ క్రింది వాక్యము ప్రతి పురాతన హిందూ దేవాలయము యొక్క ప్రస్తుత స్థితిని తెల్పును:— "భారతీయ శిల్పకళ భావగర్భితము. నేడు చారిత్రకులు ఇతిహాసాలు వ్రాస్తారు. కవులు కల్పనలు చేస్తారు. ఆనాడు శిల్పులు కొందరు రాతిమీద సుత్తి కొట్టి భావభంగిమలు వ్యక్తీకరించారు. మానవకోటి రుచులను అందాలను స్థాపించారు. ఈనాడు ఆ సొంపులను కూడా వేయి నోళ్ళచాటలేక పోవుచున్నాము. ఎంత శోచనీయము.

నేడెన్నోచోట్ల ఇంచుమించుగా భారతీయ శిల్పకళ దాని వైశిష్ట్యాన్ని గోల్పోవడం మనం కళ్ళారా చూచి కన్నీరు రాలుస్తున్నాం గాని ఉత్కళఖండంలో అనగా ఒరిస్సారాష్ట్రంలో అది యింకనూ అంతరించిపోలేదు. ఇక ముందు శ్రద్ధ వహించక పోతే అతివేగంగా అంతరించి పోవడంలో విచిత్రం కూడా లేదు." (1942 మే, భారతి)

దేశ సంక్షేమమునకు మానవుని అభివృద్ధి (పరమార్థము) కి రక్షణ నిచ్చుటకే దేవాలయములు వెలసిల్లినవి. కష్టసుఖములలో కూడా జ్యోతినిచ్చి, మానవునికి ధైర్య సంతోషములు కలుగచేయునవే ఈ ప్రత్యక్ష దైవములయిన దేవాలయములు. పురాతన సాంప్రదాయమును నిలబెట్టు పనిముట్లలో దేవాలయాలదే ప్రథమ స్థానము. మహత్తుకలిగిన తిరుపతి, పళని, కాశి మొదలగు దేవాలయములు మానవుని మాంత్రికుల వలలనుండి కాపాడుచున్నవి. ఇట్టి మాహాత్మ్యము కల్గినవే లేనిచో మానవుడు క్షణికమైన ఇచ్ఛల కొరకు మాంత్రికుల వలలో చిక్కుకొని దైవ సాన్నిధ్యమునకు దూరమగునేగాని అట్టి వలనుండి స్వాధీనుడు కాలేడు.

భగవంతుని అస్వాదించునపుడు పూజ చేయుట, పాటపాడుట, నృత్యముచేయుట హిందూ సాంప్రదాయములు. మంత్రోచ్చారణ, వేదపఠనము నిత్యము సకాలములో ప్రాచీన దేవాలయమునందు జరుగుచుండెను. దేవాలయములొక విధముగా పండితుల ఆశ్రమములు. ఆ పవిత్రత, నియమబద్ధమైన కాలముగల ప్రదేశము నందు పఠనము అత్యధికయోగ్యత నిచ్చుటకు అనువుగా నుండును. అందుచేతనే దేవళములు ఒకప్పుడు కళలకు లలిత కళలకు కేంద్ర స్థానములుగా నిలిచినవి. తెలుగు సారస్వతములలో (శ్రీనాథుడు పోతన మొదలగువారు) ఏదో ఒకసమయమున భగవంతుని నీడను చూచియే ఉత్సాహమును రస ప్రవాహమును (Poetic Inspiration) పొందిరి.

ఇందులో వింత యేమియులేదు. భగవత్స్వరూప మట్టిది. తర్కము, మతము,

కావ్యము మొదలగు విషయములకు సంబంధించిన వానిపై పోటీలు దేవాలయ సాన్నిధ్యములలో జరుపబడుచుండెను. సంస్కృతము ముఖ్య భాషగా నున్న విద్యాలయములు దేవాలయములు కలిసియే యుండెను. ఇప్పటికి కొన్ని సంస్కృత పాఠశాలలందు కొన్ని దేవాలయములు చూడనగును.

బౌద్ధయుగమునందు గూడా ఇట్టి విద్యాలయములు ఏ స్థూపముల నానుకొనియో యుండెను. వారి ఆరామములు విహారములు, ఒక విధముగా ప్రాచీన హిందూ దేవాలయములే. మన దేవాలయములలో ధ్వజస్తంభములు కూడా బౌద్ధ సంస్కృతి నుండి దిగుబడినవే. విద్యావిషయములందు అట్టి పవిత్రత పాటించుట సమంజసమే. అట్టివాతావరణములో విద్యార్థి యొక్క మనస్సును నిర్మలత్వముతో నింపి సచ్చరిత్రుని జేయుటకు చాల అవకాశము గలదు.

ప్రతిమలను కొలుచునట్టి హిందువులు రాతి విగ్రహమును మాత్రమే దైవ స్వరూపముగా నమ్మెదరనుట ఆవశ్యకముగా ప్రత్యేకార్థము గానేరదు. ఎందుచేతననగా ఒకప్పుడు కొన్ని ప్రతిమలు రాతితో చేయబడినవి. మరొకప్పుడు మరికొన్ని వేరువిధములైన పదార్థములతో (చెక్క, బంగారము, వెండి మొ॥) వానితో చేయబడినవి. అదియును గాక కొన్ని ఆలయములలో లింగములకు, చెట్లకుగల ప్రాముఖ్యము విగ్రహములకే లేదు. మరియు కొన్ని క్షేత్రములందు వృక్షమో లేక నదియో పూజనీయ ముఖ్యములుగా నున్నవి. కామధేనువు, నంది మొదలగు (ప్రాణులుకూడా) గమనించ దగ్గవి. పై వానినిబట్టి ఈ క్రింది నిశ్చయమునకు రావచ్చును.

ఎట్టి పదార్థము, స్వరూపములో కూడియున్నను అభ్యంతరములేదు. ప్రతి దానియందు భగవంతుడు కలడనియే పైవాని నుండి తీర్పు చేయవచ్చు. అర్థము. విద్యుదయస్కాంత సిద్ధాంతపు సర్వతోముఖమైన ఈథరు, Like the all pervading Universel Ether in maxwell's, Electromagnatic theory వలెనె భగవంతుడు సర్వాంతర్యామి అని హిందువులమతమని చెప్పుట ఎంత మాత్రము అతిశయోక్తి కానేరదు. ఒక్క విషయము పాఠకుల దృక్పథమునకుతెచ్చి ముగింతును. ఇట్టి సంస్కృతి విజ్ఞానము దెచ్చిన దేవళములను కాపాడు, అభివృద్ధి పరుచు బాధ్యత పురాతన హిందూసంస్కృతి దిగజారిపోతున్న ఈ కాలములో ప్రతివిజ్ఞుని ప్రథమ కర్తవ్యము.

రెబ్బాప్రగడ వెంకట రాజేశ్వరరావు

శ్రీ

ధర్మపురి

— టి. భాస్కర్

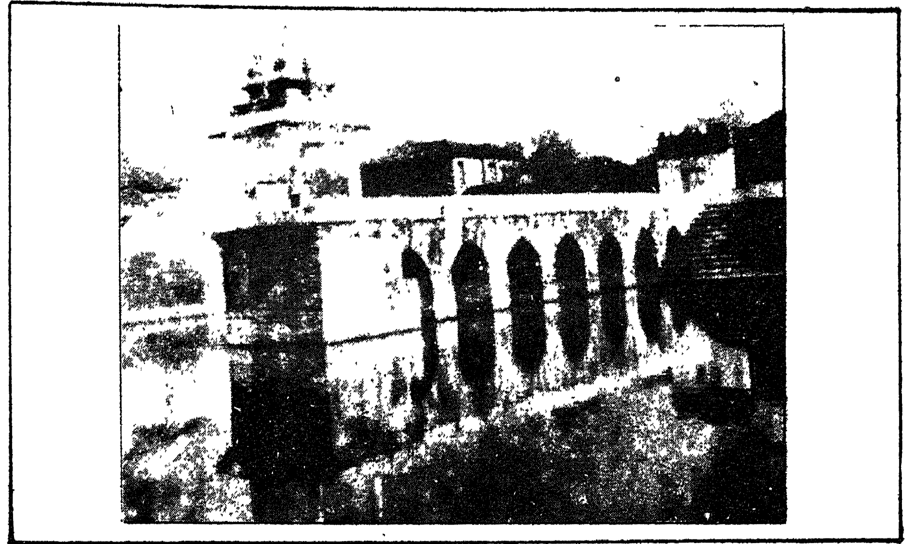
గోదావరి తీరాన ఎన్నో పుణ్య క్షేత్రాలు ఉన్నాయి. అందులో కరీంనగర్‌జిల్లా లోని ధర్మపురిలో శ్రీ లక్ష్మినరసింహస్వామి క్షేత్రం ప్రముఖమైన వాటిలో ఒకటి. ఈ క్షేత్ర ప్రసక్తి పురాణాల్లో కూడ ఉల్లేఖించ బడింది.

ధర్మపురి క్షేత్రంలో గోదావరినది దక్షిణాభి ముఖంగా ప్రవహించుట వలన ప్రశస్తి పెరిగింది. అందుకే ఈ క్షేత్రాన్ని "దక్షిణ కాశీ"అని కూడా వ్యవహరిస్తారు.

ధర్మపురి క్షేత్ర మాహాత్మ్యాన్ని వివరించే తాళపత్ర గ్రంథం నూటయాభై అధ్యాయాల్లో వ్రాయబడింది. ఇంకా కొన్ని శాసనాలు కూడ దీని ప్రాముఖ్యతను తెలుపుతున్నాయి. ఇక్కడ మూల విగ్రహం నిలువెత్తు సాలగ్రామ మూర్తి. యోగాసనాసీనుడు, వామభాగాన లక్ష్మీదేవిసహితుడు, ప్రహ్లాదునికి భక్తిమార్గం బోధిస్తున్నాడు.

ఈ మందిరానికి తూర్పున బ్రహ్మ తపస్సు చేసికొన్న సరోవరం ఉంది. అదే ప్రస్తుతం స్వామివారి పుష్కరిణిగా వ్యవహరింప బడుతోంది. నాలుగు ప్రక్కల చక్కని రాతి కట్టడం మధ్యలో స్వామి వారిని ఊయలలో ఊపటానికి కట్టడం ఆకర్షణీయంగా ఉన్నాయి. ఈ కోనేటి లోనికి శ్వేత వరాహ తీర్థంలోని చెరువునుండి నీరు వస్తుంది. ఈ కోనేటి నిర్మాణం ఆ నాటి వాస్తుశాస్త్ర నిపుణుల ప్రతిభకు నిదర్శనం. నృసింహాలయానికి ఈశాన్య భాగాన విశాలమైన మండపం ఎంతోఆహ్లాదకరంగాఉంది. ఈ ఆలయంలోకల విఘ్నేశ్వరుని విగ్రహం చాలా ఎత్తైనది. సాధారణంగా ఇంత పెద్ద విగ్రహం ఏ దేవాలయాల్లోను లేదని అంటారు.

మహాసాధ్విసత్యవతి భర్తకు యిక్కడే శాప విముక్తి అయినట్లు ధర్మాంగద చరిత్ర తెలుపుతుంది. సర్వతీర్థాలు తిరిగి ఫలితము కానరాక ఇక్కడకు వచ్చి గోదావరిలో స్నానమాచరించి సర్పరూపుడైన తన భర్తకు

మానవాకృతి సాధించినట్లు తెలుస్తుంది. ఈమె స్నానమాచరించిన స్థలాన్ని నేడు సత్యవతిగుండంగా వ్యవహరిస్తారు. మానవాకృతి పొందిన ఈమె భర్త, స్థానికులు, ఆమె శీలాన్ని శంకించగా, ఆమె ఇసుకతో స్తంభము చేసి తన పాతివ్రత్యాన్ని నిరూపించు కొన్నదట. కొంతకాలం క్రితం వరకు ఈ స్తంభం నుండి ఇసుకరాలుతూ ఉండేదని చెపుతుంటారు. ఆదర్శదాంపత్యాన్ని కోరుకొనే దంపతులు ఈ స్థలాన్ని దర్శిస్తారు. దీని ప్రక్కనే సత్యవతి ఆలయం నిర్మించ బడింది.

ఇక్కడ ఇంకా బ్రహ్మగుండం, చక్రగుండం, వసిష్టగుండం, దేవిసరోవరం శివ, తపస్థలి అనే తీర్థాలు ఉన్నాయి. ఇవన్నీ గోదావరి నదిలోనే ఉన్నాయి. ఈ క్షేత్రం ఆనాటి నుండే విద్యాకేంద్రంగా విరాజిల్లుతున్నది. అనేకమంది వేద పండితులకు ఎందరో కవులకు పుట్టినిల్లు.

ఈ ఆలయప్రాకారంలో శ్రీ వేంకటేశ్వర గోపాలకృష్ణమందిరం, ఉగ్రనరసింహాలయం, అష్టదిక్పాలక విగ్రహాలుఉన్నాయి. ఇటీవలే శ్రీ వేంకటేశ్వరమందిరానికి నిర్మించిన రాజగోపురం చివరదశలో ఉంది. ఈ ఆలయ పునరుద్ధరణకు దాదాపు 2 లక్షలు ఖర్చు చేశారు.

ఈ క్షేత్రంలో దాదాపు 40 మందిరాలు ఉన్నాయి. గోదావరి తీరంలోని దత్తాత్రేయుని ఆలయంతో సహా ఆలయాల నిర్మాణ కౌశలం యాత్రికులను ఆకర్షిస్తుంది. ఈ క్షేత్రానికి రాష్ట్రం నలుమూలల నుండే కాకుండా పొరుగు రాష్ట్రాలైన కర్ణాటక, మహారాష్ట్రలనుండి కూడా భక్తులు వస్తూంటారు. తిరుపతి దేవస్థానంవారి ధర్మశాల, రాష్ట్ర పర్యాటకశాఖవారి విశ్రాంతిగృహం యాత్రికులకు చక్కని వసతిని కలిగిస్తున్నాయి.

ప్రస్తుతం ఇచ్చట ప్రతి సంవత్సరము ఫాల్గుణ పూర్ణిమకు జరిగే పదిరోజుల కల్యాణోత్సవాల్లో, డోలోత్సవం, తెప్పోత్సవం ముఖ్యమైనది.

శ్రీ లక్ష్మీనృసింహుని యొక్క నివాసభూతమైన ఈ పుణ్యక్షేత్రము ధర్మమునకు వేదశాస్త్రములకు నిలయమై భాగవతోత్తములచే, పౌరాణికులచే మరియు పండితులచే శోభిల్లుచూ "ధర్మపురి" యను సార్థక నామమును నిరూపించుచున్నది.

ఈ ధర్మపురి పుణ్యక్షేత్రము కరీంనగర్ జిల్లా జగిత్యాల తాలూకాలోని గోదావరి నది ఒడ్డున కలదు.

★

(23 వ పేజీ తరువాయి)

సామవేద, అథర్వణవేదముల సారమును ప్రతిపాదించిరని శ్రీ వైష్ణవాచార్యుల విశ్వాసము.

ఈ నాల్గు ద్రావిడవేదముల అర్థమును వివరించుటకు తిరుమంగై ఆళ్వారు వేద వేదాంగములను బోలిన గ్రంథములను ఆరింటిని రచించిరి. వీరు చతుష్కవిశిఖామణిగా ప్రసిద్ధికెక్కిరి. ఆశు మధుర చిత్ర విస్తర కవితలే చతుష్కవితారీతులు. తిరుమంగై ఆళ్వార్ రచించిన పెరియతిరుమొళి భగవత్కావ్యములలో మిగుల ప్రౌఢము, రసవంతము. నాలాయిరమున సంఖ్యలో తిరుమంగై ఆళ్వారు కృతులే అధికము. మొత్తము 1361 పాశురములు.

ఈ ద్రావిడవేదమునకు చివరగ "తిరువరంగత్త ముదనార్" అనుకవి రచించిన 'ఇరామానుశమాత్తందాది" చేర్చబడినది. దీనికి 'ప్రసన్నగాయత్రీ' అని నామాంతరము. ఇది 'ఇయఱ్పా' లో చేర్చబడినది. (చూ॥ దివ్యప్రబంధమాధురి-శ్రీ కె.టి.ఎల్. నరసింహాచార్యులు.)

ఆళ్వారుల సందేశములు :

పన్నిద్దరాళ్వారుల జీవితములను పరిశీలించిన క్రిందివిధముగ సందేశములను తెలియనగును. యోగిత్రయమైన పొయ్‌గయ్ ఆళ్వార్, భూతత్తాళ్వార్, పేయాళ్వారుల చరితములనుబట్టి, "జీవునకు భగవద్దర్శనానుభూతి నిచ్చునది ప్రపత్తిమార్గమే నని" తెలియుచున్నది. తిరుమళిశై ఆళ్వార్ చరితము "కులముకన్నను భగవద్భక్తియు, భాగవతభక్తియు పరిగణనీయములని" బోధించుచున్నది. నమ్మాళ్వార్ చరితము, "భాగవతోత్తములలోనే భగవంతుడున్నాడని బోధించుచున్నది." మధురకవి ఆళ్వార్ చరితము, "కులగోత్రములకుగాక భగవద్భక్తికే ప్రాధాన్యము నిచ్చుచున్నది." గురుభక్తికి మధురకవి ఆళ్వార్ జీవితము ఉదాహరణము. కులశేఖరాళ్వార్ చరితము, "భాగవతులు భగవంతులకన్న అధికులనెడి విషయమును నిరూపించుచున్నది", తిరుప్పాణాళ్వార్ జీవితము, "భక్తిలో తన్మయమై జీవించు మనిషియే ధన్యుడని బోధించుచున్నది. భక్తికి కులము, మతము, వయసు, మున్నగున వేమియు ప్రతిబంధకములు కాజాలవని నిరూపించుచున్నది. సర్వాత్మ సమర్పణమే జీవునకు శరణ్యమనియు నిరూపించుచున్నది."

తొండరడిప్పొడి ఆళ్వార్ జీవితచరితము "పరమేశ్వరానుగ్రహమునకు పాత్రలగు జీవులకు ప్రకృతులును, భౌతికములగు బంధనములు ప్రతిబంధకములు కాజాలవనియు, ఆప్రతిబంధకములు స్వామి అనుగ్రహమున, సూర్యోదయమున అంధకారమువిధమునను, గరుడునిముందు నాగపాశములట్లును పటాపంచలై పోవునని నిరూపించుచున్నది.

పెరియాళ్వారు జీవితము, "జిజ్ఞాసువులకు జ్ఞానముకన్న భక్తియే మిన్నయని" నిరూపించుచున్నది.

ఆండాళ్ (గోదాదేవి) జీవితచరితము భక్తితత్త్వముయొక్క పరమావధిని ప్రవచించుచున్నది. విశిష్టాద్వైతమత సిద్ధాంత ప్రతిపాదమునకు ఈ గోదాదేవికథ వేదమునకు పురాణేతిహాసమువోలె పరిపోషకము.

తిరుమంగై ఆళ్వారు జీవితచరితము, "తదీయారాధన ప్రాముఖ్యమును వెల్లడించుచు, చేష్టకన్న మనశ్శుద్ధి ప్రధానమని బోధించుచున్నది. భాగవతసేవనుమించిన వ్రతవిధానము లేదని ఈతని జీవితచరితము ఉద్ఘోషించుచున్నది. పైవిధముగ పన్నిద్దరాళ్వారుల జీవితములు భగవంతుని చేరుటకు తగుపైన విధానములను జెప్పియున్నవి.

"ఉరుభక్తితోడ నియ్యోగీంద్రవరుల
చరితమొక్కొకమారు జనులెవ్వరేని
వినిన వ్రాసిన జదివిన బేరుకొనిన
నెనలేని యిష్టంబు లెసగించుననుచు"
(పర. యో. వి. పుట. 543)

తాళ్లపాకచిన్నన్న తన పరమయోగి విలాసమున ఆళ్వారుల చరితముల కున్న ప్రాముఖ్యమును వివరించియున్నారు.

Statement about ownership and other particulars about

SAPTHAGIRI
(MONTHLY)

FORM IV
(*See Rule* 8)

1	Place of publication	...	TIRUPATI.
2	Periodicity of its publication	...	Monthly
3	Honorary Editor	...	Sri G. Kumaraswamy Reddy, I.A.S. Executive Officer, T.T.D.
4	Printer's Name	...	Sri M. Vijayakumar Reddy, L.P.T.,
	Whether citizen of India	...	Yes
	Address	...	Manager, T.T.D. Printing Press, Tirupati.
5	Editor & Publisher's Name	...	K. Subba Rao, M.A.,
	Whether citizen of India	...	Yes
	Address		Editor, Sapthagiri, T.T.D. Journal, Tirupati.
6	Names and addresses of individuals who own the Newspaper and partners or shareholders holding more than one per cent of the total capital.	... ...	Board of Trustees represented by the Executive Officer on behalf of T. T. D., Tirupati.

I, K. Subba Rao, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

TIRUPATI,
Date: 29-2-1984.

(*Sd.*) K. SUBBA RAO,
Signature of the Publisher.

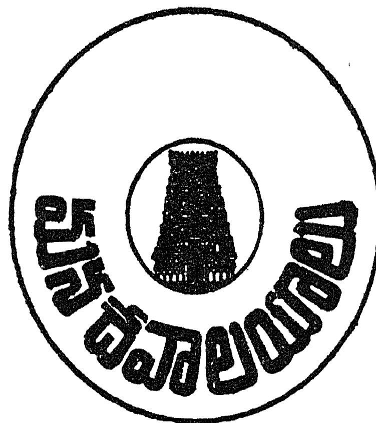
ఫణిగిరి శ్రీ ధర్మలింగేశ్వరాలయం

—వాగాభట్ల మార్కండేయశర్మ

అనాదిగా ప్రజాజీవనంలో ఆలయాలు ప్రత్యేక స్థానాన్ని ఆక్రమించుకొన్నాయి. ఆ నాటి రాజులు ప్రజాపాలనతో పాటు, భగవదారాధనకు ప్రశాంతమైన వాతావరణంలో ఆలయాలను నిర్మించారు. అటువంటి ఆలయ నిర్మాణ కార్యక్రమంలో ఒక భాగంగా మధ్య యుగాల్లో పరిపాలించిన వేంగిచాళుక్యుల వారసులైన ఎలమంచిలి చాళుక్యులు క్రీ. శ. పదమూడవ శతాబ్దంలో ఫణిగిరి నానుకొని శ్రీ ధర్మలింగేశ్వరాలయం నిర్మించారు. పదమూడవశతాబ్దం నుంచి పదహారవ శతాబ్దం వరకు రాజపోషణలో ఉన్న శ్రీ ధర్మలింగేశ్వరాలయ మండపాలలో, ఎలమంచిలి చాళుక్యుల్లో ప్రసిద్ధికెక్కినవిశ్వేశ్వర చక్రవర్తి (క్రీ. శ. 1407) తమ వంశ ప్రశస్తిని సవివరంగా శిలాశాసనాలలో ప్రకటించాడు. తరువాత వేంగీ చాళుక్య సామంతులైన కోన హైహేయులు, 18 వ శతాబ్దంలో పూసపాటి విజయనగర రాజులు యీ ఆలయానికి దానము లిచ్చినట్లు శాసన ప్రమాణాలవల్ల 18 వ శతాబ్ది వరకు శ్రీ ధర్మలింగేశ్వరాలయం గణనీయంగా విరాజిల్లినట్లు తెలుస్తోంది.

విశాఖజిల్లా, ఎలమంచిలి తాలూకా కేంద్రానికి 10 కి. మీ. దూరంలో ఉన్న పంచధార్ల గ్రామంవద్ద ఫణిగిరిపాదమందు శ్రీ ధర్మలింగేశ్వరాలయం ఉంది. అనకాపల్లికి 24 కి. మీ. ఉన్న యీ శైవ క్షేత్రానికి బస్సులలో చేరుకోవచ్చును. ఫణి (పాము) ప్రాకుతున్నట్లు పర్వత శ్రేణి పొడువుగా కొన్ని మైళ్ళు వ్యాపించడం వల్ల దీనికి "ఫణిగిరి" అని, అవిరామంగా ప్రవహించే ఐదు (పంచ) ధారలు కొండ దిగువ నున్న స్నానవాటికకు ఎల్లప్పుడు నీరు ప్రవహించడంవల్ల యీ క్షేత్రానికి "పంచ ధార్ల" అని నామాలు సార్థకం అయ్యాయి.

"పంచధార్ల క్షేత్రంలో ఆలయసముదాయం ఏడువందల సంవత్సరములనాటి తూర్పుచాళుక్యుల వాస్తు, శిల్పకళా వైభవాన్ని చాటి చెప్తున్నాయి. క్షేత్రాధిపతి అయిన ధర్మలింగేశ్వరుడు, క్షేత్రపాలకుడైన మాధవస్వామి ఆలయాలతోపాటు శ్రీ సోమేశ్వరాలయంకూడా అతి పురాతనమై

శిల్ప చాతుర్యాన్ని యీ నాటికి కొనియాడేలా ఉన్నాయి. సోమేశ్వరాలయం గోడల వరకు రాతితోను, గోపురభాగము ఇటుకలతోను నిర్మింపబడింది. ఇది మూడు దేవాలయాల్లో అతి ప్రాచీనమై, ప్రస్తుతం జీర్ణ స్థితిలో ఉంది. ఆలయం చుట్టూ శిథిల శిల్పాలు, పార్వతి, నంది, ఆదిశక్తి మొదలగు విగ్రహాలు వున్నాయి.

నేలను తొలచి నలుచదరంగా శిలావాటిక నడుమ మాధవస్వామి ఆలయ నిర్మాణం జరిగింది. మాధవస్వామి ఆలయ ముందు భాగాన స్నానవాటిక ఉంది. నిత్యము ధారగా ప్రవహించడంవల్ల నీరు శుభ్రంగాను, కొండపై నుండి రావడం వల్ల చల్లగాను ఉంటుంది. వాడిన నీరు ఆలయం బయటకు పోయేటందుకు వీలుగా చక్కటి కాలువ ఏర్పాటు చేసారు. స్నానవాటికకు యిరువైపుల భూమి ఉపరితలానికి రావడానికి మెట్లు ఉన్నాయి. కుడివైపు మెట్లు పదహారు స్తంభాల మండపం లోనికి తీసుకొని వెళతాయి.

ధర్మలింగేశ్వరస్వామి ఆలయ నిర్మాణం గురించిన జన శ్రుతిగాథ పూర్వం నుంచి ప్రచారంలో ఉంది. పాండవులు అజ్ఞాత వాసకాలంలో యీ ప్రాంతానికి వచ్చి, బకాసురవధ పాప పరిహారార్థం యాగాన్ని పంచధార్ల యందు జరిపి, ఆ సందర్భంగా

విజ్ఞాపన

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థాన యంత్రాంగానికి 50 సం॥ గడచిన సందర్భముగా తిరుమలతిరుపతిదేవస్థానము భారతదేశములోను, ఇతరదేశాలలోనున్న శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి దేవాలయముల గురించిన వివరములను గ్రంథరూపములో ప్రచురించ సంకల్పించింది. కనుక ఆ యా దేవాలయముల నిర్వాహకులు, ధర్మకర్తలు, ఇతరసన్నిహిత వ్యక్తులు వాటిని గురించిన వివరములు, చరిత్ర, ఛాయాచిత్రాలతోసహా పంపగోరుతున్నాము. వీలైనంతవరకు ఈ వివరములు ఇంగ్లీషులో ఉంటే మంచిది.

పంపవలసిన చిరునామా :

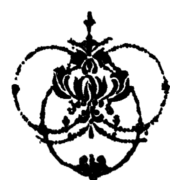
సంపాదకుడు, సప్తగిరి,
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు,
తిరుపతి – 517 501. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

ధర్మజుడు శివలింగ ప్రతిష్ఠ చేయడం వల్ల యీ శైవ క్షేత్రానికి "ధర్మలింగేశ్వరాలయం" అని పేరు వచ్చినట్లు యీ గాథ చెప్తుంది. ధర్మరాజు యజ్ఞము చేసిన స్థలము 'యజ్ఞ గరువు" అని యిప్పటికీ పిలవ బడుతోంది.

ధర్మలింగేశ్వరాలయం మిగిలిన రెండు ఆలయాల కన్న విశాలముగా, ఎత్తైన ప్రదేశంలో నిర్మింపబడినది. మాధవస్వామి ఆలయం వైపు వున్న మెట్లపై నుండి ఆలయం లోకి ప్రవేశమున్నది. ఆలయం మూడువైపుల రాతి ప్రహరీ గోడ, ఒకవైపు కొండచరియ హద్దులుగా ఉన్నాయి. ఆలయానికి మూడు వైపుల ప్రవేశ ద్వారాలు గలవు. ఆలయానికి కుడివైపు పదహారు స్తంభాల మండపం చాలా తక్కువ ఎత్తు గలిగిఉంది. ఇదిఆలయకళ్యాణ మండపం అయివుండవచ్చు, ఆలయం వెనుకవైపు ఎత్తుగా మండపం గలదు. మండపంలో గల స్తంభాలు ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధతో మలచారు. స్తంభం అడుగు భాగం చదరమైన పీఠిక, దానిపై పరివేష్ఠితమై ఉన్న సింహం అనాటి శిల్పకళా వైభవంతో ప్రకాశిస్తూ ఉంది.

ధర్మలింగేశ్వరాలయంలో ఒక మూల చిన్నగదిలో పాముపుట్ట ఉంది. అందులో చాలాకాలంనుంచి శ్వేతనాగిని ఉంది. రోజు వేకువజామున పుట్ట బయటకు వచ్చి ధర్మలింగేశ్వరునికి ప్రదక్షిణలు జరిపి మళ్ళీ పుట్టలోనికి వెళ్తుందని అక్కడి అర్చకులుచెప్తారు. ఆ నాగు ఎవరికి హాని తలపెట్టలేదట. యీ శ్వేతనాగిని భక్తులను బాగా ఆకట్టుకొంటోంది. ప్రతి సంవత్సరం ఫాల్గుణ శుద్ధ పౌర్ణమి నాడు స్వామి వారి కల్యాణ మహోత్సవం జరుగుతుంది. మహాశివరాత్రినాడు కూడా వేలాదిభక్తులు దైవదర్శనానికి చాలా దూర ప్రాంతాల నుంచి వస్తారు. ఆ ఉత్సవాలు, ఆ జనసందోహం చూచు వారికి చూడముచ్చటగా ఉంటుందనటంలో సందేహం లేదు.

మధ్యయుగం నాటి తూర్పు చాళుక్యుల నిర్మాణ చాతుర్యాన్ని, అలనాటి సంస్కృత వైభవాన్ని చూడటానికి యిప్పటికీ చరిత్రకారులను, యిటుభక్తులను ఆకర్షిస్తున్న శ్రీ ధర్మ లింగేశ్వర క్షేత్రం దర్శనీయ యాత్రా స్థలాల్లో ఒకటి.

పురోహిత సంఘం, తిరుమల

యాత్రికులు తమ శుభకార్యములను పురోహిత సంఘం, తిరుమలలో నిర్ణీత రుసుములను చెల్లించి వారిచే నిర్వహించుకొనవచ్చును. 1-1-84 నుండి నిర్ణయించబడిన రుసుములు క్రింద ఇవ్వబడినవి.

సంఖ్య 1	కార్యక్రమము 2	ప్రస్తుత రుసుము 3 రూ. పై.
1	బ్రాహ్మణుల, వైశ్యుల వివాహములు	50–00
2	బ్రాహ్మణుల, వైశ్యుల ఉపనయనములు	40–00
3	ఇతరుల వివాహములు (హోమంలేకుండా)	30–00
4	ఇతరుల వివాహములు (హోమంతో లేదా కన్యాదానం)	36–00
5	సత్యనారాయణవ్రతం	20–00
6	కేశఖండనం మరియు ఇతరపూజలు	10–00
7	పిండప్రదానం	5–00
8	హిరణ్యగోదానం	6–00
9	అన్నదానం	3–00
10	సాలగ్రామదానం	1–25
11	సంకల్పం	1–00
12	షోడశమహాదానం	16–00
13	దశదానం	10–00
14	నవగ్రహదానం	9–00
15	సంకల్పం, పూజ	1–00

మంగళగిరి పుణ్యక్షేత్రమహిమ

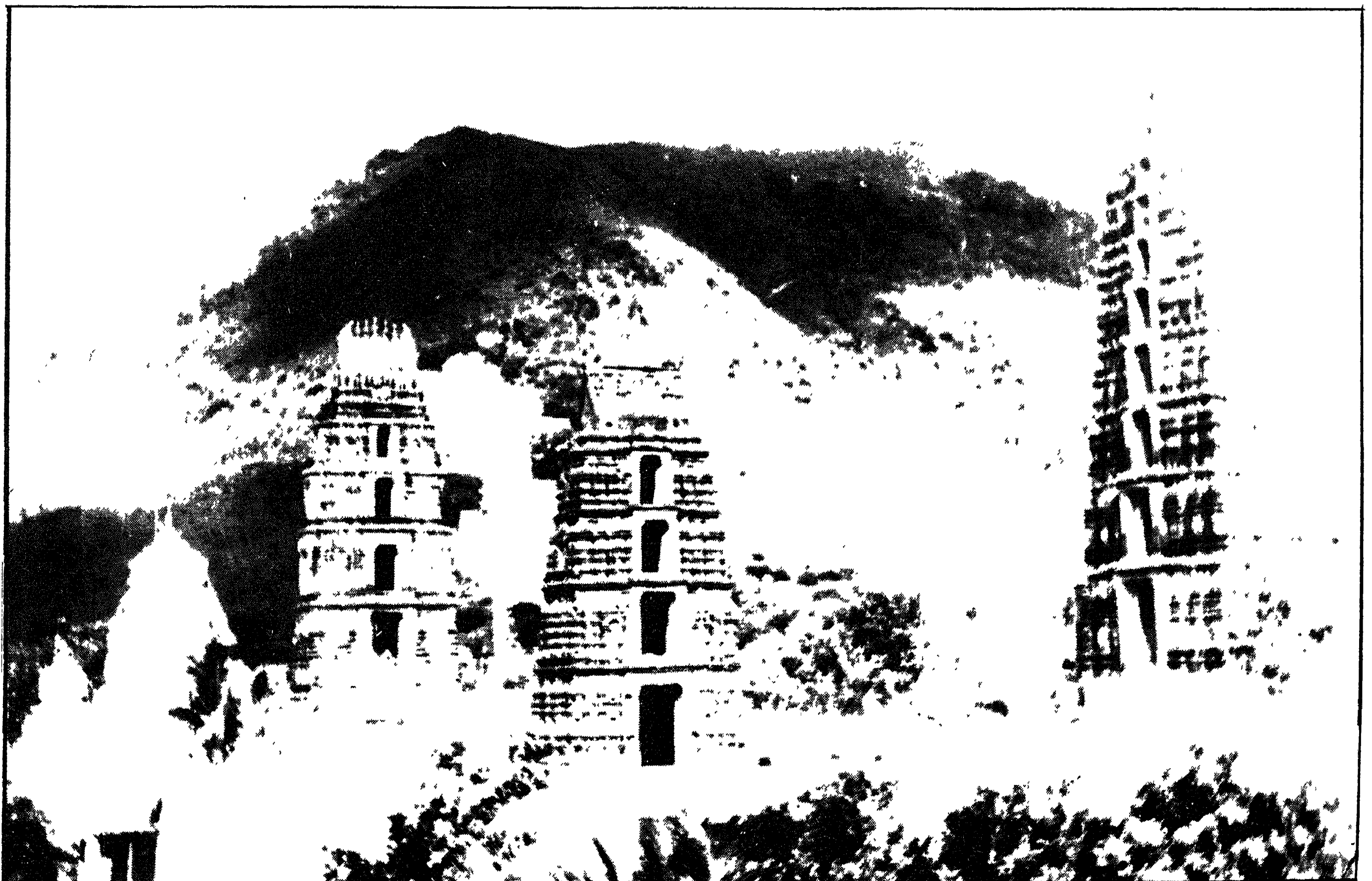
— అన్నె సూర్యనారాయణ

మంగళగిరి అతిప్రాచీనమైన చరిత్రాత్మకమైన పుణ్యక్షేత్రము. శ్రీ రాజ్యలక్ష్మి నృసింహస్వామి దేవాలయము, చీకటి కోనేరు, కల్యాణీసరస్సు అనే పెద్దకోనేరు, శ్రీ బాలాంబగారి అన్నదానసత్రము, స్వామీజీ శ్రీ వల్లభాచార్యుల వటతీర్థం, మర్రిగుంట, స్వామీజీ శ్రీ చైతన్యప్రభువు పాదపద్మములవేదిక, శ్రీ ఆంజనేయ దేవాలయము, శ్రీ కోదండరామాలయం, శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారి దేవాలయము, శ్రీ భ్రమరాంబాసహిత మల్లీశ్వరస్వామివారి దేవాలయము, శ్రీ లక్ష్మీసత్యనారాయణ దేవాలయము మున్నగు ప్రసిద్ధిచెందిన దేవాలయములు ఇచట నెలకొనివున్నవి.

ఇది గిరి (కొండ)క్షేత్రము పుణ్యక్షేత్రము (కొండలు)పైయున్న శ్రీ పానకాల నృసింహస్వామి దేవాలయము తూర్పుకనుమల కొండలో యున్నవి. కేరళరాష్ట్రములో త్రివేంద్ర ప్రాంతములో యేర్పడి, ఉత్తర దిశగా తమిళనాడు, కర్నాటక ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రములలో మధ్యప్రదేశ్ రాంచి పట్టణముల వరకు వ్యాపించియున్నవి తూర్పు కనుమలు. ఈ క్షేత్రము గొప్పవిజ్ఞాన కేంద్రమై విలసిల్లినది. శాతవాహన, ఇక్ష్వాకు, వాకాటక, పల్లవ, కాకతీయ, తూర్పుచాణుక్య, చక్రవర్తుల దుందుభులతో ప్రతిధ్వనించినది. భూలోకములో స్వయంవ్యక్త పుణ్యక్షేత్రస్థలములలో 8 ప్రధానమైనవి. 1. శ్రీ రంగము 2. శ్రీ ముష్ణము 3. నైమిశము 4. పుష్కరము 5. సాలగ్రామాద్రి 6. తోతాద్రి: మంగళగిరి 7. నరనారాయణాశ్రమము 8. వేంకటాద్రి. మంగళగిరి శుభముల నిచ్చుకొండ. మంగళాద్రి, తోతాద్రి, పారియాత్రపర్వతము, ముక్తిపర్వత స్థల పురాణ విశేషాలు బ్రహ్మవైవర్త పురాణములో, ముప్పై అధ్యాయాలలో వివరింపబడినవి. సాక్షాద్విష్ణ్వంశ సంభూతుడయిన వేదవ్యాసమహర్షి, పదునెనిమిదిమహాపురాణములు రచించారు. అందులో బ్రహ్మవైవర్త పురాణమొకటి. ఈ పురాణములోని విషయము అంతా పరమేశ్వరి పార్వతి, పరమేశ్వరుడైన శివుని, ప్రశ్నింపగా, ఆ పరమశివుడు, చెప్పుతూ యుండినది. అందువలన భువనశంకరగీత, అని పేరుయున్నది.

దిగువ సన్నిధి

శ్రీ రాజ్యలక్ష్మీనృసింహస్వామివారిదేవాలయము, పెద్దప్రాకారములతోను, గాలిగోపురములు, పెద్ద గోపురములతోను ముఖమండపములతోను వస్తువాహనములతోను యుండి, భారతదేశంలో ముఖ్యమైన పుణ్య

క్షేత్రములలో ఇదిఒకటిగా ప్రసిద్ధిపొందింది. జాతీయరహదారి, రైలుమార్గములు, బస్సు మార్గముయున్నకూడలి. పుణ్య క్షేత్రము విజయవాడ, గుంటూరు, తెనాలి పట్టణము లకు మధ్యలో యున్నది. క్షేత్రమునకు కృష్ణానదిదగ్గరలో యున్నది. మూలవిరాట్ లైన స్వామివారి విగ్రహము, శ్రీ రాజ్య లక్ష్మీఅమ్మవారి విగ్రహము పెద్దవిగాను, ఆకర్షణీయముగాను, పూజనీయముగాను, వున్న విగ్రహములు. విగ్రహముల ప్రతిష్ఠ ద్వాపరయుగములో పాండవులలో అగ్రజుడైన ధర్మరాజుల వారిచే చేయబడి నట్లున్నూ, నాటినుండి క్రమముగా శంఖ నృపతి, పురుకుత్సుడు, ఇంద్రద్యుమ్నుడు, మొదలగు రాజులు ఆ యాలయ నిర్మా ణాన్ని నిర్వహించినారు. ఆలయములో ఉత్తరభాగమున, పన్నిద్దరాళ్వార్లు, విష్వ క్సేనాళ్వార్లు, అనంతాళ్వారు. గరుడాళ్వార్లు, విగ్రహములు యున్నవి. మహత్తు కలిగిన సాలగ్రామాలుగల దండస్వామివారికి వేయ బడియున్నది. విజయనగర సామ్రాజ్యాధి పతి శ్రీకృష్ణదేవరాయలు తన పరివారముతో క్రీ. శ. 1515 సం॥ జూన్ 6 వ తేదిన దేవా లయములో స్వామికి పూజలు సల్పి భూరి విరాళములు, యిచ్చినట్లు శాసనము యున్నది. ది, 1558 సం॥ లో ఒరిస్సాదేశపు రాజైన సిద్ధరాజు రాజయ్య దేవరవారు, స్వామిని దర్శించి, సేవించి, భూరి విరాళ ములు మాన్యములు యిచ్చినట్లు శాసనము యున్నది. ది. 1807 సం. ప్రాంతములో శ్రీ రాజావాసిరెడ్డి వెంకటాద్రినాయుడుగారు మంగళగిరిలో యుండి, తూర్పున (పెద్ద గాలిగోపురము అడుగుల యెత్తుగల 11 అంతస్తులగలది.) భారతదేశములో గాలి గోపురములలోకెల్ల పెద్దదైన గాలిగోపుర మును చెక్కుడునల్లరాళ్ళు, పేరేచర్ల కొండల నుండి తెప్పించి వేజండ్ల క్వారిలోని చింతా మణిరాళ్లను జమీలోని గ్రామాదుల రైతుల ఎడ్లబండ్లద్వారా తెప్పించి ఈ రాజ గాలిగోపురమును నిర్మించినారు. ఈ గాలిగోపురము ఎత్తు 153 అడుగులు వెడల్పు 49 అడుగులు. తక్కువ వెడల్పు ఎక్కువ ఎత్తు గల గాలిగోపురము. చుట్టూ ప్రాకా రము వేజెండ్ల క్వారిలోని చింతామణి రాయి చెక్కించి కట్టించినారు. ఈ ప్రహరీ గోడ క్రింద 6 అడుగులు వెడల్పు పైన 4 అడు గుల వెడల్పు ఎత్తు 30 అడుగులు కల ప్రాకారము. ముఖమండపముచెక్కబడిన స్తంభములతోను పై కప్పునుపేరేచర్ల క్వారీ లోని నల్లరాళ్లను తెప్పించి నిర్మించినారు. తూర్పున యున్న చీకటికోనేరు, పెద్ద రథము రథశాల యేర్పరచి ధన, కనక, వస్తు వాహనములు యిచ్చినారు. శ్రీ రాజా వాసిరెడ్డి వెంకటాద్రి నాయుడు గారి భక్తి విశేషం చేత ఇంతటి మహోన్నత నిర్మా ణము ఇచ్చటజరిగినది. ఈయన మహా భక్తుడు, కవి, పండిత పోషకుడు, అనేక దేవాలయములు ఉద్ధరించి, గొప్ప నిర్మాణ ములను నిర్మింపజేసిన ప్రజ్ఞాశాలి. వీరే చాల కాలము యీ ఆలయ ధర్మకర్తృత్వాన్ని వహించినారని జి. మెకంజి, ఇలియట్ రిపోర్టులోను తెలియుచున్నది.

1815 సం. డిశబంరు నెల, 1916 జనవరి నెలలో పిండారీలు అనే సాయుధ దోపిడి ముఠావారు కృష్ణానది యిరుప్రక్కల గ్రామాదులను, పట్టణములను దోపిడిచేసి ప్రజలను మిక్కిలి హింసించినారు. వీరి ముఠాలో ఆఫ్ఘనులు, మహారాష్ట్రులు జాట్లు మొదలగువారు యున్నారు. వీరి వద్ద తుపాకులు, పిరంగులు మందుగుండు సామాగ్రి, వేలసంఖ్యలో దోపిడిదార్లు యుండేవారు. పిండారీలను శ్రీ రాజా వాసిరెడ్డి వెంకటాద్రి నాయుడు గారు తమ సిబ్బందితో ఫిరంగులు, మందుగుండు సామాగ్రితో ఎదుర్కొని వారిని ఓడించి తెలుగు జిల్లాల వెలుపలికి తరిమి వేసినారు. తెలుగు ప్రజలకు యిందు వలన ఎంతో మేలు జరిగినది. ఈ విషయము జి. మెకంజి రిపోర్టులోను, కర్నల్ టాడ్ రిపోర్టులోను తెలియుచున్నది.

ది. 1840 సం ప్రాంతములో దక్షిణావృత శంఖము బంగారుతొడుపుతో, తిరువా న్కూరు రాజావారి దివానుగా యున్న శ్రీ వేమూరి కృష్ణారావుగారు స్వామివారికి సమర్పించినారు.

గుంటూరు జిల్లా, తెనాలి తాలూకా, తుమ్మపూడు వాస్తవ్యులు బ్రిహ్మశ్రీ మల్లాది సుబ్బదాసుగారు, శిఖరముల, కలశములకు, బంగారురేకు తొడుగులు వేయించి,అధికవ్యయముతో దేవాలయము బాగునకు తోడ్పడినారు. శ్రీ కైవారం సుబ్బన్నవారి భార్య శ్రీమతి బాలాంబ గారు, స్వామిభక్తుల అభివృద్ధికి అన్న సత్రములు నెలకొల్పి అమోఘమైనసేవచేసి నారు. స్వామివారి ఉత్సవములు ఘన ముగా జరుగుటకు భక్తిజ్ఞాన, మతప్రచా రమునకు యెక్కువ కృషి సల్పినారు.

శ్రీస్వామివారి దేవాలయమునకు వచ్చి, పూజలు సల్పిన మహనీయులలో జగద్గురువు శ్రీశ్రీశ్రీ శంకరాచార్యులు, శ్రీరామానుజా చార్యులు, శ్రీ స్వామి వల్లభాచార్యులుగారు ఇచ్చట వట తీర్థం, మర్రిగుంట లో మర్రి చెట్టు క్రింద తపస్సు చేసి, జ్ఞానోదయం పొంది, దేశములో భక్తి తత్వము బోధించి నారు.

స్వామి వల్లభాచార్యుల వారి భక్తి తత్త్వము రాజస్థాన్, గుజరాత్, ఢిల్లీ, ఉత్తర ప్రదేశ్, మధ్యప్రదేశ్, పంజాబు రాష్ట్రము లలో యున్నది. ఆ రాష్ట్రముల నుండి టూరిస్టుబస్సులలోను, రైల్వేలలోను ఎక్కువ మంది భక్తులు వచ్చి స్వామిని దర్శించి, సేవించి కానుకలు యిచ్చి పోవుదురు. స్వామి శ్రీకృష్ణ చైతన్యప్రభువు వారి భక్తి తత్త్వములోని వారు బెంగాలు, ఒరిస్సా రాష్ట్రముల నుండి వచ్చుదురు. దక్షిణమున కల్యాణి పుష్కరిణి, ప్రసన్నఆంజనేయ స్వామి దేవాలయము, శాసన స్తంభ ఆంజ నేయస్వామి, దేవాలయములు యున్నవి.

1816 సం. జనవరి నెలలో పిండారీలు, సాయుధదోపిడిముఠా గుంటూరు, వెనిగళ్ల, కాకాని, కంతేరు, యెర్రబాలెము, నవులూరు మంగళగిరి గ్రామాదుల ఇండ్లలోని ధన

(48వ పేజీలో)

యువ వాణి

పాశ్చాత్యనాగరికత నాలుకలు చాచుకుంటూ చుట్టుముట్టాడి దినదినాభివృద్ధి చెందుతూ, భారతీయ సంప్రదాయ సంస్కృతి రోజు రోజుకు కృంగి కృశించి నశించి పోతుంది. దుష్ట భూయిష్ఠమైన కలుషిత వాతావరణము పొర్లి పొంగుచున్న నేటి సమాజము రాను రాను ఇంకెంత విష పూరితమౌతుందో?

ఆలోచించి జూడ ఇందుకు మూడు ముఖ్యకారణాలు కనపడు చున్నవి. మొదటిది పైశాచిక ప్రవృత్తుల పాశ్చాత్య నాగరికత, రెండవది కేళీవిలాసములకై కావలసిన డబ్బు కొరకు మానవుడు మానవత్వము కోల్పోవుటకైనను వెనుదీయకుండుట; మూడవది అందరికన్న మిన్నగా అధికార అహంకార అంతస్థులతో తులతూగాలని శరవేగముతో పరుగెడుతూ ముందు రానున్న ఆపదలను గ్రహించక మూర్ఖత్వముతో నడుచుకొనువారనేకులు.

పెద్దచదువులు చదువుకున్నవారు, గొప్ప గొప్ప హోదాల్లో నున్నవారు సమాజములో పేరున్న పెద్దమనుష్యులు కూడా పైమూడు పాశాలకు గట్టిగ చుట్టుకొని, వారితోపాటు అనేక అమాయక ప్రజలను ఆ పాశములో పాపభూయిష్ఠమైన పనులు జేయిస్తూ అనేక కుటుంబ ప్రజలను సర్వనాశనము జేయుచున్నారు. కాని వారు మాత్రం సమాజములో అంతరికంగా ఎన్ని పాపాలు జేసినా బాహ్యంగ మాత్రం పరువు ప్రతిష్ఠలు గలవారిగ చలామణి అవుతున్నారు.

ఇలా చదువుకొన్నవారేగాక చదువులేని శారీరక బలహీనులు కొందరు వారి వారి బుద్ధి యుక్తులచేతను, మరికొందరు బుద్ధి బలము లేకున్నను కండబలముతో ప్రజలను భయపెట్టి అన్యం పుణ్యం ఎరుగని కుటుంబాలను నాశనము చేయుచున్నారు.

చిత్రవిచిత్ర సంఘటనలు శరవేగంతో పరుగిడుతున్న సమయాన మానవునికై ఈ సమాజం ముందేమి జేసినది, ప్రస్తుత మేమి జేయుచున్నదో కొన్నింటిని పరిశీలించెదము. చాలా ఎత్తైన ఖరీదైన దేవాలయాలు పురాతన సాంప్రదాయవాసులు వారి వారి ఇష్టదేవతలను పూజించుకొనుటకు మానవజీవితము పునీతము జేసుకొనుటకు ఎంతో శ్రమతో శ్రద్ధగా మంచి మనస్సుతో తీర్చిదిద్ది కట్టించారు మన పూర్వులు. అలాంటి పవిత్రస్థలాల్లో నేటి మన వారు ఎంతవరకు జన్మ సార్థక్యము జేసుకొను చున్నారో కనులారా జూచి చెవులారా విన్నవి. ఇక్కడ ప్రస్తావించుట అసందర్భము కాదని చదువరులు గ్రహించ ప్రార్థన.

మనిషి మారేదెపుడు?

—డాక్టర్ కె. వి. గౌడు

వజ్ర వైడూర్యాలు మణి మాణిక్యాలు మేలిమిబంగారాభరణాలతో ఖరీదైన వస్త్రాలంకారాలతో, సుగంధ సువాసన విరజిల్లు పూలమాలతో, ధూప దీప నైవేద్యాలతో నున్న స్వామివారిని దర్శించి పూజించి కలుషిత మనస్సును క్షాళితము జేసుకొనుటకు దేవాలయంలో ప్రవేశింతురు మన వారు.

కాని మనవారి మనస్సు, చక్కగ నీటుగ ముస్తాబై రంగురంగుల వస్త్రాభరణాలతో అటు నిటు అందంగ తిరుగాడు మాతృమూర్తులను, మొగవారు క్రీగంటి చూపులతో ఆడువారి దేహసౌష్టవ అలంకారాలను మనస్సులో తలచుకొంటూ, కామతలంపుతో గుటకలు మ్రింగుతూ, పైకి మాత్రం చాలా సాత్వికంగా సహృదయులుగ వున్నట్లు తియ్యటి మాటలతో సాటివారిని తమస్వార్థం కోసం మభ్యబెట్టి మోసగించు మనుష్యులెందరో?

దైవదర్శనానికొచ్చిన ఆడవారు కూడా పాపం! చాలాసేపునుండి, బారులు దీరిన వరసలో నున్నారు. ఈ వారం ప్రక్క ప్రదేశాలనుండి యాత్రికులు ఎక్కువగ నున్నారు. ఎంతసేపటికి స్వామి దర్శనము కాక నిరాశతో నున్నారు. ఇంతలో మొదటి వరుసలో నున్న సుజాత, కవితను జూచి, కవిత! ఆ వరసలో ఉన్న మేఘవర్ణంచీర కట్టుకున్నావిడను చూచావా చాలామంచిది. అంతేకాదు మంచి రచయిత్రి. ఆవిడరచనలు నాకు యిష్టము. ఆవిడ భర్త డి. యస్. పి. ఆ వెనకున్నాతడు ఆమెకొడుకు విదేశాలలో చదువుతున్నాడట. అయినా కూతుర్లు లేరు. నాకున్నారు. పంచమశనిలాగా ఐదుగురు కూతుర్లు. ఒక్క కొడుకు కూడా లేడు నా ఖర్మ. ఈ దేవునికి ఎన్నిసార్లు అభిషేకాలు, కుంకుమార్చనలు చేయించామో తెలుసా? అంతేకాదు నవగ్రహ పూజలు కూడా చేశాము.

మూడవ వరసలో నున్న రుక్మిణి రాధ చెవిలో ఏదో చెపుతుంది. ఏమిటో అంత రహస్యం! ఇదంతా గమనిస్తున్న సుహాసిని స్వామి దర్శనానంతరం రాధను అడిగింది. అదా! అంటూ సమీపములో పొన్నచెట్టు క్రింద నిలుచున్నావిడను చూపిస్తూ! రుక్మిణీగారి స్నేహితురాలట. యింతలో 'ఎంత అందంగుంది' అన్నది సుహాసిని. అంతేకాదు ఆమె మెడలో నున్న రాళ్ళ నెక్లెస్సు క్రిందటి నెలలో చేయించారట. అబ్బ! ఆవిడ మెడ కెంతందంగా ఉందో కదూ! అన్నది సుహాసిని. అంతేనా ఆవిడ కట్టుకున్న చీర, రవిక, బొట్టు, గాజులు ఒకే రంగులో ఆవిడకు ఎంత అందం యిస్తున్నావో చూడు అన్నది రాధ. ఇంతకు ఆవిడగారి భర్త ఏ ఆఫీసులో ఆఫీసరుగా ఉన్నారో అని అడిగింది సుహాసిని రాధను. 'జిల్లా ఔషధాల అధికారి. ప్రభుత్వాధికారికి ఏమితక్కువ. నెలకెంతాదాయమో' అన్నది

"రాధ. మనమున్నాము మన భర్తలున్నారు ఎందుకు? నెలాఖరు వస్తేసరి చేతిలో చిల్లి గవ్వ ఉండదు." అని రాధ సుహాసినీలు నిరాశాజీవులై వారి వారి ఇండ్లకు చేరు కున్నారు. ఇలాంటి వారెందరో నిత్యం నిరాశతో జీవించువారు. ఐన దేవునితో ఏమని మొరపెట్టుకున్నారో?

పవిత్రస్థలాల్లోవాండ్లకున్న స్వల్పకాలంలో మనస్సు క్షాళితము జేసుకొని వాళ్ళ జీవి తాలు ప్రశాంతము జేసుకొని సుఖజీవనము గడుపుటకు బదులు ఇక్కడ కూడా పై పై మెరుగుల నాగరికత, డబ్బు, అంతస్తుల చింత మానరుకదా ఈ మానవులు. పైకి జూడ ఎంతో శ్రద్ధాభక్తులతో దేవున్ని దర్శించ వచ్చిన భక్తాదుల్లాగ కనుపడుదురు. ఇది వారి ఆత్మవంచన కాదా!

మనదేశములో అనేక వేదాంతాశ్రమా లున్నాయి. ఈ సమాజమందలి కలుషితం తొలగించుట కెంత కృషి చేస్తున్నవో కొంత ఆలోచించెదము.

ఊరికి దూరాన ప్రశాంత వాతావరణంలో చక్కటి ఆశ్రమాలున్నాయి. రకరకాల పూలమొక్కలతో ఆశ్రమంచుట్టు టెంకాయ, అరటి, మామిడిచెట్లతో చూడముచ్చటగా నున్నవి. మానవజీవిత సాఫల్యం కొరకు తగిన సాధనా సంపత్తు ఇక్కడుండునని ప్రజలు, అక్కడి స్వాములవారికి నూటా పదహారులు, వెయ్యిన్నీ పదహారు లిచ్చి స్వామివారి శిష్యులుగా చేరుదురు.

"అహం బ్రహ్మాస్మి" నేనే భగవంతుడను, కలియుగ అవతారమూర్తినని వెర్రికేకలతో మానవాళిని వెర్రివాళ్ళను జేయుచు, అర్థం గాని ఉపనిషత్తులను వింతవింత మాటలతో చెప్పుచూ, ఇది అనాదిగ వస్తున్న సాంప్ర దాయమంటూ, బాగా డబ్బు నార్జించి, బీర్వాల్లో, బ్యాంకుల్లో, మరికొంత పొలాలు కొని, ఏటావచ్చు ఆదాయముతో నాలుగు దిక్కుల నాలుగుమఠములు స్థాపించి వాళ్ళ కీర్తి ఆచంద్రార్కముండు నట్లు "అమా యిక ప్రజలను మోసగించుటకు కారణ మేమి?"

అంతేకాకుండా మరొక మోసము కూడా చక్కని నేర్పుతో జరుగుచున్నది. అదే మనగా, పై జెప్పిన ఆశ్రమాలలో నేడు ఎలాంటి ఆధ్యాత్మిక జిజ్ఞాసులున్నారంటే, బాగా డబ్బులున్నవారు పెద్దపెద్ద హోదాలో నున్నవారే ప్రప్రథమ శిష్యులు. ఇలాంటి గురుశిష్యులమధ్య, ప్రత్యేకప్రజ్ఞ మాట చాతుర్యంగల వాండ్లతో ఎంతటి కష్టమై పనికూడా చాల సులభంగా జరిగిపోతుం ఇంకెన్నో స్వదేశీ విదేశీ అక్రమ వ్యవ రాలున్నావో వ్రాయుటకు ఈ చిన్న క తముచాలదు. ఆపాపకార్యాలు వ్రాయుట నా కలం నుండి కన్నీళ్లు కారుతున్న అందుకే నా కలం వ్రాయకున్నది.

ఇక మనదేశనాయకుల యంత్రాంగవ మనపై ప్రయోగిస్తున్న నేటి పరిపాలన విధాన్ని వ్రాసి విసిగించుట నా ధ్యేయ కాదు. ఈ చిన్న సమయము చాలద మనవిచేసుకొంటున్నాను. ఐనన చివర ఒక్కమాట! అనేక హిందూ క్రైస్త మహమ్మదీయ మశీదులు, ఆలయాలే కా మరెన్నో మంచి సంస్థలున్నాయి. వా యొక్క మూలపురుషుల ముఖ్యఉద్దేశాలన చక్కటి ఆచరణలను గ్రహించుట మాని మనవారు ఈర్ష్యాసూయాలతో, ఒకరి నొ రిని కొట్టుకొని, కాల్చుకొని, మతోన్మాదులై దురహంకారులై వీరవిహారం చేయు చున్నారు.

అనేక సంవత్సరాలు ఘోర తపస్సుచేసి సత్యాన్ని తెలుసుకొన్న మహాత్ములు, వారు పునీతులై సాటివారిని పునీతులను జేయు టకై సత్‌గ్రంథాలు, సత్యసాధనలుతెలిపిరి. నిస్స్వార్థులు, నిరాడంబరులు మానవకోటిని జాగృతి పరచిరి. సుజ్ఞానులుగా వినూత్న మైన జీవనములో నడుచుటకు, మహర్షుల జీవితాలను మనకంకితముచేసి చిరంజీవు లైరి. అట్టి జ్ఞానులు జన్మించిన మన జన్మ భూమిలో అట్టివారు ఇప్పటికీ లేకపోలేదు. ఉన్నారు. అట్టి జ్ఞానులను వివేకముతో గుర్తెరిగి శ్రద్ధాభక్తితో, వారి అడుగు జాడల్లో నడవాలి. ఆధ్యాత్మిక సాధన ఒక్క మొగజాతికని, ఒకే కులానికి అర్హతఉందని తలంచుట అన్యాయం. స్త్రీజాతికిని ఇతర ఏ కులానికైనను అర్హతకలదు. అలా అర్హత కల ప్రతివారు మహనీయులౌతారు. ఆనాడే మనమంతా ఒక్కటిగ ఒకే కుటుంబముగా సుఖజీవనము చేయగలము. అందుకే మన మంతా మారాలి.

"ఐన మనిషి మారేదెపుడు"!!!! *

శ్రీ వేంకటేశ్వర లీలలు

— జి. ఉమాప్రియదర్శిని

కలియుగంలో భక్తులపాలిట కరుణా సముద్రుడయిన శ్రీ వేంకటేశ్వరుని మహిమ అనంతమని నిరూపించే సంఘటనలు కోకొల్లలు అటువంటిదే ఒకటి మాకు అనుభవమయినది.

అది 1972వ సంవత్సరం జూన్ నెల మా అక్కయ్య వివాహం జరిపించాలని మా నాన్నగారు ఎంతో ప్రయత్నించి,సంబంధం కుదుర్చుకుని, ముహూర్తం పెట్టించారు. జూన్ 28వ తేదీ ఉదయం పదిగంటలకు ముహూర్తం. అదృష్టవశాత్తూ మాకు అన్నివిధాలా అనుకూలమయిన సంబంధమే కుదిరిందని,అందరూ ఎంతో సంతోషించారు మా ఆర్థికపరిస్థితి అనుకూలంగా లేకున్నా, అందివచ్చిన అవకాశం జారిపోతుందన్న భయంతో, మానాన్నగారు మాకున్న భూమిలో కొంతభాగం అమ్మివేసి అక్కయ్య వివాహానికి సిద్ధమయ్యారు

పెళ్లిపనులు జోరుగాసాగుతున్నై. మా ఇంట్లో జరుగుతున్న మొదటి శుభకార్యం కాబట్టి, అంతోయింతో మా స్థాయికి తగ్గట్టు ముచ్చటగానే అక్కయ్య పెళ్లి జరిపించాలని నాన్నగారు ఏర్పాట్లు బాగానే చేయిస్తున్నారు

వివాహమింకా నాలుగురోజులుందనగా ఆ సాయంత్రం మంచిరోజని పందిరి వేయిస్తున్నారు. వాకిట్లో - పందిరి దాదాపు అయిపోవచ్చేసరికి, వర్షం మొదలయి, క్రమంగా పెరిగిపోయి కుంభవృష్టిగా మారింది. ఆ వర్షం చివరికి ముసురుగా మారింది

ఆ ముసురు పెళ్లిరేపనగా కూడా వదలలేదు ముసురులోనే ఎలాగోలా పనులు జరిగిపోతున్నై. దూరప్రదేశాల నుండి రావలసిన బంధువులంతా దిగుతున్నారు వరుసగా.

నాలుగయిదురోజులుగా తెంపులేని వర్షం మూలంగా, మా ఇంటిచుట్టూ నీళ్ళునిలబడి, జలాశయం మధ్యన కుటీరంలా కనిపిస్తోంది మా ఇల్లు -

తెల్లవారితే వివాహమనగా ఆ సాయంత్రం కూడా ముసురు తగ్గలేదు ఆ ముసురులో, ఆ జలాశయం మధ్యన ఎలా వివాహం జరపాలో తోచక సతమతమయిపోతున్నారు నాన్నగారు. వచ్చిన బంధువులంతా మా అవస్థ చూచి బాధపడుతున్నారు. గ్రామస్థులుకూడా, "పాపం! ఎలాగోలా తంటాలుపడి పిల్లపెళ్లి పెట్టుకున్నాడాయన ఎలా గట్టెక్కుతాడో ఏమో?" అని జాలిపడుతున్నారు.

మా నాన్నగారికి ఎటూ దిక్కుతోచటంలేదు మా సమీపంలో తెనాలి పట్టణంలోగల ధర్మసత్రాలు, కల్యాణమండపాలు అన్నీ తిరిగేశారు కాని ఎక్కడా ఖాళీలేదు అదే ఆ ఏటికి ఆఖరిలగ్నం కావటంవలన, అన్ని చోట్ల ముందేబిగిసిపోయినై

నిరాశతో సాయంత్రం ఏడుగంటలకు తిరిగి తిరిగి ఇల్లుచేరారు నాన్నగారు. రావలసిన బంధువులంతా చాలావరకు వచ్చేశారు. వంటవాళ్ళువగైరాకూడా హాజరయ్యారు. వరుణదేవుడు మాత్రం మమ్మల్నివదలిపెట్టివెళ్ళనని తిష్ఠవేశాడు

ఎంతోముచ్చటగా అక్కయ్యపెళ్లి జరిపించాలని ఆశించిన అమ్మ, అత్తయ్య అంతా దిగాలుపడిపోయారు ఆ మధుర క్షణాలకోసం - జీవితంలో ఒకేసారి లభించే ఆ అమృతఘడియలకోసం కలలు కంటూ, అందరిలాగే ఎదురుచూస్తున్న అక్కయ్య క్రుంగిపోయి ఓ మూల కూలబడిపోయింది.

ఎవ్వరికీ మనసులో మనసులేదు. అందరూ బరువెక్కినహృదయాలతో, నోటి మాటరాక కూర్చుండిపోయారు అర్ధరాత్రి వరకూ.

మా నాన్నగారు మండుతున్న అగ్నిపర్వతంలా కనిపిస్తున్నారు. కుర్చీలో కూర్చుని గంభీరంగా శూన్యంలోనికి చూస్తున్నారాయన అయన్ని సమీపించటానికి, పలకరించటానికి ధైర్యం చాలటంలేదెవ్వరికీ

ప్రొద్దుపోయింతర్వాత, మాఇంటికి సమీపంలోనేవున్న మా శ్రేయోభిలాషి ఒకాయన వచ్చాడు నాన్నదగ్గరకు. ఆయనగారిది చాలావిశాలమయిన వరండాగల పెద్దడాబా యిల్లు ఆ కాంపౌండులో పెద్దచావిడీకూడా ఉంది పరిస్థితి అంతా తెలిసిన ఆయన నాన్నగారికి ఒక సలహాయిచ్చాడు "ఎంత వర్షంవచ్చినా ఏ ఆటంకంలేకుండా పనులన్నీ జరిగిపోతై మాఇంట్లో వివాహం జరిపించవయ్యా!" అని ఏర్పాట్లన్నీ తనే చేయిస్తాననికూడాచెప్పాడు.

నాన్న రెండు క్షణాలు ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నాడలాగే. ఆయనగారి సలహా మావాళ్ళందరికీ బాగానేవుంది. అలాచెయ్యటమే మంచిదని అంతాభావించారు.

రెండుక్షణాల తర్వాత నాన్న గట్టిగా శ్వాసలాగివదిలారు. "ఏదిఏమైనా నాబిడ్డ వివాహం ఈ పందిట్లోనే జరిగితీరాలి" అంటూ లోనికివెళ్లిపోయారు. వచ్చినాయన సణుక్కుంటూ వెళ్లిపోయాడు. నాన్నకు ఒకళ్లుసలహాలివ్వటం అలవాటులేదని మాబంధువులంతా గొణుక్కోవటం, గుసగుసలాడటంతప్ప, ఆయనతో వాదించి ఒప్పించే ధైర్యం ఎవ్వరికీలేకపోయింది.

నాన్నకాస్సేపయింతర్వాత అక్కయ్యవున్న గదిలోనికివచ్చి, ఆమె తలనిమిరి ధైర్యంగావుండమన్నట్లు, వీపుచరిచి తిరిగి లోనికివెళ్లిపోయారు

ఆ తర్వాత తెల్లవారేవరకూ, ఆయన అర్ధనిమీలితనేత్రాలతో శూన్యంలో ఎవరినో చూస్తున్నట్లు తదేకంగా దృష్టినిలిపి, పీటమీదనేకూర్చుండిపోయారు.

ఇంట్లో అందరూ క్రమక్రమంగా నిద్ర లోనికి జారిపోతున్నారు. భళ్ళున తెల్ల వారింది.

వర్షం తగ్గుమొహంపట్టింది సన్నగా తుంపరలు మాత్రం పడుతున్నవి యింకా సరిగ్గా ఆరున్నరకు నాన్నగారు రాత్రి కూర్చున్న చోటునుండి లేచారు. ఎదురుగా కిటికీనుండి మబ్బుతునకలను ఛేదించు కుంటూ వస్తున్న సూర్యభగవానుడు కనిపిస్తున్నాడు నాన్నగారి కళ్ళలో వెలుగు కనిపించింది ఆయనకు సమీపంలోనే నిలబడి పరిశీలిస్తున్న నాకు.

నాన్నగారు తన ఎదురుగా పూజామంటపంమీదనున్న, తన ఇష్టదైవమయిన శ్రీ వేంకటేశ్వరునిముందు సాష్టాంగపడిలేచారు. బయటకు వచ్చి కార్యరంగంలోనికి దిగారు.

ఆతర్వాత అంతా, సినిమారీలులా చకచక జరిగిపోయింది.

సరిగ్గా ఏడున్నరకు పెళ్ళివారు బస్సులో తరలివచ్చారు గ్రామంలోని మాఅభిమానులు ఆత్మీయులు అంతా పిలవకుండానే పోగయి,తలోపని, చెప్పకుండానే చేసుకు పోసాగారు పందిరిఅలంకరణ- వియ్యాల వారి మర్యాదలు, వంటలువార్పులు, బాజా భజంత్రీలు అన్నిక్షణాలమీద, చకచకజరిగి పోతూంటే, ఏనాడుమాఇంటికి రానిగ్రామస్థు లంతా,యువకులు,పెద్దమనుష్యులు నిలబడి, తమ స్వంతకార్యంలా జరుపుకుపోతుంటే, ఈగ్రామంలో ఈయనకింత పలుకుబడి, అండదండలువున్నాయా! అని వియ్యాల వారితోపాటు, మేము సైతం విస్తుపోయాము.

అనుకున్నప్రకారం, అన్నిముచ్చట్లతో, సెకండుతేడాలేకుండా సూత్రధారణ జరిపించారు నాన్నగారు. మిగిలిన ఏర్పాట్లుకూడా అందరూ మెచ్చుకునేలా జరిగిపోయినై. ఆ పెళ్ళిపీటలమీదకూర్చున్న అక్కయ్య కళ్ళలో వెలుగు, సంతృప్తి మాటల్లో చెప్పలేను

భోజనాలయింతర్వాత అంపకాల తంతు వగయిరా ముగిసేసరికి మధ్యాహ్నం కాఫీల వేళయింది టిఫిను, కాఫీలు పూర్తిచేసుకొని, అక్కయ్యను వెంటబెట్టుకొని వియ్యాలవారు వెళ్ళిపోయారు.

నాన్నవంటరిగా గదిలో నిలబడివుంటే దగ్గరగావెళ్ళాను ఆయన శ్రీ వేంకటేశ్వరుని ముందునిలబడి చేతులు జోడించి, స్వామితో ఏదో అంటున్నారు

విచిత్రమేమంటే ఆ రాత్రి ఏడున్నర ఎనిమిది గంటలకు మళ్ళీవర్షం మొదలయింది ఆ ముసురుతిరిగి నాలుగురోజుల వరకు వదలలేదు.

అక్కయ్య పెళ్ళి అటూ యిటూ ముసురు మధ్యపడిఘడియల వ్యవధిలో నిర్విఘ్నంగా జరిగిపోయింది ఏలోటులేకుండా

ఆ రాత్రంతా నాన్న పెట్టుకున్న మొర ఆలకించిన శ్రీ శ్రీనివాసుడే తన మహిమను ప్రదర్శించి, మా ఇంటిశుభకార్యం సంతోషంగా జరిపించాడని మా అందరివిశ్వాసం

అప్పటి నుండి మాకుటుంబంలో అందరికీ ఏడుకొండలవాడిపై అంతులేని నమ్మకం. భక్తుల పిలుపులకు పలికేదైవంగా ఆ ఏడు కొండలవాడిలా ఎందరినికాపాడుతున్నాడో!

శ్రీ కల్యాణ వేంకటేశ్వరాలయం, శ్రీనివాసమంగాపురం.

శ్రీనివాసమంగాపురంలోని శ్రీ కల్యాణ వేంకటేశ్వరాలయంలో జరుగు నిత్య కల్యాణోత్సవం, అభిషేకం, నిత్యఅర్చన వివరాలను యాత్రికుల సౌకర్యార్థం ప్రచురిస్తున్నాము

నిత్యకల్యాణోత్సవం .

నిత్యకల్యాణోత్సవసేవ ప్రతిరోజూ ఉదయం 10-30 నుంచి 12 00 గంటలవరకూ జరుగుతుంది ఈ సేవకు 150 రూ॥లు చెల్లించాలి పదిమంది వ్యక్తులను ఈ సేవలో పాల్గొంటానికి అనుమతిస్తారు గృహస్థుకు వస్త్రబహుమానం వుంటుంది

అభిషేకం

ప్రతి శుక్రవారం అభిషేకసేవ జరుగుతుంది (ఉదయం 7-30 నుంచి 9 గంటలవరకు) అభిషేకం చేయించేవారు 100 రూ॥లు చెల్లించాలి ఇద్దరు వ్యక్తుల్ని ఈ సేవలో పాల్గొనటానికి అనుమతిస్తారు

నిత్యఅర్చన :

నిత్యఅర్చనసేవ సంవత్సర కాలమూ ప్రతిరోజూ వుంటుంది. ఈ సేవ చేయించదలచినవారు 42రూ॥లు చెల్లించాలి

కుబేర వృత్తాంతము

— సి. హెచ్. మహాలక్ష్మి

కలియుగవైకుంఠంగా ప్రసిద్ధికెక్కిన తిరుమలయందు, అవతరించిన శ్రీనివాసుడు స్వకళ్యాణమునకై అలకాపురాధీశ్వరుడైన కుబేరుని ధనసహాయము కోరుట పురాణ ప్రసిద్ధము వడ్డికాసులవాడు, ఆపదమొక్కుల వాడు, జనవంద్యుడైన శ్రీ వేంకటేశ్వరునకు ఋణమిచ్చిన కుబేరుని పూర్వజన్మ వృత్తాంతము తెలుసుకొందము.

పూర్వము కాంపిల్య పురమునందు యజ్ఞదత్తుడను విప్రుడుకలడు. సకల విద్యా పారంగతుడైన ఆ బ్రాహ్మణోత్తమునకుగుణనిధియను పుత్రుడుండెను అతడుబ్రాహ్మణాచారములైన సంధ్యావందనములు, అగ్నిహోత్రములను పరిహసించుచు నృత్య గీత, వాద్య వినోదముల యందు కాలము గడుపసాగెను. చెడుసహవాసములు చేసి ఓడిన ధనమునకై తల్లి ఆభరణములను అమ్మెడివాడు తల్లి ఎన్నోవిధముల హితవు చెప్పెడిది. యజ్ఞదత్తునకు గృహకార్యములు నిర్వర్తించుటయందే సమయము గడచి పోయెడిది. అందుచే కుమారవర్తనమును పరామర్శింపలేక పోయెడివాడు. తీరిక చిక్కిన తడవుననే కుమారుని స్నానపానాదికములు, సంధ్యావందన, అగ్నిహోత్రాది కార్యములు గురించి భార్యను ప్రశ్నించెడివాడు కన్నబిడ్డమీది మమకారముచే గుణనిధి నడతను తల్లి కప్పిపుచ్చెడిది.

మృగయా వినోదము, మద్యపానము, వేశ్యాగృహప్రవేశము, ద్యూత, చౌర్యములు,పరదారాభిలాషణము అనుదోషములు నవయౌవనారంభమున సంభవించెనేని వానిని మాన్పుట ఎవరికిని శక్యముకాదు. తల్లిబోధనలన్ని గుణనిధికి చెవిటివానియందు శంఖమూదినట్లు అయ్యెడివి

అది అట్లుండ యజ్ఞదత్తు డొకనాడు నవరత్నమయమైన తన అంగుళీయకమును ఒక జూదరి వ్రేలికినుండుటజూచెను. అది యాతనికి నెట్లువచ్చెనో యథార్థము చెప్పుమనెను. అంతట నాజూదరి జూదమున ఓడిన ధనమునకై గుణనిధియే ఇచ్చెనని తెలిపెను ఇంకను అనేక బంగారు ఆభరణములు కూడతాకట్టు పెట్టెనని చెప్పెను

యజ్ఞదత్తుడు కోపావేశముతో గృహమున కరిగి కుమారుని నడత విషయమై అసత్యములు పలికిన భార్యను దూషించెను 'కుపుత్రత్వంబు కంటే అపుత్రత్వంబు మేలని, కులభ్రష్టుడైన నొక్కని త్యజించి కులంబురక్షించుకొనుటమేలనియు, తలంచి, భార్యాపుత్రుల నిరువురను వదలివైచెను.

గుణనిధియు తండ్రి ఆగ్రహమును తెలిసికొని విద్యయు, ధనమును లేక, భిక్షాటనము చేయ మనసంగీకరింపక, ఆకలిబాధ భరింపరానిదికాగా నొకదినమంతయు పరితపించెను. ఆరాత్రి శివరాత్రియగుటచే శైవుడొకడు తోడివారితోకూడి నొక శివాలయమునందు నృత్య, గీత వాద్యములచే ప్రొద్దుపోవు వరకు శివుని సేవించి ఇంచుకమత్తులో మునిగెను. తగినసమయము కొరకు నిరీక్షించుచుండిన గుణనిధి గర్భాలయమున ప్రవేశించి కాంతిహీనమైన దీపమును కాంతివంతముగ చేయుటకై నేతినివేసి, తనవస్త్రమును వత్తిగావేసెను. శివభక్తులు ప్రసాదమునకై తెచ్చిన పక్వాన్నపాత్రను చేతనుబట్టి వెలుపలికి రాసాగెను. విధివశమున ఆతని కాలిప్రేలు నిదురించుచున్నవారిలో ఒకని శరీరమునకు తగిలెను. తత్తరపాటుతో మేల్కొనిన ఆతని అరపుతో అందరును నిద్రనుంచి లేచిరి గుణనిధి అన్నపాత్రను విడువక భయముతో పరుగిడగా ఆలయమున మేల్కొనిన ప్రజలందరును వెంటబడి బాణములనువేసి ఆతనిని చంపివేసిరి

తదుపరి మరణించిన గుణనిధిని గొనిపోవుటకై యమభటులును, శివభటులును యేతెంచిరి. శివభటులను జూచిన యమభటులు భీతులై మహాత్ములారా! కులాచారహీనుడు, పితృవాక్య పరాఙ్ముఖుడు, సంధ్యాస్నాన వర్జితుడు, శివనిర్మాల్యాపహర్తయైన గుణనిధియందు లేశమాత్రము ధర్మం కన్పింపదు గద! ఈతని గొనిపోవ మీరేల

వచ్చితిరి, తెలుపమని అడిగిరి. శివకింకరులు వారి వచనములను విని

"శివధర్మం బతి సూక్ష్మము
శివధర్మము లేశమైన సిద్ధించినచో
వివిధ మహాపాతోప –
ద్రవములు చేరంగ రావు ధన్యుని నతనిన్"

అనుచు శివధర్మములు తెలియపఱచి ఇంకను

ఆచారం బిది యనఁగ న
నాచారం బిది యనంగ నజునకునైనన్
గోచరము కాదు శివధ–
ర్మాచారము సూక్ష్మరూపమైవర్తిల్లున్

అని శివధర్మాచారము యొక్క సూక్ష్మరూపము గుణనిధివర్తనమున ఏ విధముగ నున్నదో చెప్పసాగిరి

'ఆహారము లభింపని కారణముననైన శివరాత్రిప్రొద్దంతయు ఉపవసించెను శివ ప్రసాదము నపహరించు నిమిత్తమునైనను రాత్రంతయు జాగరణచేసెను. అన్నపాత్రను చూచుటకైనను దీపమును వెలిగించెను. చూచుటకిష్టములేకున్నను ఇతరులు చేసినట్టి శివపూజను చూచెను. శివాలయము ముంగిట మరణించెను సూక్ష్మదృష్టి యందు విచారించిన ఇంతకన్నను వేరు శివధర్మములు లేవు' అనిచెప్పి యమదూతలను పంపివేసిరి. దివ్యవిమానమునందు గుణనిధిని కూర్చుండబెట్టి శివలోకమునకు గొనిపోయి శివుని సన్నిధిని పెట్టిరి విధివశముచే మరణసమయమున గుణనిధికి కలిగిన క్షణికపుణ్యఫలముగా పరమేశ్వరుడాతనిని కళింగదేశాధిపతియైన అరిందమునకు తనయుడుగా, దముండనుపేర ఆ దేశమునకు రాజుగా అనుగ్రహించెను.

ఈశ్వరానుగ్రహముచే పట్టాభిషిక్తుండైదముడు తన నగరమున ఇంటింటియందును శివాలయములందును అసంఖ్యాకములైన దీపముల నుండునట్లుచేసెను. అట్లుచేయని వారితలతెగునట్లుగ చాటింపు వేయించెను. దీపికాదానప్రభావముచే కళింగాధిపతియైన ఆ దముడు జన్మాంతరంబున కుబేరనామధేయుడైఈశ్వరున కిష్టుడయ్యెను. అంతియకాక కలియుగ ఆరాధ్యదైవము అయిన శ్రీవేంకటేశ్వరుని కల్యాణమునకు మూలకారకుడయ్యెను.

*

నాస్తికుడి భక్తి

— యం. వి. యస్. రంగాచార్యులు

పూర్వము ఒక గ్రామములో రంగయ్య అనేవాడు ఉండేవాడు. అతడు ఒకప్పుడు ఎనలేని దైవభక్తి కలవాడు. కొన్ని అనివార్యకారణాలవల్ల నాస్తికుడుగా మారినాడు. కొన్ని రోజులకు ఆ గ్రామములో జాతర సాగుతుందని, గ్రామములోని ప్రజ అందరు ఒక ప్రసిద్ధ స్వాములవారిని పిలిపించి జాతర ఘనముగా జరిపించాలనే కుతూహలముతో, కార్యక్రమములకు సన్నాహాలు చేయుతలంచి అందరి వద్ద చందాలు ఘనముగా వసూలు చేసినారు.

స్వాములవారు ఆధ్యాత్మిక విషయాలపై కొద్దిసేపు చర్చించిన పిదప, గ్రామములో అతిపెద్ద సమావేశమును ఏర్పాటు చేయ సంకల్పించినారు. సమావేశము అతివైభవముగా ముగిసిన పిదప రంగయ్య నెమ్మదిగా స్వాములవారి వద్దకు వెళ్ళి సాదర పూర్వకముగా నమస్కరించి "స్వామీ, మీరు గొప్పగా ఆధ్యాత్మిక చింతనలో అనుభవము కలవారని తలంచి మా గ్రామప్రజ అందరు మిమ్మల్ని ఆహ్వానించి, జాతర కార్యక్రమాన్ని వైభవోపేతముగా జరిపించినారు. కాని నేను దేవుడంటే నమ్మను. ఎందువల్లనంటే దేవుడు మన కంటికి కనిపించడు. కనిపించనిదానిని నమ్మి వృథాగా చెడిపోవడం తప్ప ఫలితమేమీ ఉండదనుకుంటాను. కనపడని దానిని దేవుడని ఎలా నమ్మాలి స్వామీ" అన్నాడు. దానికి స్వామీజీ శాంతముగా "నాయనా! నీవు అశోకచక్రవర్తిని చూశావా" అన్నారు

రంగయ్య ' "చూడలేదుస్వామీ" అన్నాడు.

అప్పుడు స్వామీజీ శాంతంగా నీవు అశోకుడిని చూడలేదు కదా అశోకుడు ప్రజల క్షేమాన్ని కోరి ఎన్నో ఘనకార్యాలను చేశాడు కదా" అన్నారు.

దానికి రంగయ్య "అవును స్వామీ" అన్నాడు.

అప్పుడు స్వామీజీ "ఆ సంఘటనలను గురించి ఎలా నమ్ముతున్నావు" అన్నారు

అవన్నీ మన చరిత్రల ద్వారా తెలుసుకోగలిగాను" అన్నాడు రంగయ్య.

స్వామీజీ "మనకు స్వాతంత్ర్యం ఎలా వచ్చింది" అన్నారు. "గాంధీజీ మొదలైన దేశభక్తుల కృషితో" అన్నాడు రంగయ్య "ఆ విషయాన్ని ఎలా నమ్ముతున్నావు" అన్నారు స్వామీజీ

"పుస్తకాలద్వారా" అన్నాడు.

దానికి స్వామీజీ "రంగయ్యా! దేవుడు ఉన్నాడు. అతడు నీకు కీలుబొమ్మకాదు. కనపడడానికి నీ ఆత్మను గెలిచిఅరిషడ్వర్గాలను జయించిననాడు నీకు దైవసాక్షాత్కారం లభిస్తుంది" అన్నారు

దానికి రంగయ్య పశ్చాత్తాపపడి క్షమించండి స్వామీ అన్నాడు.

అప్పుడు స్వామీజీ "నాయనా, విషయం తెలియకముందు అజ్ఞానంలో మునిగినావు. కాని జ్ఞాని ఐనవాడు దైవభక్తితోనే తరిస్తాడు" అన్నారు.

అనంతరం రంగయ్య ఆస్తికుడిగామారి నాస్తికులందరిని ఆస్తికులుగా మారుస్తూ జీవితాన్ని గడిపినాడు

విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంత దర్పణము

[గ్రంథకర్త శ్రీమాన్ కుంటిమద్ది శేషశర్మ ప్రకాశకులు. శ్రీలక్ష్మీహయగ్రీవ సేవాట్రస్టు, బెంగుళూరు ప్రాప్తిస్థానం: కుంటిమద్ది శేషశర్మ 2—223 4వ అడ్డరోడ్డు, అనంతపురం — 515001 పు 78 వెల రూ 6/-]

ఇది భగవద్రామానుజులు ప్రతిష్ఠించిన మతాన్ని తెలిపేగ్రంథం దీనిలో జీవుడు భగవంతుని పొందటానికి ఉపాయం చెప్పబడింది. ఈ మతసంప్రదాయానికి చెందిన గ్రంథాలు ద్రావిడభాషలో ఎక్కువ కనుక ఆ విషయాలు తెలుగువారు తెలుసుకునేటందుకు ప్రకాశకులు దీన్ని వ్రాయించినట్లు తెలిపినారు. సాధారణంగా మతగ్రంథాలు పరిభాషలతోనిండి దురవగాహంగా ఉంటవి కాని ఈ కృతి ఆ విధంగా లేకపోవటం ఒక విశేషం.

శ్రీ మాన్ శేషశర్మగారు గద్యపద్య రచనలో సిద్ధహస్తులు విశిష్టాద్వైతములో పారంగతులు. కనుక ప్రకాశకులు వారిని కృతిరచనకు ఎన్నుకోవటం సముచితం. వారీ చిన్నపుస్తకంలో విషయాన్ని "పురుషార్థాలు" మొదలుకొని 'నిగమనం' వరకు ఇరువదిరెండు శీర్షికలుగా విభజించి వివరించినారు. ప్రతి శీర్షిక సంక్షేపంగాను, సమగ్రంగాను ఉండి, కవిగారికి మతసంప్రదాయ విషయాలపై ఉండే అధికారాన్ని తెలుపుతుంది. వివరణలో వారు అవసరమైన మేరకు భగవద్గీత శ్రీభాష్యం, ఇంకా ఇతర సంస్కృతరచనలనుండేగాక, తమవైన శాంతివిలాసం, కేశవప్రపత్తి, యతిరాజీయము మున్నగువానినుండిగూడ ఉదాహరణ లిచ్చి విషయానికి పుష్టిని చేకూర్చినారు.

దీనిలోని రెండవ శీర్షిక ఆత్మవిచారంలో శర్మగారు మనలో ఉండేవానినేమంటారు? అతనిరూపమేమి? గుణమేమి? ప్రవృత్తియేమి? అని ప్రశ్నలువేసి వానికి సమాధానంగా ఆత్మస్వరూపాన్ని తేటపరచిన తీరు సరళంగాను సుబోధకంగాను ఉండి పాఠకునికి విషయజ్ఞానాన్ని స్పష్టంగా కలుగజేస్తుంది.

అనంతరశీర్షిక మోక్షస్వరూపంలో దాన్ని చార్వాకులు, అద్వైతులు ఏ విధంగా భావిస్తారో చెప్పటం పాఠకునికి ఎంతైనా ప్రయోజనకరం దీనిలో శీర్షికలలోనికెల్ల జీవేశైక్య ప్రభృతి కలహం అన్నిటికంటే పెద్దది దానిలో కవిగారు అద్వైతులకు, విశిష్టాద్వైతులకుగల భేదాన్ని శాస్త్రోపపత్తులతో చక్కగా చూపినారు ఈ సందర్భంలో "విద్యావినయసంపన్నే బ్రాహ్మణే గవి హస్తిని" అనే గీతాశ్లోకానికి శాంకరభాష్యం, దానిపై రామానుజుని ఆక్షేపం, ఆయన చూపిన సమన్వయం చెప్పి పాఠకునికి ఆత్మ విషయంలో సిద్ధాంతపరమైన సదవగాహనకు తోడ్పడినారు

గ్రంథసమీక్ష

విశిష్టాద్వైతంలో అన్నిటికంటే ముఖ్యమయింది ప్రపత్తియోగం కనుక భక్తియోగం తరువాత దాని స్వరూపం, అందులోని భేదాలు, జీవోత్క్రమణానంతరం భక్తునికి ప్రపత్తివలన కలిగే ఫలితం ఈ పుస్తకంలో స్పష్టంగా చెప్పబడినవి.

ప్రపత్తి, ఫలం పిమ్మట ఫలప్రాప్తికి విరోధించే విషయాలు తెలిపి, గ్రంథం, భక్తుడు పంచసంస్కార సంపన్నుడు ఎందుకు కావలెనో బోధిస్తూ ఉపసంహరింపబడింది. అది ఈనాడు మతాచారాలను విమర్శించేవారికి, విసర్జించేవారికి జవాబుదారీగాగూడ ఉంది. ఈ విధంగా పుస్తకం చిన్నదైనా గ్రహించినవస్తువు విశిష్టమయిందిగా విషయ పూర్ణంగా ఉంది. ఇక దీనిలోని రచనాక్రమం పరిశీలించినపుడు శీర్షికా నిర్ణయంలో పురుషార్థములు, ఆత్మవిచారం, మోక్షస్వరూపం, ప్రకృతిస్వరూపం అని వానిలో ఉచితమైన క్రమోన్మీలనం గూడ కనిపిస్తుంది.

శర్మగారు తమ విన్నపంలో "అద్దము గొప్ప విషయములను స్పష్టముగా హృద్యముగా వెల్లడించునుగాని సమగ్రముగా ప్రకటింప జాల"దని చెప్పినారు "కొండ అద్దమందు కొంచెమై యుండుట" లోకసహజమే. అయితే ఈ పుస్తకం పరిమాణంలో చిన్నదైనా వస్తుదృష్టితో మిక్కిలి గొప్పదనియే చెప్పవలె. సారసంగ్రహరచనఅందరికీసాధ్యమయ్యేపనిగాదు కనుక విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంతాన్ని తెలుసుకొనగోరే వారందరిది తప్పక చదువవలసిన గ్రంథం.

ఈనాడు మతవిషయాలపై జనసామాన్యానికి భక్తిలేదు. కనుక ఇపుడిటువంటి రచనలు చేయటం, వాటిని ప్రచురించటం అంటే కాలప్రవాహానికి ఎదురీదే సాహసమే అనవలె. అందుచేత ఈ పుస్తకాన్ని రచించిన శ్రీమాన్ కుంటిమద్ది శేషశర్మగారు, ప్రచురించిన శ్రీలక్ష్మీహయగ్రీవ సేవాట్రస్టువారు, దీనికి ఆర్థిక సహాయం చేసిన టి. టి డి సంస్థవారు ఎంతేని అభినందించ దగినవారు.

— కె. లింగమూర్తి.

వేద విజ్ఞాన దర్శనము

[గ్రంథకర్త వేదాన్తం శ్రీనివాసాచార్యులు, పుటలు_139 +32, మూల్యము, రు. 16_00 లైబ్రరీ ప్రతి రు, 20_00. ప్రతులకు: వేదాన్తం శ్రీనివాసాచార్యులు, మంచికలపూడి పోస్టు, గుంటూరుజిల్లా పిన్ _522329]

ఈ గ్రంథమున – వేదములు, వేద విభజనము వేదాంగ శాస్త్రములు, కల్పసూత్రములు, స్మార్తసంస్కారములు, యజ్ఞములు, దర్శనశాస్త్రములు, వానప్రస్థ-సన్న్యాసాశ్రమములు, పారమార్థికము (భగవద్విషయము) అనెడి తొమ్మిదిప్రకరణములలో అనేక వైదికవిషయములు చర్చింపబడినవి.

భారతీయులకు వేదము పరమ ప్రమాణమను విషయమును ఎల్లరంగీకరింతురు. ప్రత్యక్షానుమానములచేత తెలియబడని

పరలోకాదులు, పాపపుణ్యములు, జీవుడు, దేవుడు, బంధమోక్షములు – ఇత్యాదులైన అతీంద్రియ విషయముల జ్ఞానము మాన వాళికి వేదమువల్లనే కలుగుచున్నది. కావున దానిని శబ్దప్రమాణమనియు, ఆగమ ప్రమాణమనియు సంప్రదాయజ్ఞులు వచించినారు. అందుచేతనే అది ఆప్తవాక్యము కూడ. మన తాత, అవ్వ లెవ్వరో మనకు తెలియదు మన తాత అవ్వలు వీరు అని మన తల్లిదండ్రులు చెప్పిననేకాని తద్ జ్ఞానము మనకు కలుగుటలేదు అట్లే అతీంద్రియ విషయముల జ్ఞానమును కూడ వేదము మనకు కలిగించుచు ఆప్తవాక్యమయినది. ఈ అంశములనే సాయణు డిట్లు వాక్రుచ్చినాడు –

"ప్రత్యక్షేణానుమిత్యా వా
యస్తూపాయో న బుద్ధ్యతే
ఏతం విదన్తి వేదేన
తస్మాద్వేదస్య వేదతా"

ఋగ్యజురాదులగు వేదములు సంహిత, బ్రాహ్మణము, ఆరణ్యకము, ఉపనిషత్తు – అని నాలుగు భాగములుగా నున్నవి. ఇందు ఉపనిషత్తులు కడపట నున్నందున, వానిని వేదాంతము లన్నారు ఈ గ్రంథమున 63 పుటలలో సంహితాదుల స్వరూపములు వివరింపబడినవి. ఉపనిషత్తులను పరిచయము చేయునపుడు-సృష్టి - పరమాత్మ, జీవాత్మ, (వాడు)పరమాత్మనుచేరుట, ఆత్మతత్త్వము, ఓంకారము ఇత్యాదులు మంత్రోదాహరణ పూర్వకముగా నిరూపింపబడినది పిమ్మట వేదాంగములైన శిక్ష, వ్యాకరణము, ఛందస్సు, నిరుక్తి, జ్యోతిషము, కల్పము అను వాని స్వరూపములు నిరూపింపబడినవి పది పుటలలో కల్పసూత్రముల పరిచయము జరిగినది

స్మార్త సంస్కారములలో నిషేక, గర్భాధాన, పుంసవన, సీమన్త, విష్ణుబలి, జాతకర్మ, నామకరణ, అన్నప్రాశన, ప్రవాసాగమన, పిండవర్ధన, చౌల ఉపనయన, పారాయణ వ్రతబంధ విసర్గములు, ఉపాకర్మ సమావర్తన పాణిగ్రహములు వివరింపబడినవి ఈ సంస్కారములు శాఖాభేదమును బట్టి కూడ ఉండును. శిల్పబ్రాహ్మణులకు వేదవ్రతముతో పాటు శిల్పవ్రతము కూడ అధికముగా నుండును. పరిచయము లేనందునగాని, వైష్ణవ ప్రధానత్వముచే గాని గ్రంథకర్త ఇట్టి వానిని తడవలేదు. తరువాత యజ్ఞములనుగూర్చి వ్రాయుచు పంచయజ్ఞములను, ప్రాకయజ్ఞములను, శ్రౌతయజ్ఞములను నిరూపించినారు.

వైశేషికము, నైయాయికము, సాంఖ్యము, యోగము, పూర్వోత్తర మీమాంసలు అనెడి షడ్దర్శనములను చక్కగా పరిచయము చేసినారు. దార్శనిక దృష్టి లోపించుచున్న నేటి వారికి దర్శన పరిచయ మెంతయో మేలు చేకూర్చగలదు తరువాత వానప్రస్థ సన్న్యాసములను గూర్చి చెప్పినారు. పారమార్థికమనెడి భగవద్విషయముతో గ్రంథము సమాప్తమగుచున్నది గ్రంథకర్త విశిష్టాద్వైతి యగుటచేత గ్రంథము తత్సంప్రదాయానుగుణముగానే కొనసాగినది అయినను ఎవ్వరిని నిందించుటగాని, చిన్నచూపు చూచుటగాని జరుగలేదు.

ఈనాడు వైదికమగు జ్ఞానము తత్సంప్రదాయములు తెలిసినవారు మిక్కిలి అరుదుగ నున్నారు. అట్టివారికి వేదశాస్త్రము లననేమో, జీవాత్మ, పరమాత్మలననేమో, బంధమోక్షము లననేమో జీవితసంసిద్ధికేయే సంస్కారముల నాచరింపవలయునో, వివాహ గర్భాధానాదుల అంతర్యము, లక్ష్యము ఏమో తెలిసికొన వలసిన అవసర మెంతయో కలదు. అట్టి జిజ్ఞాసువులకీ గ్రంథము అవశ్య పఠనీయము. గ్రంథకర్త చక్కని వేదశాస్త్ర, వేదాన్త పరిచయము కలవారని ఇందలి ప్రతిపుటయు సాక్ష్యమిచ్చుచున్నది. భాష సరళమై, శైలి మధురముగా నున్నది ఇట్టి ఉత్తమ గ్రంథమును తెనుగువారి కందించిన గ్రంథకర్త మిక్కిలి ప్రశంసార్హుడు పాఠకు లీ గ్రంథమును చదివి లబ్ధి నందుదురుగాక!

— డాక్టర్ కొండూరు

నవోదయం

[రచన డాక్టర్ ఎస్ గంగప్ప, ప్రతులకు శ్రీ ప్రచురణలు, సి-73 శ్రీనివాసనగర్, గుంటూరు-522006, డెమ్మీసైజు 76 పుటలు వెల రూ 6-00]

సంప్రదాయ విధేయులకు భాషమీద మక్కువ ఎక్కువ అయితే, నవ్యకవితా ప్రియులు భావానికి ప్రాధాన్యమిస్తారు నిజానికి భాషకూ భావానికీ సమప్రాధాన్యం లభించినప్పుడే కవితకు బిగి బిగి సమకూరుతాయి. ఈ రెంటిలో ఏ ఒకటి లోపించినా, ఆ వెలితి కొట్టవచ్చినట్టు కనిపిస్తుంది

నేడు తెలుగు సాహిత్యంలో వచనకవితా సంపుటులు పరశ్శతంగా వెలువడుతున్నాయి ఛందోబద్ధమైన రచనలూ వెలువడుతూనేవున్నాయి కాని వచనకవితకు లభిస్తున్న ప్రచారం పద్యకవితకు లభించడం లేదేమో అనిపిస్తుంది ఒక్కొక్కసారి

పద్యకవితా, వచనకవితా, చోటుచేసుకున్న నవోదయం 28 కవితలసంపుటి. ఇవన్నీ ఒక్క బిగి వ్రాసినవి కావు, ఒక్క విషయం గురించి వ్రాసినవీ కావు విభిన్న సమయాలలో వివిధ విషయాలను గురించి వ్రాసినవి. రచయిత డాక్టర్ ఎస్. గంగప్ప గారు ఒక్క పరిశోధన రంగంలోనేకాక ఇతర ప్రక్రియలలోనూ రచనలు వెలయించి పేరుపెంపులు గడించారు.

బిచ్చగాడు, సగం స్ట్రీకింగూ కాదు నాగరికతా కాదు వంటి కవితలు కరుణరస ప్రధానములేకాక వాస్తవజగత్తుకి సంబంధించినవి కూడా బిచ్చగాడు 'చావరాని నికృష్టపు చావు' చావగా, సగం స్ట్రీకింగూ కాదు నాగరికతా కాదులో చిత్రితమైన అనాథ స్త్రీ దయనీయమూ అర్ధనగ్నమూ అయిన ఆకారం ఈ కవితలు రెండూ హృదయమున్న మనిషిని కదిలేవి. అంతే కాదు. నేటికీ యీకోవకు చెందిన స్త్రీ పురుషులు సమాజంలో కనిపిస్తున్నా సాటి మానవుడు నిర్దయుడై సంచరిస్తున్నాడే మిటి? అని ఆ కవితలు అడుగుతాయి.

విశ్వకవి రవీంద్రుడు, అమరజీవి శాస్త్రి, గాంధీజీ, శ్రీ శ్రీ ప్రభృతుల్ని ప్రశంసిస్తూ గంగప్ప గారు చేసిన రచనలు ఈ సంపుటిలో ఉన్నాయి

"మనుషుల కుపకరించే కవిత మీసొత్తు
ఊహాపథగాములైన కవులంతా చిత్తు
మానవతా వాదానికి ప్రతీక మీ కవిత
విప్లవ వాదానికి విజయపతాక మీ కవిత!

అని శ్రీశ్రీ కవితాత్మను స్పష్టంచేసిన తీరు సరసమూ,సమంజసమూను అత్యుక్తి అణుమాత్రమైనా లేని యీ ప్రశంసకు శ్రీశ్రీ కాకపోతే మరి యింకెవరు అర్హులు? ఆధునికాంధ్రకవుల్లో శ్రీశ్రీ గొంతు వినిపించినంత స్పష్టంగా మరెవరిదీ వినిపించదని చెప్పవచ్చు

గంగప్పగారు తమ కవితలో
"ఒక్కొక్కతరి పండువెన్నెల కాసినా
ఒక్కొక్కతరి ఆనందం చిందినా
నా కవితలోన
ఒక్కొక్కతరి ఉంటాయి మండుటెండలు!
ఒక్కొక్కతరి ఉంటాయి పేదల బాధల
సెగల పొగలు!"

అని చెప్పుకున్నారు ఈ సంపుటిని పరిశీలిస్తే ఇది సత్య సన్నిహితమనే భావం కలుగుతుంది పాఠకుడికి

డా గంగప్పగారి భావాలను అర్థం చేసుకునేందుకు ఉపకరిస్తున్న యీ పుస్తకం కవితాప్రియుల్ని అలరించే కవితా సంపుటి!

—చల్లా రాధాకృష్ణ శర్మ

శ్రీరామక్షేత్రము

రచయిత శ్రీ వెన్నెలగంటి లక్ష్మీనరసింహరావు, శ్రీ శిల్పగ్రంథమాల, అశోకనగరు 1-10-142 ఎ, హైదరాబాదు-500 020. 1/8 డెమ్మీ, పేజీలు 190, మూల్యము, శ్రద్ధాభక్తులు

"శ్రీరామక్షేత్రము" అనే పేరుగల ఈ పుస్తకం భద్రాచలక్షేత్రచరిత్రను వివరించడానికి సంకల్పింపబడింది. ఇందులో 2 ప్రార్థన ఖండము 3. చరిత్ర ఖండము 4 రహస్య ఖండము అని మూడు ఖండము లున్నాయి మొదటి ఖండానికి పేరుపెట్ట లేదు అందులో అభిప్రాయాలున్నాయి దీని రచయిత శ్రీ వెన్నెలగంటి లక్ష్మీనరసింహా రావుగారు

ప్రార్థనఖండం శ్రీలక్ష్మీగణపతిస్తోత్రంతో మొదలై సద్గురునాథ్మంగళంతో పూర్తవుతుంది మధ్యలో ఇవి అవి అని అనడానికి వీల్లేకుండా హనుమాన్ స్తోత్రము, భద్రాంబికా దండక పద్యరత్నములు, మహాకాళీయమ్మ స్తోత్రము, జనకమహారాజు స్తోత్రము (?) శ్రీ వేంకటేశ్వర ప్రార్థన, శ్రీ సీతారామదండకము, శ్రీ సీతారామకల్యాణ మణిమంజరి, మేలుకొలుపు, శ్రీకల్యాణసుమ మంజరి, శ్రీ వేదగిరి లక్ష్మీనారసింహనక్షత్ర మాల, శ్రీ దత్తాత్రేయాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రము, శ్రీ శిశుకుమారస్వామి అష్టోత్తర శతనామస్తోత్రము ఉన్నాయి

వీటిల్లో గేయాలు, పద్యాలు, గద్యలు, దండకాలు అన్నీ కలిసిమెలిసి కలగాపులంగా ఉన్నాయి ఈ పౌర్వాపర్యానికి కొలబద్ద ఎంత ఆలోచించినా అంతుబట్టదు చదవడం మొదలుపెట్టినవాడు పేజీ తిప్పేటప్పటికి ఎక్కడినుంచి ఎక్కడికి పోతున్నాడో తెలియదు ఈ కూర్పులో ఏదైనా ఒక క్రమాన్ని పాటించిఉంటే ఇంతకంటె ఆకర్షణీయంగా ఉండేది.

చరిత్రఖండంలో 1 శ్రీరామవంశావళి, 2. ప్రార్థన (?) 3. శ్రీరఘుచరితము, 4. శ్రీరామక్షేత్రము- క్షేత్రమాహాత్మ్యము 5 శ్రీభద్రుని చరిత్ర 6 శ్రీశేషేశ్వరస్తోత్రము 7 శ్రీశేషేశ్వరదండకము (నిజానికి ఈ రెండు ప్రార్థనఖండంలోకి పోవలసినవి. కాని ఎందుకో మరి చరిత్రలోకి వచ్చేశాయి) 8. రేకపల్లి చరిత్ర, 9. తమ్మల దమ్మక్క చరిత్రము, 10 అక్కన్న - మాదన్నలు, 11 తానీషాచరిత్ర, 12 పర్ణశాల, 13 శ్రీ అంతర్వేది, 14 శ్రీ భద్రాచలక్షేత్ర ఆలయ నిర్మాతలు, 15 దండకారణ్యము, 16 శ్రీ రావణుని వంశవృక్షము, 17 శ్రీలంకా నగర వర్ణన అనే శీర్షికలు సంగ్రహంగా పరిచయం చేయబడ్డాయి.

అసలు "శ్రీరామక్షేత్రము" అనే పేరుకు మూలమైన ప్రధానభాగం ఈ ఖండంలోనే అతిసంక్షిప్తంగా ఉంది. భద్రాచలక్షేత్రానికి సంబంధించిన అనేకమంది మహానుభావుల పరిచయం ఇందులో కనబడుతుంది. 16, 17 శీర్షికలను ఇక్కడ పేర్కొనడంలో ఔచిత్యం మృగ్యం శ్రీరఘుచరితమనే పద్యభాగం చాలా సరళంగా సుబోధంగా ఉంది కాళిదాస రఘువంశపుకథావస్తువుకు కంద పద్యానుసరణ కొంతవరకు ఈ రఘుచరితంలో కనబడుతుంది. సంకాభారతమ్మ వ్రాసిన శ్రీశేషేశ్వరస్తోత్రంకూడా ఇందులో చేర్చారు రావుగారు

రహస్యఖండంలో 1 శ్రీమద్రామాయణము- శ్రీ వాల్మీకిరచన 2 శ్రీమద్రామాయణము-శ్రీరామావతారము శ్రీవాల్మీకి రచన, 3 శ్రీగాయత్రీదేవి - యజ్ఞోపవీత వివరణము, 4 శ్రీరామకాలనిర్ణయము 5 శ్రీ సీతారాముల నామమహిమ 6. శ్రీ సీతారామ కథాసారము - శ్రీ రామాయణగాథాసంగ్రహము 7 శ్రీరామజననమాది పట్టాభిషేక పర్యంత సంక్షేప దివసక్రమసూచిక అనే శీర్షిక లున్నాయి.

పేరుకు తగినట్లు ఇందులోని మొదటి రెండు శీర్షికల్లో శ్రీమద్రామాయణ రామావతారములను గురించి శ్రీరావుగారు చక్కని రహస్యాలను ప్రతిపాదించారు. ఈ పుస్తకం మొత్తంలో పాఠకుణ్ణి బాగా ఆకర్షించ గలిగింది ఆఖరుశీర్షిక శ్రీమద్రామాయణం లోని కాండక్రమాన్ననుసరించి శ్రీరాముని జీవితంలోజరిగిన ముఖ్యఘట్టాలను సప్రమాణంగా నిర్ధరించి గ్రంథకర్త ఆంధ్రుల అభినందనలకు పాత్రులైనారు.

శ్రీరావుగారిలో ఎన్నోరకాల ఆలోచన లున్నాయి వాటిని క్రమబద్ధంచేసుకొని పరిధిని నిర్ణయించుకొని, దాన్ని దాటకుండా రచనలు సాగిస్తే చదివేవాళ్లకు బుద్ధి వ్యామోహం కలుగకుండా ఉంటుంది. ప్రచురించేటప్పుడు పుస్తకస్వరూపాన్ని చక్కగా తీర్చిదిద్ది, తగిన పేరుతో వ్యవహరిస్తే పాఠకులకు తడబాటు ఉండదు. ముందు ముందు రావుగారు, మతధర్మ క్షేత్రాలలో ఇంకా చక్కని రచనలనుచేసి అందరి అభినందనలకు పాత్రులు కాగలరని ఆశిస్తున్నాను.

— రఘునాథాచార్య

అన్నమయ్య చెన్నకేశవ శతకము

మైనంపాటి వేంకట సుబ్రహ్మణ్యం

(గతసంచిక తరువాయి)

3. పద్యము'

గరుడవాహనమెక్కు గరుడవాహనదేవ
అశ్వవాహనమెక్కు అంబుజాక్ష
సింహవాహనమెక్కు శ్రీనివాసప్ప భూ
శేషవాహనమెక్కు శేషశాయి

.

హంసవాహనమెక్కు ఆదికేశ
గజవాహనమెక్కు కమలలోచన కృష్ణ
చంద్రప్రభలు ఎక్కు సరసిజాక్ష

హనుమవాహనమెక్కు హరి ముకుంద
వాహనములెన్నొ నీకడ ముండు వరుస
అమ్మ చూపెను చూడుము అన్న తలప
కన్నన వరదాళ్ళుండు బుజ్జిన్న కేశాలు

సవరించిన పద్యము:

గరుడవాహనమెక్కు గరుడవాహన! దేవ!
అశ్వవాహనమెక్కు మంబుజాక్ష!
సింహవాహనమెక్కు శ్రీనివాసప్రభూ!
శేషవాహనమెక్కు శేషశాయి!

...

హంసవాహనమెక్కు మాదికేశ!
గజవాహనంబెక్కు కమలలోచన! కృష్ణ!
చంద్రప్రభలనెక్కు సరసిజాక్ష!
హనుమవాహనమెక్కుము, హరి!
ముకుంద!
వాహనములెన్నొ నీకడ వరుసనుండు,
అమ్మ (తల్లి) చూపెను చూడుము అన్న,
తలప (తాళ్ళపాక)
కన్నన (అన్నని) వరదాళ్లుండు
బుజ్జిన్న కేశ,

ఈ పద్యమున తాళ్ళపాకలో చెన్నకేశవ స్వామికి నాడున్న వాహనసంపద చెప్పబడి యున్నది వాహనములున్నట్లు, ఉత్సవములు జరుగుచున్నట్లు క్రమంగా వాహనాలతోపాటు ఉత్సవ మర్యాదలు క్షీణించి పోయినట్లు నేడు ఆ గ్రామ పెద్దలు చెప్పుచున్నారు

ఈ వాహనములు చేయువారు జీనిగిరి వారు వారి కుటుంబములు టంగుటూరు, ఓబలి, నందలూరు, రాజంపేట, పెనగలూరు. ప్రాంతములనుండేవట! నేడచ్చటచ్చట నాలుగైదు కుటుంబములవారున్నట్లు తెలియుచున్నది వారు తమ స్వవృత్తిలో నేడాదరణలేనందున మానుకొని అన్యవృత్తి నవలంబించి జీవించుచున్నారు.

తాళ్ళపాకలో చెన్నకేశవాలయమున కెదురుగా రాజవీథికి తూర్పున వాహనాల మండప ముండినదనీ, అది యిటీవల కాలంలో గ్రామచావడిగామార్చి యుపయోగించేవారనీ, ఆ యూరి పెద్దలు చెప్పుచున్నారు దాని పీఠభాగము భూతలము నుండి సుమారు ఎనిమిదడుగుల ఎత్తుండేదట! మధ్యరంగమండపము రెండడ్డులెత్తును, దాని చుట్టు వరండావలె స్తంభాంతరభాగముండేదట! ఆ మండపము శిథిలమై దాని శిలలు ఆ గ్రామవాసులిండ్ల పునాదిరాళ్ళగా నుపయోగింపబడి యుండుట నేడు మనము చూడవచ్చును రూపనామములే మాసిపోయిన యాచోటు ఆ వూరివారైన శ్రీ నూకా చెంచురెడ్డి,

శ్రీ గంగిరెడ్డి గార్ల స్వాధీనమైయుండినది. గ్రామస్థుల కోరిక మన్నించి ఇటీవల వారు 'తిమ్మక్క' (అన్నమయ్య పెద్ద భార్య) పేర 'తిమ్మక్క భవనము' నకై తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానమువారికి దఖలు పరచినారు ఇక దేవస్థానము వారచ్చట భవనము నిర్మింపవలసియున్నది

4 పద్యము.

గరుడోల్సవంబును కమలోత్సవంబును
కమలలోచనునకు అమరునుండు
తేరు ఉత్సవంబున్ను తెప్పోత్సవంబును
బరగియుండు

.

.

(ఈ ఎద్యము పూర్తిగలేదు)

సవరించిన ఎద్యము

గరుడోత్సవంబును కమలోత్సవంబును,
కమలలోచనునకు నమరియుండు
. తేరుత్సవంబును తెప్పోత్సవంబును
(బ్రహ్మోత్సవంబును) బరగియుండు

తాళ్ళపాక గ్రామస్థులు చెప్పినదాన్ని బట్టి పైపద్యంలోచెప్పినట్లు పూర్వమన్ని ఉత్సవాలు జరుగుచుండెడివని తమ పెద్దల

వల్ల సాంప్రదాయకంగా వింటిమనీ క్రమంగా సవి నిల్చిపోయినవనీ, తెలిసినంత వరకు అనగా 60, 70 ఏండ్లవరకు కొన్ని ఉత్సవాలు గ్రామస్థులే నిర్వహించువారనీ, దగ్గరున్న చెరువులో తెప్పవదలి ఉత్సవం చేయుచుండిరనీ, బ్రహ్మోత్సవమను పేర చిన్న ఉత్సవం, అందులోనే రథోత్సవం, భాగంగా ఆ గ్రామాన వెలసియున్న శివ కేశవులకొకే రథమును పయోగించే యాచారమనీ, చెప్పారు తాళ్ళపాకలో మహోత్సవాలు పూర్వం జరుగుచుండేవను దానికి నిదర్శనముందని శ్రీ జంగా సుబ్బయ్యగారిలా చెప్పారు

"పూర్వం తాళ్ళపాక చెన్న కేశవ స్వామికి ప్రతిదినము 'స్వస్తి' చెప్పే బ్రాహ్మణుడు తాళ్ళపాకలో నుండేవాడు అతనిపేరు బ్రహ్మశ్రీ వెల్లాల నాగేశ్వర కవీంద్రుడు అతడు తాళ్ళపాక శ్రీ చెన్న కేశవస్వామి, శివుని తిరునాళ్ళ ఉత్సవాలను గూర్చి స్వానుభవపూర్వకమైన కొన్ని శ్లోకాలు రచించాడు వానిలో జ్ఞాపకమున్నది "ఒక శ్లోకం" అని చాటువుగా చెప్పాడు

'శ్రీ తాళ్ళపాకాఖ్యపురే పురారేః
శ్రీ చెన్న కేశవస్వామి మహోత్సవేషు,
సల్లాపం ఉల్లాసయతు గొల్లశాల్యా
వెల్లాల నాగేశ్వర సత్కవీంద్రః'

ఈ శ్లోకరచనమెట్లున్నా, ఇందా కవీంద్రుని స్వానుభవగాథ కలదు. అదేమన ఆ యుత్సవాల్లో యాదవకులానికి చెందిన 'సాలమ్మ' అను ఆమెతో నాకవి సరససల్లాపములు సాగించువాడట!

ఏమైనను మహోత్సవాలు తాళ్ళపాక చెన్న కేశవునికి జరుగుచుండెననుట నిర్వివాదాంశము ఇందు 'కమలోత్సవము' అననదెట్లో? తెలియరాదు విజ్ఞులు సూచింతురుగాక! కమలము వంటి వాహనముపై శ్రీవారి నుంచి చేయు నుత్సవమేమో! లేక మరొకటో!

5వ పద్యము:

ఊటుకూరున తాత ఒనమాలు సెప్పగ
ఓ అని పల్కిన ఒడుపు లేదు
సింత సెట్టుక్రింద సెలికాండ్రతో
చేరి సెర్లాటములు సలిపినాడ
తాళ్ళపాకలో తండ్రి తన్ని దండించిన
తప్పించి నీగుడి చేరినాను
తిరునాళ్ళకని తంగుతూరుకు బోయి
దోవతప్పిన నన్ను బోవరావ

జ్ఞాతులందరు బాధించి సేతుసేయి
తల్లి గారాబమున నీ దరిసెనంబు
అమ్మచూపెను తాలపాకన్న తలప
గన్నన్న వరదాలు బుజ్జిచిన్న కేశాలు

సవరించిన పద్యము.

ఊటుకూరున తాత ఓనమాల్ సెప్పగ
ఓ యని పల్కిన ఒడుపులేదు
చింతచెట్టుక్రింద చెలికాండ్రతో చేరి
చాలచెర్లాటముల్ సలిపినాడ
తాళ్ళపాకను తండ్రి తన్ని దండించిన
తప్పించి నీ గుడి దాగినాను
తిరునాళ్ళకని టం (తం) గుటూరుకు
బోయిన
ద్రోవ తప్పిన నన్ను బ్రోవరావ

జ్ఞాతులందరు బాధించి సేతుసేయ
తల్లి గారాబమున నీదు దరిసెనంబు
అమ్మచూపెను తాళ్ళపాకన్న! తలప
గన్నన వరదాళ్ళుండు బుజ్జిన్న కేశ!

ఈ లభించిన పద్యములలో కెల్లా నీ పద్యము మకుటాయమానము! తాళ్ళపాక అన్నమాచార్యుని చిన్ననాటి చరిత్రాంశము లతని జీవితవిశేషములు తెలుపుచున్నది.

తాళ్ళపాక అన్నమయ్య వంశీయులు తండ్రితాతలకు పూర్వమునుండియు తరువాతను అనగా శాలివాహన శకవర్షములు 1662 (క్రీ శ 1740) వరకుండినట్లు తెలియుచున్నది శ్రీమత్ప్రసిద్ధ తాళ్ళపాక తిమ్మాచార్యులు ఆ గ్రామాననున్న 'వంజవెంకటరెడ్డి' కిచ్చినఏడుకొండల రంగనాథరామాయణము చివర 12 పత్రములలో మంజరీ ద్విపదను 'మైరావణ చరిత్ర' వ్రాసినట్టు తెలియుచున్నది ద్విపద కావ్యనిర్మాణదక్షులైన తాళ్ళపాకవారే అది ఖర సం॥ ఫాల్గుణ మాసంలో ఊటుకూరికరణం వేంకటాచలము గారికి వ్రాసియిచ్చినది, అని ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్పత్రిక తెల్పుచున్నది

ఊటుకూరు గ్రామమునందు తనతాత దగ్గర అన్నమయ్య విద్యాభ్యాసం ప్రారంభించాడు కాని, తాళ్ళపాకలో నెపుడు చింత చెట్టుక్రింద నాటపాటలతో నేస్తులగూడి చెర్లాడువానికి చదువుమీద ధ్యాసలేదు కాబోలు! తండ్రి విద్వాంసుడు మురిపెము చూపిన తాత (పితామహుడు కావచ్చు అప్పుడు వారూటుకూరున నుండెడివారేమో! ఆనాటికి తాళ్ళపాకవారు స్మార్తబ్రాహ్మణులు నందవరశాఖీయులు దగ్గర చదువునకై చేర్చినాడు కానీ, యచ్చట నొక్కయక్షరమైన రాలేదు తాళ్ళపాకకువచ్చి తనబిడ్డవిద్యాబుద్ధులలో నారాయణసూరి శ్రద్ధ తీసుకొన్నాడు ఉపనయనం చేశాడు. తన్ని చదువుచెప్పేవాడు అప్పుడపుడు తండ్రి కనుమరగించి చింతచెట్టుక్రింద ఆటపాటలతో గడుపుచు, గుడిలో దాగుకొనుచు, చదువుపై శ్రద్ధచూపువాడుకాడు కాబోలు!

ఆనాళ్ళలో తాళ్ళపాకగ్రామం సమీపంలో 5 మైళ్ళ దూరాన దక్షిణంగా ఊటుకూరు, 7 మైళ్ళ దూరాన ఉత్తరంగా టంగుటూరు, ప్రాంతాలు విజయనగర రాజప్రతినిధి పాలనలోనున్నవి ఆనాటిపొత్తపినాడునకు విజయనగరమును పాలించు సంగమ వంశీయుడు ఇమ్మడి ప్రౌఢదేవరాయలు (రెండవ దేవరాయలు) ప్రభువు. ఆ ప్రాంతము క్రీ శ 1423 నుండి క్రీ శ. 1446 వరకు వారి స్వాధీనమందుండెను ఓఢ్ర కళింగాధిపతి కపిలేశ్వరుడు విజయనగరంపై దండెత్తినపుడు పొత్తపినాటి రాజధానియైన టంగుటూరునందు సాళువ నరసింహరాయలు సామంత దండనాథుడుగా నుండెను. అతనికి చంద్రగిరి ప్రధానపాలనాకేంద్రము. ఆ కపిలేశ్వర గజపతిని గూర్చి-

ప్రకటన

గొడుగుల పంపిణీ

మైకుసెట్లవలెనే ఏభై శాతం సబ్సిడీతో గొడుగుల జతను కూడా ఆలయాలకు విరాళంగా ఇవ్వాలని తే 6-8-82 దిన తిరుమల తిరుపతి దేవస్థాన నిర్వాహక మండలిలో తీర్మానించటం జరిగింది కనుక గొడుగులు అవసరమైన ఆలయాల అధికారులు తమ అభ్యర్థనలు పంపుకొనవలసిందిగా కోరటమైనది గొడుగుల జత సగం వెల రూ 600/- అవుతుందికనుక టి టి డి కార్య నిర్వహణాధికారి పేరిట ఆ మొత్తానికి డిమాండ్ డ్రాఫ్టు తీసుకొని ఆయా జిల్లాల అసిస్టెంట్ దేవాదాయ కమీషనర్ ల ద్వారా తమ దరఖాస్తులను పంపిన పక్షంలో, అలాంటి వారికి గొడుగులు మంజూరు చేయబడుతవి

కార్యనిర్వహణాధికారి,
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు,
తిరుపతి

'ప్రసహ్య కర్ణాట మహీపతేః పురీం
నిరుధ్య విద్యానగరీం నిజైర్బలైః।
సమున్నతం మాన మివోచ్ఛ్రయం కరం
సమాదదే కర్కశ చక్ర విక్రమః॥'
(అ. చ పీఠిక)

టంగుటూరునకు 'తంగుటూ' రని పేరున్నది ఒంగోలు తాలూకాలో టంగుటూరు ప్రాంతమున తంగుటూరు ఇంటిపేరుగల బ్రాహ్మణులున్నారు వారిప్రాంతీయులట! కావున పొత్తపి టంగుటూరు పాలకుల పోషణమున నాప్రాంతంలోని దేవాలయము లన్నియు వైభవముగా నుండుననుటకు సందియంలేదు. రాజధానియైన టంగుటూరునగల దేవుళ్ళకు నేటేటా తిరునాళ్ళు వైభవంగా జరుగుట వింతకాదు పొత్తపిలోని కార్తీనిజాతర చాలగొప్పగా జరిగెడిదట! దానికి ఊడుమూరుప్రాంతంలోని బోయలువెళ్లి ఉపాయనములిచ్చి మ్రొక్కులు తీర్చుకొనువారట! ఆ తిరునాళ్ళ వేడుకలుచూడ నాచుట్టుపట్టుల ప్రజలు పోయెడివారు. బాలుడైన అన్నమయ్య తిరునాళ్ళకు పోవుట, తిరిగివచ్చునపుడో, పోవునపుడో, త్రోవతప్పుట, ప్రార్థింపగా చెన్నకేశవుడే అన్నమయ్యకు తోడువచ్చి యిల్లు చేరుటకు దారిచూపి కాపాడుట, సత్యదూరము కాదు గదా! అది అన్నమయ్యకు స్వానుభవైకవేద్యము!

అన్నమయ్య దైవభక్తి, వివేకము, ప్రజలయెడ నతని వినయవిధేయతలు, అతనిపై ప్రజలకుగల ఆదరాభిమానము మెచ్చుకొనలేక, ఓర్చుకొనలేక, దాయాదులు అన్నమయ్యకు సేతఎడి చేసినట్లున్నది. తన ప్రార్థనవల్ల తల్లి (అమ్మణ్ణి, లక్ష్మీదేవి) గారాబంతో (ఆజ్ఞతో) చెన్నకేశవుని దర్శించి ఆతని యనుగ్రహాన ఆ యాపద పోగొట్టుకొనుట ఇందు తెలియుచున్నది. అందుకేనేమో! 'ఏకనాదము తంత్రి త్రెంచిన ఎదవగ్రామము తాళ్ళపాక' అని తనగ్రామాన్నే నిరసించినా డన్నమయ్య ఆతర్వాత తనే గ్రామాన్ని తాను దర్శించినా, స్వామినిమాత్రం అర్చించి వెళ్ళేవాడేమో గాని, తన దాయాదుల యిండ్లకు (వైష్ణవం స్వీకరించిన తర్వాత) పోవువాడుకాదేమో! అన్నమయ్య తాళ్ళపాక విడిచి తిరుమల, తిరుపతి చేరినంతట తాళ్ళపాక చెన్నకేశవునిపై శ్రద్ధాభక్తులున్నవేగాని గ్రామంపై నపేక్ష యతనికి సన్నగిల్లినట్లున్నది. అతని పెద్దకుమారుడు పెదతిరుమలాచార్యుడు, చినతిరుమలాచార్యుడు కొంత శ్రద్ధవహించుటచే మహారాజులచే లభ్యపడిన భూసంపదలు చెన్నకేశవునికి చేకూరినవట! తాళ్ళపాకవారికి తమగ్రామముపై నిష్టములేకపోవుట దాయాదుల దౌష్ట్యమే కారణముగాక, రాయలాగ్రామాన్ని శ్రీ వ్యాసరాయల కిచ్చుటయు నందుకు కారణముకావచ్చును. వైష్ణవులైన తాళ్ళపాకవారిపై స్మార్తులైన తాళ్ళపాకవారికి సహజద్వేషము

దేవునిభూములు నేడు పరాధీనానుభవమునున్నవని చెప్పా రాగ్రామప్రజలు అవియున్నచో తాళ్ళపాక స్వామి కేకొదువయు లేదట!

ఈ పద్యములో సూచించిన చింతచెట్టు చిన్ననాడు అన్నమయ్య ఆట్లాడుకొన్న పెద్దచింతచెట్టు అది తాళ్ళపాక ఊరునాను కొని 'పుల్లమరేవు' లో నుండేదనీ, 1927 లో (ప్రభవసంవత్సరం) వచ్చిన పెనుతుపానులో పడిపోయినదనీ, దాని వైశాల్యం క్రింద సుమారు పావుఎకరము నేల యుండుననీ, తాళ్ళపాకలోని వృద్ధులు నాతో చెప్పారు ఆ చెట్టు నాశ్రయించి నూర్లకొలది తిత్తిరిపక్షులు (భరద్వాజములు?) ఉండేవట. తాళ్ళపాకవారు భరద్వాజగోత్రీయులే!

(సశేషము)

వార్తాలహరి

శ్రీశ్రీశ్రీ జయేంద్రసరస్వతీస్వామివారితో తి తి దే కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ జి. కుమారస్వామిరెడ్డి, తదితరులు

కంచి జగద్గురువుల ప్రబోధం

సనాతన హిందూ ధర్మ ప్రచారంలో భాగంగా తమ దక్షిణదేశయాత్రలో శ్రీ కంచికామకోటి జగద్గురువులు తిరుపతికి సమీపంలోని పులిచెర్ల గ్రామంలో విడిది చేశారు

సనాతన వైదికధర్మాన్ని దేశంలోని మారు మూల ప్రాంతాలకు కూడ ప్రచారం చెయ్య వలసిన అవసరం ఎంతోవుందని శ్రీ కంచి కామకోటి జగద్గురువు శ్రీశ్రీశ్రీ జయేంద్ర సర

తి తి దే ధర్మకర్తలమండలి సభ్యులకు సందేశమిస్తున్న శ్రీ కామకోటిపీఠాధిపతి

స్వతీస్వామివారు ఈ జనవరి 24 న తనతో సమావేశమైన తి తి దేవస్థాన పాలకమండలి సభ్యులను ఉద్బోధించారు ధర్మప్రచార రంగంలో సామూహిక ప్రచారం కంటే కూడ వ్యక్తిగతప్రచారం విశిష్టమైనదని వారు సూచించారు

ప్రజల్లో నైతిక, సాంస్కృతిక ఆధ్యాత్మిక విలువలను పెంపొందించేందుకై సనాతన ధర్మాన్ని ప్రయోగాత్మకంగా ప్రచారం చేసేందుకువీలుగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని మూడు సమితులను ఎన్నికచేయవలసిందని శ్రీ స్వామివారు చెప్పారు.

హిందూధర్మ ప్రచారంలో భాగంగా గిరి జన ప్రాంతాల్లో భజనమందిరాలు, ప్రార్థనా మందిరాలు నిర్మించాలని, బలహీనవర్గాలైన గిరిజన, హరిజన విద్యార్థులు నివసిస్తున్న వసతిగృహాలకు గ్రంథాలయాలకు హిందూ ధర్మపరమైన పుస్తకాలను పంపిణీచేయాలని, ఆవిద్యార్థుల్లో ఆస్తికచింతన కలిగించాలని, అందుకు తి తి దేవస్థానం కృషిచేయాలని శ్రీ స్వామివారుకోరారు శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామివారి ప్రసాదాలను జైళ్లలోని ఖైదీలకు ఆస్పత్రులలోని రోగులకుకూడ పంచిపెట్టవల సిందని స్వామీజీ సలహా ఇచ్చారు దేశ వ్యాప్తంగా పెద్దఎత్తున దేవాలయ నిర్మాణం, పునరుద్ధరణ చేపట్టవలసిందనికూడా శ్రీ స్వామివారు తమ సందేశంలో పేర్కొ న్నారు. స్త్రీలు కూడ ధార్మిక కార్యక్రమాల్లో

చిన్నస్వామి శ్రీశ్రీశ్రీ శంకరానందేంద్రసరస్వతీస్వామివారితో తి తి దే ధర్మకర్తలమండలి సభ్యులు.

ఆసక్తితో పాల్గొనేటట్లు చేయడం, వారిలో దీపపూజ ప్రచారంచేయవలసిన అవసరం కలదన్నారు. దేవస్థాన ఉద్యోగులకు కూడ, హిందూధర్మాన్ని, సంస్కృతిని గూర్చి తెలియజేసే శిక్షణా తరగతులనుకూడ అప్పుడప్పుడు నిర్వహించవలసిందని శ్రీ స్వామివారు తమసందేశంలో పేర్కొన్నారు.

దేవస్థాన కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ జి. కుమారస్వామిరెడ్డి శ్రీ స్వామివారితో మాట్లాడుతూ, దేశము పలుప్రాంతాల్లో హిందూ ధర్మ ప్రచారానికై తి. తి. దేవస్థానం చేస్తున్న కృషిని వివరిస్తూ, స్వామీజీ ప్రబోధించిన వానిని అమలు పరచేందుకై తాము కృషి చేయగలమని హామీ ఇచ్చారు.

దేవస్థాన ధర్మకర్తలమండలి సభ్యులు శ్రీమతి నన్నపనేని రాజకుమారి, శ్రీ ఎల్. నర్సింగనాయక్, శ్రీ పి. వెంకటేశ్వర్లు, శ్రీ కొల్లా అప్పలనాయుడుగార్లు, తి. తి. దే. హిందూధర్మ రక్షణ సంస్థ కార్యదర్శి శ్రీ సముద్రాల లక్ష్మణయ్య తదితరులు శ్రీ కంచిస్వామి వారితో జరిగిన ఈ సమావేశంలో పాల్గొన్నారు

పురాణ ప్రబోధ పరీక్షలు

ధర్మరక్షణసంస్థ, విద్యార్థుల్లోకూడ ఆధ్యాత్మిక చింతన, ఆస్తికతను కలిగించుటకై ఎన్నోవిధాల కృషిచేస్తున్నది. వాటిలో పురాణప్రబోధపరీక్షలు ఒకటి. ధర్మరక్షణ సంస్థ ఐదవసారిగా ఈ పరీక్షలను 84 జనవరి 29 న నిర్వహించింది. ఈ పరీక్షలకు రాష్ట్రమంతటినుండి 417 పాఠశాలల్లోని 19 వేల మంది విద్యార్థులు హాజరయ్యారు. గతంలో ఇంతవరకు జరిగిన పరీక్షలకు సుమారు 50 వేలమంది బాలబాలికలు హాజరుకావడం జరిగింది. ఈ పరీక్షల్లో రాష్ట్రస్థాయిలో, జిల్లాస్థాయిలో ప్రథమ, ద్వితీయ, తృతీయ శ్రేణులను పొందిన వారికి రజత పతకాలు బహూకరింపబడుతవి

ధర్మ రక్షణ కార్యక్రమాలు

వైకుంఠ ఏకాదశి

శ్రీరమాసత్యనారాయణ స్వామివారి దేవస్థానం, గుంటూరులో ఈ జనవరి 14 వ తేది వైకుంఠఏకాదశి ఉత్సవసందర్భంలో వైకుంఠ ద్వారదర్శనం- శ్రీవారికి గరుడోత్సవం అత్యంతశోభాయమానంగా నిర్వహింపబడినాయి. 15 వ తేది సంక్రాంతి పర్వదినాన స్థానిక శ్రీనాథ పీఠమువారి ఆధ్వర్యంలో ప్రసిద్ధపండితులచే కవిసమ్మేళనం నిర్వహింపబడింది. 16 వ తేదీ సాయంత్రం శ్రీవారిసన్నిధిలో గోదాదేవి కల్యాణం నిర్వహింపబడింది. కల్యాణానంతరం భక్తులకు తీర్థప్రసాదాల వినియోగం చేయబడినాయి

సంక్రాంతి

సంక్రాంతి పర్వదిన సందర్భంగా పెంటపాడు గ్రామంలో శ్రీ బాలవేంకటేశ్వర స్వామి దేవస్థానంలో ఆధ్యాత్మికోపన్యాసాలు నిర్వహింపబడ్డాయి "శ్రీవేంకటేశ్వరుని ప్రాశస్త్యము-తాత్త్వికత, కల్యాణవైభవము ముక్కోటి విశిష్టత, మకరసంక్రాంతి-సమీక్ష, భగవత్ శబ్దరహస్యము" మున్నగు విషయాలను ఆధునిక విజ్ఞానంతో అన్వయిస్తూ శ్రీ తిరుమల వాసుదేవగారు ఉపన్యసించారు. స్థానికప్రభుత్వ కళాశాల ప్రిన్సిపాలు శ్రీ నిత్యానందం, శ్రీ పసల సూర్య చంద్రరావు, శ్రీ ఎస్. టి. వి. రాజగోపాలాచార్యుల అభినందనలతో, దేవస్థాన కార్యనిర్వాహక సభ్యులు శ్రీ నక్కా సత్యంగారి సౌజన్యంతో ఈ సభలు ఘనంగా జరిగాయి.

గీతాజయంతి

గత డిశంబరు 14 నుండి 16 వరకు తి. తి. దేవస్థాన హిందూధర్మ రక్షణసంస్థ ఆధ్వర్యంలో ప్రొద్దుటూరు టి. టి. డి. కల్యాణ మండపమునందు గీతాజయంత్యుత్సవాలు నిర్వహించబడ్డాయి. ప్రతి దినం ఉదయం భక్తులు గీతాపారాయణ చేశారు. 14 వతేది సాయంత్రం ఓరియంటల్ కళాశాల ఉపాధ్యాయుడు శ్రీ నరసింహ నాయుడు, 15 వ తేదీ సాయంత్రం కాకతీయ కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ వీరారెడ్డిగారు ఉపన్యసించారు, 16 వ తేదీ శ్రీకృష్ణ- గీతామాతలపూజ, సామూహిక గీతాప్రార్థన నిర్వహింపబడింది అదే రోజు శ్రీ జె. వేమయ్యగారి అధ్యక్షతలో శ్రీ ఎ. దక్షిణామూర్తి గారిచే ఉపన్యాసం జరిగింది తదుపరి గీతాపోటీ విజేతలకు బహుమతి ప్రదానం, శ్రీమతి లక్ష్మిదేవి భాగవతారిణిచే హరికథాకాలక్షేపం చేయబడినది. శ్రీ కృష్ణాజీ వందనసమర్పణతో ఆ ఉత్సవాలు ఘనంగా ముగిశాయి

గత డిశంబరు 14 నుండి 16 వరకు హిందూధర్మ రక్షణసంస్థ అనంతపురంజిల్లా శాఖ ఆధ్వర్యంలో అనంతపురం గీతామందిరంలో గీతాజయంత్యుత్సవాలు ఘనంగా నిర్వహింపబడ్డాయి.

అలాగే గత డిశంబరు 16 నుండి 20 వరకు ఉండిలోని గీతామందిరంలో 28 వ వార్షిక గీతాజయంతి నిర్వహింపబడింది ఈ కార్యక్రమాల్లో పెద్దలచేత ఉపన్యాసాలు చేయబడ్డాయి. నృత్యప్రదర్శన, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు కూడ నిర్వహించడం జరిగింది.

బొబ్బిలిలోకూడ తి తి దే. హిందూధర్మ రక్షణసంస్థ, స్థానిక శ్రీ వేంకటేశ్వర భక్త సంఘం ఆధ్వర్యంలో స్థానిక ఆంజనేయ స్వామి దేవస్థానంలో గీతాజయంతి నాలుగు రోజులు జరిగింది. శ్రీమాన్ కృష్ణమాచార్యులు, బ్రహ్మశ్రీ టి వి రమణశాస్త్రి గార్లు గీతామాహాత్మ్యాన్ని వివరించారు. తదుపరి కోమటిపల్లి బాలానంద సంఘం వారిచే 'లవకుశ' కథాగానం నిర్వహింపబడింది

ప్రకటన

తి. తి. దేవస్థాన ప్రచురణలు, మాస పత్రిక (సప్తగిరి) కావలసినవారు వాటికి సంబంధించిన మొత్తములను "వెల్‌ఫేర్ ఆఫీసరు, ఇన్‌ఛార్జి ఆఫ్ సేల్ ఆఫ్ పబ్లికేషన్సు తి. తి దేవస్థానములు, తిరుపతి." వారి పేరుతో మాత్రమే పంపవలెను

(21 వ పేజీ తరువాయి)
సమానమే పేద ధనిక వర్గ విభేదములు లేవు. స్వార్థరహితమైన సేవజేయుటకు ఆస్కారమేర్పడినది ఒకరికి భయపడక స్వేచ్ఛగ జీవించుటలోని మాధుర్యమును త్వరలో అనుభూతిని పొందగలిగితి.

కాని యిది సమాజము సమాజములో అందఱు నీతిగ వుండగలిగిన నాడే సుమంగళము కాగలదు. నిజాయితీగ ఒకడున్నంత మాత్రాన సరిపోదు. కలుషిత వాతావరణములో సువాసనయు దుర్గంధములలోనే కలిసి నశించుచున్నది. కాబట్టి సమాజములో నివసించు మానవులందరు నిజాయితిగ వున్నపుడే ఆదేశము సౌభాగ్యవంతము కాగలదు. కేవలం చట్టములతో శిక్షలతో యీ మార్పులు తీసికొనిరాలేము. ప్రతివనికి వితర్కభావము అనగా తనకు అలా జరిగినపుడు ఎలా ప్రవర్తించగలమో ఒకసారి ఆలోచించిన యీ సాంఘిక దురన్యాయములను రూపుమాప గలము ఈ మార్పు మనలోనే రావాలి. అపుడే మనము మనలను ఉద్ధరించుకొనుటయే గాక మన సమాజమును రక్షించగలము మన రోగమునకు మనమే ఔషధము తీసికోవాలి గదా! చిత్తశుద్ధితో ఆలోచించిన యీ గురుతర బాధ్యత మన యందరిపై వున్నది

"సమాజములో మానవుని వైఖరి ఎలా వుండాలి ఏదైనా సంబంధముండనిదే ఒకరు యింకొకరి వద్దకుపోరు నిర్దాక్షిణ్యముగా వచ్చిన వారిని తరిమివేయకు, దాహము గలవారికి నీరు, ఆకలిగొన్నవారికి అన్నము, దిగంబరులకు వస్త్రములు, సేవసారా యితరుల విశ్రాంతికి వినియోగించినచో నిశ్చయముగా భగవంతుడు ప్రీతిజెందునని పెద్దలమాట

ప్రతిఫలము అపేక్షింపక జేయు కర్మలచే మనుజుడు ఉత్తమగతిని పొందగలరను భగవంతుని వాక్యము ప్రతిఉద్యోగి సూత్రప్రాయముగ ఆచరణలో నుంచిన లోక కళ్యాణము కాగలదు.

ఒరులేయవి యొనరించిన
నరవరయప్రియము తన మనంబునకగుదా,
నొరులకు నవి చేయకునికి
పరాయిణము పరముధర్మపథములకెల్లన్.

మహాభారతములోని సారాంశము అదియే. ఒకరి సుఖము మరియొకరికి దుఃఖహేతువు కారాదు. ఒకరి యిష్టము మరియొకరికి కష్టమును కలిగింపకయుండునపుడే 'సర్వేజనా స్సుఖినో భవంతు' అను సామెత సార్థకము కాగలదు

— జి. రామయ్యపిళ్లై

4 వ కవరు పేజి

ఈ చిత్రంలో ఎదకవితాపితామహుడు తాళ్ళపాక అన్నమాచార్యులు, పద్మసాలీయులు తాళ్ళపాక చిన్నన్నకు వ్రాయించి యిచ్చిన 'పాదకానిక' తామ్రశాసనమూ ఉన్నాయి ఈ రెండు చిత్రాలు పరస్పరం వేర్వేరైనా, ఒకే భావాన్ని స్ఫురింపజేస్తున్న ప్రధానప్రతీకలుగా తీసికొని ఒకే చోట చిత్రీకరించబడ్డాయి

'తిరువేంకటగిరిరాయని సంతర్పణమే మా సంధ్య' అని చాటుకున్న అన్నమయ్య తిరుమల శ్రీ వేంకటేశుని సన్నిధి సంకీర్తనాచార్యుడుగా, అంతరంగిక భక్తునిగా విలసిల్లాడు ఆ ఆనందనిలయుని కరుణా కటాక్ష వీక్షణాలను పరిపూర్ణంగా పొంది అనుభవించాడు తానొక్కడు మాత్రమే కాదు తన తరువాతి సంతతికీ ఆ దేవదేవుని కరుణా భాగ్యం కలిగేటట్లు చేశాడు అన్నమయ్య ఒక్క వేంకటేశుని అనుగ్రహం మాత్రమేకాదు తాళ్ళపాక కవులకు అలమేలుమంగమ్మ అనుగ్రహం కూడా అపారంగా కలదనటానికి సాక్ష్యాధారాలెన్నో వున్నాయి ప్రధానంగా రెండు ఘట్టాల్లో తొలిసారి అన్నమయ్య విషయంలో, మరుసారి అన్నమయ్య మనుమడు చిన్నన్న విషయంలో

చిన్ననాటనే తొలుదొల్త తిరుమలకు పోతున్న అన్నమయ్య మోకాళ్ళ ముడుపు దగ్గర మూర్ఛపడిపోగా, జగన్మాతఅలమేలుమంగ బాలఅన్నమయ్యను మూర్ఛదేర్చి

> "శౌరియుఁ దాను నిచ్చలు పొత్తుగలిసి
> యారగించిన ప్రసాధాన్నముల్ దెచ్చి
> వరివరిరుచుల నేర్పడ సేదదీర
> పెరిమతో భుజియింపఁబెట్టి యూరార్చి"

తిరుమల శ్రీవారిసన్నిధికి దారి చూపించినదట!

అలాగే రెండవమారు పద్మసాలీలకు, జాంధ్రవారికి వచ్చిన వివాదాన్ని తీర్పవలసిందని, అన్నమయ్యచిన్నిమనుమడైన చిన్నన్న ప్రార్థింపగా, అలమేలుమంగమ్మ, తాను పద్మసాలీల ఆడపడచునని అందరూ వింటుండగా సాక్ష్యమిచ్చిందట! అలమేలు మంగచే సాక్ష్యమిప్పించి, తమ కులగౌరవాన్నుద్ధరించినందువల్ల పద్మసాలీయులు, కులగురువైన తాళ్లపాక చిన్నన్నకు అత్యంత భక్తి పూర్వకంగా పాదకానుక రూపంలో పదివేల వరహాలను సంతోషంతో ఇస్తూ, పై విధంగా తామ్రశాసనాన్ని వ్రాయించి ఇచ్చారు ఆ పదివేల వరహాలకు మరి పదివేల వరహాలను తాను వేసికొని చిన్నన్న చంద్రగిరి సమీపంలోని అళ్లగట్టులో (శ్రీనివాసమంగాపురం కావచ్చు) కల్యాణ వేంకటేశ్వరస్వామి ఆలయాన్ని కట్టించినాడు

బాలఅన్నమయ్య శ్రీ వేంకటేశ్వరుని సన్నిధిని (తిరుమల) చేరుటకును, అలాగే తాళ్లపాక చిన్నన్న శ్రీ వేంకటేశ్వరుని సన్నిధిని (శ్రీనివాసమంగాపురంలోని ఆలయం) ఏర్పరచుటకును, దారికల్పించి, పై రెండు ఘట్టాల్లో శ్రీ వేంకటేశ్వరునకు తనకు అభేదాన్ని స్పష్టపరచి చూపించింది జగన్మాత అలమేలుమంగ

తాళ్లపాక కవులవంశంలో, అలమేలు మంగ సాక్షాత్తుగా అనుగ్రహించిన పై ప్రధాన ఘట్టాల్లో, మొదటిదానికి చిన్నన్న వ్రాసిన 'అన్నమయ్య చరిత్ర' ఆధారం కాగా, రెండవదానికి చిన్నన్న 'పాదకానిక' శాసనం ఆధారం

పై రెండు ప్రధాన ఘట్టాలను సూచించడానికై అన్నమయ్యబాల్య సంఘటనకు బదులు అన్నమయ్యను, రెండవ సంఘటనకు ఆధారమయిన పాదకానిక శాసనపు రేకు, పై చిత్రంలో ఒకేచోట చూపబడ్డాయి పై రెండింటికీ ప్రధాన ఆధారం తాళ్లపాక చిన్నన్నే కావడం మరో విశేషం

(మార్చి 29, అన్నమయ్య వర్ధంతి సందర్భంగా)

[32వ పేజి తరువాయి]

మును బంగారు వస్తువులను దోచుకొని శ్రీ లక్ష్మీనృసింహస్వామి వారి దేవాలయము లోని ధన, కనక, వస్తువులను అపహరించు తలంపులో ప్రవేశించిరి. ప్రవేశించిన పిండారీల దేహాలు మంటలతోను, కాళ్ళు, చేతులు, అశక్తత యేర్పడి క్రిందపడిపోయి నారు. అందుపై వారు దేవాలయమునకు అపకారము చేయకపోగా శ్రీ లక్ష్మీనృసింహ స్వామికి, శ్రీ రాజ్యలక్ష్మి అమ్మవారికి పూజలు చేసి వారి దోపిడి వస్తువులలో కొన్నిటిని స్వామివారికి అమ్మవారికి సమర్పించిపోయి నట్లు గాథ యున్నది.

ఎగువ సన్నిధి

మంగళగిరి శుభములు యిచ్చుకొండ. ఈ కొండపైన, పానకాల నృసింహస్వామి దేవాలయము రాజ్యలక్ష్మి అమ్మవారి దేవాలయములు యున్నవి. దేవాలయములో ఉదయము 8 గం. నుండి 12 గం. వరకే అర్చనాదులు జరుగును. స్వామి వారికి నివేదన పానకము. భక్తులు అర్పించు పానకము సగము స్వీకరించి, సగము బయటకు వదులుదురు. చీమలు గాని ఈగలు గాని దేవాలయములో కానరావు.

శ్రీ పానకాల నృసింహస్వామి దేవాలయము నాల్గు యుగముల ముందునుండి కొండపై యున్నట్లు చరిత్ర ఆధారములు యున్నవి. దేవాలయములోని మూలవిరాట్ స్వయం వ్యక్తులు. కృతయుగమునందు అమృతము త్రేతాయుగము నందు ఆవునెయ్యి ద్వాపర యుగమున ఆవుపాలు, కలియుగమున పానకమును నివేదించునట్లు స్థలపురాణ ములో యున్నది. దేశములో పానకాల రాయుడు, పానకాలరావు, పానకాలు, పానయ్య, నరసింహము, నరసయ్య, నరసింహమూర్తి, పానకాలమ్మ, నరసమ్మ, నరసింహమ్మ అను పేర్లు వాడుకలో యున్నవి. దేవాలయపు ప్రక్కన పెద్ద గుహ (బిలము) ఉత్తర దిక్కుగా కొండలో యున్నది. కొంతదూరము పోయి చూడ వచ్చును. యిచ్చుటకు 8 కిలోమీటర్లు దూర ములో యున్న ఉండవల్లి గుహల వరకు యీ గుహ యున్నట్లు వాడుక. దేవాలయము ప్రక్కన స్వామి శ్రీవల్లభాచార్యులు స్వామి శ్రీ రామానుజాచార్యులు. శ్రీమతి కైవారం బాలాంబగార్లు తపస్సు చేసిన మందిరములు యున్నవి. ఈ స్వామి వారిని పరశురాముడు శ్రీరామచంద్ర ప్రభువు, పాండవులు దర్శించి పూజలుసల్పి నటుల స్థలపురాణములో యున్నది.

గండదీపము

గజాకారముగా యున్న కొండ పైభాగ మున మధ్యలో యున్నది. 11 అడుగుల ఎత్తు 4 గజముల వెడల్పు గల్గియున్న గుడి గూడు పడమర, ఉత్తరము. తూర్పు దిశలు మూయబడి, దక్షిణము అనగా మంగళగిరి పట్టణమునకు, శ్రీ లక్ష్మీ నృసింహస్వామి గుడిలోని వారికి దీపపు కాంతి కన్పడునటుల యుండును. ఆపద లలో యున్నవారు కోర్కెలు యున్నవారు గండదీపము వెలిగించునటుల మ్రొక్కు కుందురు. కోర్కెలు తీరిన తదుపరి తాము గాని తమ మనుష్యులు గాని 4 కిలోల ఆవు నెయ్యిగాని, నువ్వులనూనెగాని, తీసుకొని క్రొత్తనూలు వత్తితో కొండపైకి పోయి గండదీపము వెలిగింతురు. దీపపుకాంతి కొండచుట్టు 10 కిలోమీటరులు కన్పడును. ఈ గుడిని గండాలరాయుని గుడి అందురు.

ప్రతి సంవత్సరము శ్రీ లక్ష్మీ నృసింహ స్వామి వారి బ్రహ్మోత్సవాలు ఆస్థానోత్సవ ములు మహోన్నతముగా జరుపబడును.

Edited and Published on behalf of the T. T. Devasthanams by K. Subba Rao M.A., and Printed at T.T.D. Press by M. Vijayakumar Reddy, L.P.T., Manager, T.T.D. Press, Tirupati.

No. H/TRP/13.

సంవత్సర చందా: 12-00.

